

Değerlendirme Raporu

HAZİRAN 2014

Erhan Okşak

İzleme – Değerlendirme Uzmanı

İçindekiler

1. Giriş	5
2. İzleme Değerlendirme Yöntemi ve Araçları	6
3. Uzaktan Öğrenim Programı (UÖP)	7
3. a. Başlangıç Eğitimi - I	8
3.a.1. Değerlendirme Süreci ve Araçları	8
3.a.2. Bulgular	9
3.a.3. Sonuç, Tartışma ve Öneriler:	14
3. b. Uzaktan Öğrenim - I (UÖ - I)	17
3.b.1. Değerlendirme Süreci ve Araçları	19
3.b.2. Bulgular	20
3.b.3. Sonuç, Tartışma ve Öneriler	30
3. c. Başlangıç Eğitimi - II	34
3.c.1. Değerlendirme Süreci ve Araçları	34
3.c.2. Bulgular	35
3.c.3. Sonuç, Tartışma ve Öneriler:	41
3. d. Uzaktan Öğrenim - II (UÖ - II)	44
3.d.1. Değerlendirme Süreci ve Araçları	46
3.d.2. Bulgular	47
3.d.3. Sonuç, Tartışma ve Öneriler	56
4.1. Ankara Çalışma Ziyareti	62
4.1.a. Değerlendirme Yöntemi ve Araçları	62
4.1.b. Bulgular	62
4.1.c. Sonuç ve Öneriler	66
4.2. Brüksel Çalışma Ziyareti	68
4.2.a. Değerlendirme Yöntemi ve Araçları	68
4.2.b. Bulgular	68
4.2.c. Sonuç ve Öneriler	71
EKLER	73
Ek - 1	73

Ek - 2	74
Ek - 3	90
Ek - 4	101
Ek - 5	105
Ek - 6	107
Ek - 7	111
Ek - 8	113

Kısaltmalar

AB: Avrupa Birliği

AÇZ: Ankara Çalışma Ziyareti

BÇZ: Brüksel Çalışma Ziyareti

ÇZ: Çalışma Ziyareti

DO: Değerlendirme Oturumu

STGM: Sivil Toplum Geliştirme Merkezi

STK: Sivil Toplum Kuruluřu

STÖ: Sivil Toplum Örgütü

TR: Türkiye

UNDP: United Nations Development Programme

UÖ: Uzaktan Öğrenim

UÖDF: Uzaktan Öğrenim Değerlendirme Formu

UÖP: Uzaktan Öğrenim Programı

1. Giriş

Şebeke: Gençlerin Katılımı Projesi (ŞEBEKE), en özet hali ile genç yurttaşların karar alma süreçlerine katılımlarının güçlendirilmesine dair bir projedir.

Sivil toplum ve Hükümet ilişkileri konusunda kalıcı diyalogun sağlandığı ve STÖ'lerin kamusal tartışmalara ve karar verme süreçlerine katılımının gözle görülür seviyede arttığı yeni bir seviyeye gelmek projenin ana amaçlarından biridir. Bu amaç doğrultusunda proje faaliyetleri ile yerel ve ulusal kamu kurumlarını gençlerin karar alma süreçlerine katılımı ile ilgili bilgi ve yöntem ile desteklemek, aynı zamanda yerel ve ulusal kamu kurumları ile STÖ'ler arasında yeni ilişkiler geliştirmek hedeflenmektedir.

Projenin bir diğer amacı ise halihazırda var olandan daha iyi bir sivil diyalog ve katılım ile sivil toplum örgütlerinin kapasitesinin geliştirilmesidir. Projenin bu amacına yönelik olarak, katılım üzerine gençlerle beraber çalışan hak temelli örgütleri ve gençleri karar alma süreçlerine ve politika geliştirme süreçlerine aktif katılımları konusunda güçlendirmek hedeflenmektedir.

Özetle, söz konusu amaçlara ulaşılması için hem yerel ve ulusal kamu kurumları için gençlerin karar alma süreçlerine katılımı konusunda bilgi ve yöntem desteği sağlanması ve bu konudaki kapasitelerinin artırılması; hem de STÖ'lerin ve gençlerin karar alma süreçlerine ve politika geliştirme süreçlerine aktif katılımları konusunda güçlendirilmesi yoluyla yerel ve ulusal kamu kurumları ile STÖ'ler arasında diyalog zemininde yeni bir ilişkinin kurulması amaçlanmaktadır.

Bu amaçlar ve hedefler doğrultusunda, ŞEBEKE, **hak temelli faaliyet gösteren STÖ'ler için, genç yurttaşların katılımının güçlendirilmesi konusunda ihtiyaç duyulan bilgiyi üretmeyi ve paylaşmayı amaçlamıştır.**

Yukarıdaki hedeflere ulaşılması amacıyla projenin faaliyetleri bilgi üretimi ve bilgi paylaşımı olarak iki başlıkta toplanmış ve aşağıda sunulmuştur (detaylı hedef - faaliyet tablosu için bkz Ek – 1).

- Bilgi Üretimi
 - Katılım ve yurttaşlık ekseninde araştırmalar yapmak;
 - Alanda çalışmalar yapan kurumların kullanabileceği AB tarafından üretilmiş dokümanları çevirmek;
 - Katılım ve Yurttaşlık konusunda kutu oyunu tasarlamak;
 - Katılım, Savunuculuk ve Yurttaşlık hakkında Tematik Çalıştaylar ve Uluslararası Konferans düzenlemek;
 - Yerel, ulusal ve uluslararası katılım ile yurttaşlık ile ilgili belgeseller üretmek.

- Bilginin Paylaşılması
 - Enteraktif bir Web Portalı geliştirmek;
 - Örgütlü genç yurttaşlar için Hibrit Uzaktan Öğrenim Programı uygulamak;
 - Savunuculuk ve lobicilik konusunda kapasite geliştirmek için Ulusal ve AB seviyesinde Çalışma Ziyaretleri düzenlemek;
 - Hibrit Uzaktan Eğitim Programı'nın Dokümantasyonu yapmak;
 - ŞEBEKE'nin proje süreci hakkında bir belgesel film üretmek ve proje sonuçlarını yaygınlaştırmak.

Bu raporda **Uzaktan Eğitim Programı ve Çalışma Ziyareti** çıktılarına ve değerlendirme sonuçlarına yer verilecektir. Bununla birlikte değerlendirme yöntemi ve araçları da sunulacaktır.

2. İzleme Değerlendirme Yöntemi ve Araçları

Şebeke'nin izleme-değerlendirme planı ve araçları Uzaktan Öğrenim Programı ve Çalışma Ziyaretleri odaklı olarak tasarlanmış ve bu doğrultuda uygulanmıştır. Proje kapsamında gerçekleştirilen diğer faaliyetler ise proje koordinasyon ekibi ve ihtiyaç duyulduğunda faaliyetleri tasarlayan ve uygulayan uzman ve ekiplerle yapılan toplantılar yolu ile izlenmiştir.

Uzaktan Öğrenim Programı (UÖP) İzleme-Değerlendirme Süreci'nin üç temel boyutu bulunmaktadır.

- İçerik: Programın, hedefleri temelinde, katılımcılara nasıl bir katkı/etki sağladığının belirlenmesi.
- Süreç: Uygulama sürecindeki yapısal ve işlevsel aksaklıkların ve gelişmeye açık alanların belirlenmesi.
- Ulaşılan sonuçlar doğrultusunda benzer öğrenim programlarının daha verimli hale getirilebilmesi için öneriler geliştirilmesi.

Farklı boyutları birbiriyle ilişkili şekilde değerlendirmek için tasarlanan izleme-değerlendirme sürecinde çok yönlü ve anlamlı bir değerlendirme yapılabilmesi için hem niceliksel hem de niteliksel verilerin toplanmasına imkan veren birden fazla yöntem ve araç kullanılmıştır.

UÖP'ün ilk aşaması olan ve dört tam gün boyunca yüz yüze gerçekleştirilen Başlangıç Eğitimi'nde, değerlendirme süreci program tasarlama toplantılarına katılım, eğitimin hedeflerine ilişkin katılımcılardaki bilgi, beceri ve kanaat değişikliklerinin tespit edilmesi, eğitim sürecinin doğrudan gözlemlenmesi, eğitim sonunda katılımcılarla yapılan değerlendirme oturumu, eğitmenlerle ve proje koordinasyon ekibi ile yapılan değerlendirme toplantıları ve önerilerin sunulması ile biçimlendirilmiştir. Başlangıç Eğitimi için iki ayrı değerlendirme formu geliştirilmiş ve uygulanmıştır. (bkz. Ek – 2). Aşağıdaki ilgili kısımlarda bu araçlarla ilgili daha detaylı bilgi verilecektir.

Online(çevrimiçi) bir platform üzerinden gerçekleştirilen ve 12 modülden oluşan Uzaktan Öğrenim aşamasının değerlendirilmesi için 3 ayrı online değerlendirme formu geliştirilmiş ve aralıklı olarak uygulanmıştır (bkz. Ek – 3).

Üçüncü ve son aşama olan ve yine yüz yüze gerçekleştirilen Kapanış Eğitimi'nde ise Uzaktan Öğrenim Modülleri ile hedeflenen bilgi – beceri değişikliklerinin ölçülmesi için bir değerlendirme formu uygulanmış (ikinci dönemde bu form hem Açılış hem de Kapanış Eğitimleri'nde uygulanmıştır, bkz. Ek – 4) ve katılımcılarla birlikte bütün programın değerlendirildiği bir değerlendirme oturumu gerçekleştirilmiştir (Bu oturumla ilgili detaylı bilgi ilgili kısımlarda sunulmuştur). Yine ikinci dönemde online değerlendirme formlarına yeterince katılım sağlanamadığı için Değerlendirme Oturumu'nda “Modül Değerlendirme Formu” ve “Süreç Değerlendirme Formu” uygulanmıştır (bkz. Ek – 5)

Ek olarak, ilk uygulama döneminin bitiminden sonra proje koordinasyon ekibi ve eğitmen ekiple bir değerlendirme toplantısı yapılarak eldeki bulgular ve sonuçlar paylaşılmış; sonraki dönem için öneriler geliştirilmiştir.

Gerçekleştirilen Çalışma Ziyaretleri'nin (Ankara ve Brüksel) değerlendirme süreci için etkinlik sonunda uygulanmak üzere katılımcıların çalışma ziyaretinin etkilerini ve ziyaret sürecini değerlendirmelerine olanak sağlayan bir form geliştirilmiştir (bkz. Ek – 6). Uygulanan bu formun yanı sıra ziyaret sonlarında değerlendirme oturumu gerçekleştirilmiştir.

3. Uzaktan Öğrenim Programı (UÖP)

Uzaktan Öğrenim Programı (UÖP), “gençleri sivil toplum örgütlerinin karar alma süreçlerine ve politika geliştirme süreçlerine aktif katılımları konusunda güçlendirmek ve bu yolla katılım üzerine gençlerle beraber çalışan hak temelli örgütleri güçlendirmek” için tasarlanan bir eğitim programıdır.

Program birbiriyle bağlantılı üç aşamadan oluşmaktadır.

İlk aşama yüz yüze gerçekleştirilen Başlangıç Eğitimi'dir. UÖP'nin ilk buluşması olan bu eğitimde temel olarak katılımcıların sivil toplum, yurttaşlık, katılım, savunuculuk, karar alma/politika yapma mekanizmaları konularında bilgi edinmeleri/bilgilerini arttırmaları; söz konusu kavramlar etrafında gelişen temel güncel tartışma konuları ile tanışmaları ve kavramları birbirleriyle ilişkilendirebilmeleri hedeflenmiştir.

İkinci aşama olan uzaktan öğrenimde sivil toplum, savunuculuk, haklar temelli çalışma, strateji geliştirme, ulusal ve uluslararası kuruluşlar, paydaş ve güç analizi, ağlar ve ağ oluşturma, kampanyalar ve planlama, yasamaya yönelik savunuculuk, savunuculukta yöntem ve taktikler, kamu hizmetlerini izleme, kamu harcamalarını izleme, iletişim ve sosyal medya kullanımı, gençlik politikası/gençlik çalışması ve örgüt yönetimi ve örgüt içi katılım konularında içerik ve tartışma alanı sağlanmaya çalışılarak katılımcıların bu konulardaki bilgi ve becerilerinin artırılması hedeflenmiştir. Uzaktan öğrenim sürecinin sonunda hedeflenen somut çıktı ise katılımcıların yukarıda belirtilen konularda edindikleri bilgi ve becerileri (ve ilgili modüllerde aşama aşama verilen alıştırmaları) kullanarak kendi örgütleri için, kendi belirledikleri spesifik bir sorun ve çözümü hakkında bir strateji ve eylem planı hazırlamalarıdır.

Kapanış eğitiminde ise katılımcıların kampanyalar ve hak temelli savunuculuk faaliyetleriyle ilgili yeni yöntemlerle tanışmaları ve iyi örnekler görmeleri, strateji ve eylem planlarını gözden geçirip tamamlamaları ve UÖP'nin değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

3. a. Başlangıç Eğitimi - I

07 – 11 Kasım 2012 tarihlerinde 4 tam gün süreyle Taksim, İstanbul’da gerçekleştirilen ve UÖP’nin ilk buluşması olan bu eğitimde, tüm eğitim süresince konuşulacak kavramlarla ilgili ortak bir zeminin oluşturulması, katılımcıların bu kavramlarla ilgili bilgilerini arttırmaları, kavramlara ilişkin güncel tartışma konularıyla tanışmaları ve kavramları birbirleriyle ilişkilendirebilmeleri hedeflenmiştir. Katılımcıların birbirleri ile tanışarak grup dinamiği geliştirmeleri, programın tamamına dair bilgi edinmeleri ve uzaktan öğrenim programında kullanılacak platforma dair teknik beceriler edinmeleri ise başlangıç eğitiminin süreçle ilişkili hedefleridir (Eğitimin spesifik öğrenme hedefleri için bkz. Ek – 7).

Eğitim, sivil toplum, yurttaşlık, savunuculuk, insan hakları, demokrasi, katılım, formel olmayan eğitimler ve deneyimsel öğrenme metodolojisi konusunda deneyimli eğitimci tarafından tasarlanmış ve uygulanmıştır. Hazırlık sürecinde gerçekleştirilen toplantılarda eğitimci ekibi, uzaktan öğrenim moderatörleri, proje koordinasyon ekibi, proje danışmanları ve değerlendirme uzmanı farklı rollerde ve sıklıkta yer almışlardır.

Eğitime, 18 farklı ilden gelen 30 STÖ temsilcisi katılmıştır. %43’ü çalışan, %23’ü gönüllü, %17’si başkan veya kurucu başkan, %13’ü ise yönetim kurulu üyesi olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların %53,3’ü kadın, %46,7’si erkektir. Yaş ortalamaları $26,4 \pm 5,20$ ’dir. En genç katılımcı 19 yaşında, en yaşlı katılımcı ise 39 yaşındadır. %83’ü 19-30 yaş aralığındadır.

Katılımcıların %36,7’si daha önce “insan hakları” temalı, %20’si ise “savunuculuk” temalı bir eğitim aldığını belirtmiştir.

3.a.1. Değerlendirme Süreci ve Araçları

Çok yönlü ve anlamlı bir değerlendirme yapabilmek için eğitim sürecinin başından (programın tasarlanması) sonuna (eğitim sonrası değerlendirme toplantısı) kadar her aşamada sürece dahil olunmuştur. Hem katılımcılardan gelen bulgular hem de eğitimcilerin geribildirimleri veri olarak kullanılmıştır. Eğitime dair hem niceliksel hem de niteliksel veriler toplama yoluna gidilmiştir.

Eğitimin değerlendirme planı, eğitim hedeflerine ilişkin donanım, yetkinlik ve kanaat değişikliklerinin tespit edilmesi; eğitimin gözlemlenmesi; eğitimci, moderatörler ve proje koordinasyon ekibinin eğitim sonunda yaptıkları değerlendirme toplantısının izlenmesi ve önerilerin sunulması ile biçimlendirilmiştir

Değerlendirme Formu I: Donanım, yetkinlik ve kanaat değişikliklerinin niceliksel olarak ölçülebilmesi için eğitim ekibinin katkısıyla değerlendirmeci tarafından “Şebeke Başlangıç Eğitimi Değerlendirme Formu – I” geliştirilmiştir. Eğitimin oturumlar temelinde spesifik hedefleri göz önüne alınmış ve katılımcıların her bir maddeyi 1’den 10’a kadar puanladıkları Likert tipi, 33 maddelik bir form hazırlanmıştır (bkz. Ek-2). Form, hem her bir maddedeki hem de bireysel olarak katılımcılardaki değişiklikleri belirleyebilmektedir. Ayrıca, genel olarak gruptaki değişikliği görmeye de imkan tanımaktadır. Form eğitimin başında ve sonunda olmak üzere iki kez uygulanmıştır. Eğitimin hemen başında gerçekleştirilen uygulamada katılımcılardan formdaki “A” sütununu, eğitimin sonunda ise “B” ve “C” sütunlarını doldurmaları istenmiştir. “A” sütunu ön-test puanlarını, “B” sütunu düzeltilmiş ön-test puanlarını, “C” sütunu son-test ise puanlarını oluşturmaktadır. Düzeltilmiş ön-test puanları

katılımcıların eğitim sonunda, eğitimin başında her bir madde için yaptıkları puanlamayı ("A" sütunu) gözden geçirip tekrar puanlamaları ile elde edilmektedir.

Değerlendirme Formu II: İkinci olarak, katılımcılardan eğitimin akışına, eğitmenlere, teknik imkanlara, birbirlerine ve oturumlardaki öğrenme düzeylerine ilişkin geri bildirim almayı sağlayan "Şebeke Başlangıç Eğitimi Değerlendirme Formu – II" kullanılmıştır(bkz. Ek – 2).

Eğitim Sonu Değerlendirme Toplantısı: Eğitim bittikten hemen sonra eğitmen ekibi, uzaktan öğrenim moderatörleri, koordinasyon ekibi ve değerlendirme uzmanının yer aldığı, eğitimin akışının ve içeriğinin gözden geçirildiği, programda ihtiyaç duyulabilecek değişikliklerin tartışıldığı, sonraki işleyişin belirlendiği toplantıdır.

3.a.2. Bulgular

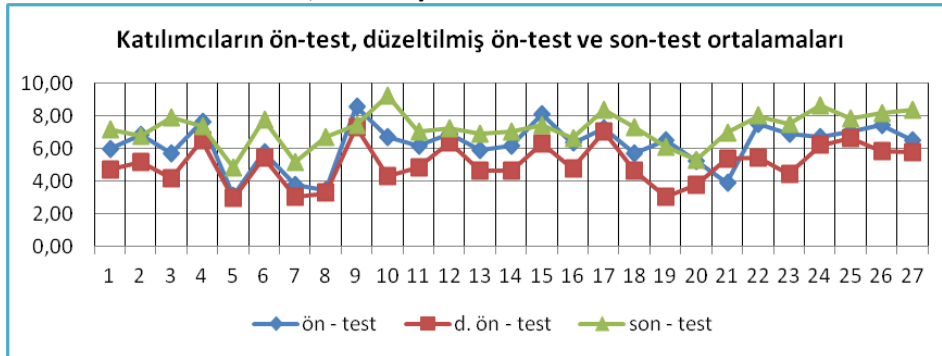
Bu bölümde, öncelikle Değerlendirme Formu – I'den daha sonra ise Değerlendirme Formu – II'den elde edilen bulgular sunulmaktadır.

Grafik – 1'de katılımcıların ön-test (A), düzeltilmiş ön-test (B) ve son-test (C) puanları görülmektedir. Düzeltilmiş ön-test puanları katılımcıların eğitim sonunda, eğitimin başında her bir madde için yaptıkları puanlamayı ("A" sütunu) gözden geçirip tekrar puanlamaları ile elde edilmektedir.

Değerlendirme Formu – I'den elde edilen bu 3 ölçüme uygulanan non-parametrik Friedman Testi sonuçları A, B, ve C puanları arasında ileri düzeyde anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir (Asymp. Sig. = 0,000, $p < 0,001$). Başka bir ifadeyle, *eğitim bir bütün olarak değerlendirildiğinde, belirlenen hedefler temelinde ileri düzeyde anlamlı öğrenme gerçekleştiği görülmektedir.*

Katılımcıların düzeltilmiş ön-test puanları (B), ön-test puanlarından (A) anlamlı şekilde düşüktür. Başka bir ifade ile katılımcılar eğitmeden önce maddeleri "fazla" puanlamışlardır. Bu anlamlı fark kullanılan üçlü ölçüm yönteminin işlevsel olduğuna işaret etmektedir. Katılımcıların yaptıkları ikinci bir değerlendirme (düzeltilmiş ön-test puanları) daha geçerli ve gerçekçi bir analize imkan verecek nitelikte olmuştur.

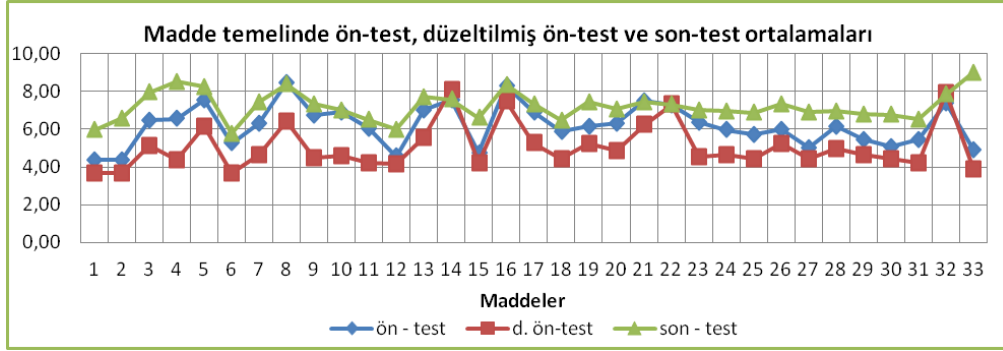
Grafik – 1: Katılımcıların ön-test, düzeltilmiş ön-test ve son-test ortalamaları*

*(Formların eksik veya yanlış doldurulması nedeni ile 3 form değerlendirme dışı bırakılmıştır)

Grafik – 2'de ise öğrenme hedefleri temelinde hazırlanan her bir maddeye dair A, B ve C puan ortalamaları görülmektedir.

Grafik – 2: Madde temelinde ön-test, düzeltilmiş ön-test ve son-test ortalamaları

Değerlendirme Formu – I'den elde edilen verilere uygulanan ilişkili Örneklem Tek Yönlü Varyans Analizi A, B ve C puan ortalamaları arasında birbirleri içinde ikili olarak da anlamlı farklar olduğunu göstermektedir (bkz. Tablo – 1). Öngörüldüğü üzere ön-test (A) puan ortalamaları düzeltilmiş ön-test (B) puan ortalamalarından anlamlı biçimde yüksektir. Ayrıca son-test (C) ortalama puanları da anlamlı şekilde düzeltilmiş ön-test ortalamalarından (B) yüksektir (Bkz. Tablo – 2).

Tablo- 1: A, B, C Puan Ortalamaları

Ölçümler	Ortalama	Std. Sapma
Ön-test	6,207	,262
Düzeltilmiş ön-test	5,059	,237
Son - test	7,229	,198

Tablo 2: Ölçümler arası ikili karşılaştırmalar tablosu (İlişkili Örneklem Tek Yönlü Varyans Analizi)

(I) faktör 1		Ortalama Farkı (I-J)	Std. Sapma	Sig. ^b
A	B	1,149*	,183	,000
	C	-1,021*	,211	,000
B	A	-1,149*	,183	,000
	C	-2,170*	,190	,000
	A	1,021*	,211	,000
	B	2,170*	,190	,000

A: ön-test B: son-test C: düzeltilmiş ön-test

Bu nedenle her bir maddedeki değişimin anlamlılık analizi için B (düzeltilmiş ön-test) ve C (son-test) ölçümleri arasındaki farka bakılmıştır.

Uygulanan Eşleştirilmiş Örneklemli Wilcoxon Testi sonuçlarına göre 14, 22 ve 32. Maddeler dışındaki maddelerde anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur. (bkz. Tablo – 3).

Tablo – 3: Değerlendirme Formu – I, Maddeler

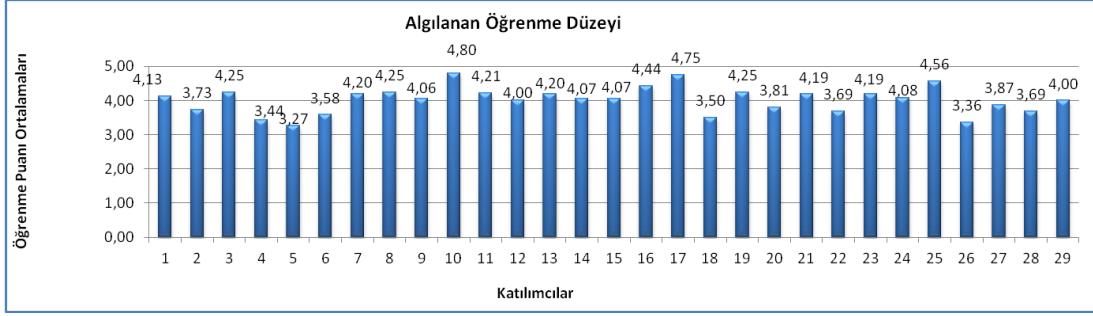
No	Madde	d.ön-test	son-test	p değerleri
1	Sivil toplum kavramının tarihsel süreçte ne gibi değişiklikler gösterdiğini biliyorum.	3,67	5,96	,000
2	Farklı yurttaşlık tanımlarının neye göre belirlendiğini biliyorum.	3,67	6,59	,000
3	Savunuculuk faaliyetlerinin hangi amaçlarla yapıldığını biliyorum.	5,11	7,96	,000
4	Şebeke Projesi'nin amaç ve hedeflerini biliyorum.	4,37	8,52	,000
5	Sivil alan içerisinde bulunduğum konumu belirleyebilirim.	6,15	8,26	,000
6	Yurttaşlık kavramının tarihsel süreçte ne gibi değişiklikler gösterdiğini biliyorum.	3,65	5,77	,000
7	Güncel bilgileri kullanarak savunuculuk üzerine tartışabilirim.	4,63	7,44	,000
8	Yurttaşlar oy vermek dışında da kanun ve politikaların belirlenme sürecine katılabilir.	6,42	8,38	,000
9	Sivil toplum kavramı ile ilişkili temel güncel tartışmaların neler olduğunu biliyorum.	4,46	7,35	,000
10	Kendi yurttaşlık tanımımı yapabilirim.	4,59	7,00	,000
11	Karar alma/politika yapma süreçlerine etki etme yöntemlerini biliyorum.	4,19	6,50	,000
12	Sivil toplum tanımının tarihsel süreç içerisinde hangi faktörlerden etkilenerek değişim gösterdiğini biliyorum.	4,15	6,00	,000
13	Savunuculuk, yurttaşlara gündem oluşturma ve politika yapma süreçlerini etkileme ve aracsız; doğrudan katılım şansı verir.	5,56	7,70	,000
14	Ortak (tek) bir sivil toplum tanımı yapmak mümkündür.	8,08	7,58	,358
15	Savunuculuk kavramı ile ilgili temel güncel tartışma konularını biliyorum.	4,19	6,62	,000
16	Kanunlar ve politikalar günlük yaşamımı etkiler.	7,52	8,37	,011
17	Sivil toplumun kamusal alan ile nasıl bir ilişkisi olduğunu biliyorum.	5,26	7,33	,000
18	Yurttaşlık ve karar alma/politika yapma mekanizmaları arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	4,41	6,48	,000
19	Farklı savunuculuk yöntemleri kullanarak karar alma süreçlerine etki edebilirim.	5,22	7,44	,000
20	Sivil toplum kavramı hakkında güncel bilgileri kullanarak tartışabilirim.	4,85	7,08	,000
21	Sivil toplum kavramı tarihsel süreç içerisinde değişiklik gösterir.	6,23	7,46	,007
22	Gerçekleşen politika/kanun değişikliği bir savunuculuk faaliyetinin başarılı olarak nitelenmesi için yeterlidir.	7,31	7,31	,925
23	Kendi yurttaşlık tanımımı sivil toplum ve katılım ilişkileştirebilirim.	4,54	7,00	,000
24	Sivil toplumunun kamusal alan ile ilişkisini tartışabilirim.	4,63	6,96	,000
25	Yurttaşlık ve karar verme/politika yapma mekanizmaları arasındaki ilişkiyi kurabilirim.	4,44	6,88	,000
26	Sivil toplum, demokrasi ve katılım arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	5,22	7,33	,000
27	Savunuculuk yöntemlerinin neler olduğunu biliyorum.	4,41	6,93	,000
28	Sivil alandaki yaklaşımları eleştirel bir bakışla tartışabilirim.	4,96	6,96	,000
29	Bir savunuculuk faaliyetini tema/konu, yöntem ve etkisi üzerinden tartışabilirim.	4,63	6,81	,000
30	Savunuculuk ve karar alma mekanizmaları arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	4,41	6,78	,000
31	Yurttaşlık, katılım ve savunuculuk arasında ilişki kurabilirim.	4,22	6,52	,000
32	Ortak (tek) bir yurttaşlık tanımı yapmak mümkündür.	7,93	7,85	,797
33	Uzaktan öğrenim sürecinin nasıl işleyeceğini biliyorum.	3,89	9,00	,000

*Anlamlılık düzeyi olarak $p < 0,05$ kabul edilmiştir.

Grafik 3'te ve 4'te katılımcıların eğitim sonundaki algılanan öğrenme düzeyleri sırasıyla katılımcı temelinde ve oturumlar temelinde gösterilmektedir. Bu veriler Değerlendirme Formu – II'den elde edilmiştir.

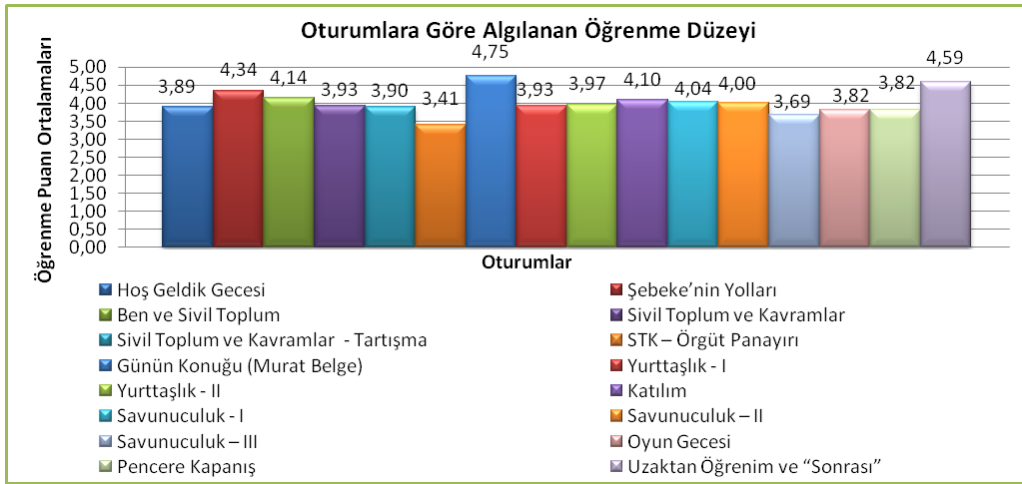
Algılanan öğrenme düzeyleri, katılımcıların eğitim sonunda tüm oturumları kendilerinde gerçekleştirdiği düşündükleri öğrenmeyi dikkate alarak 1'le 5 arasında değerlendirmeleri sonucunda elde edilen verilerdir. Başka bir ifade ile oturumların ne kadar öğretici olduğuna dair katılımcıların kişisel geri bildirimleridir.

Grafik – 3: Katılımcı Temelinde Algılanan Öğrenme Düzeyi

Ortalama öğrenme puanı 5 üzerinden **4,02'** dir. Katılımcıların öğrenme temelinde eğitimin geneline verdikleri en düşük puan **3,27** iken en yüksek puan **4,80'** dir.

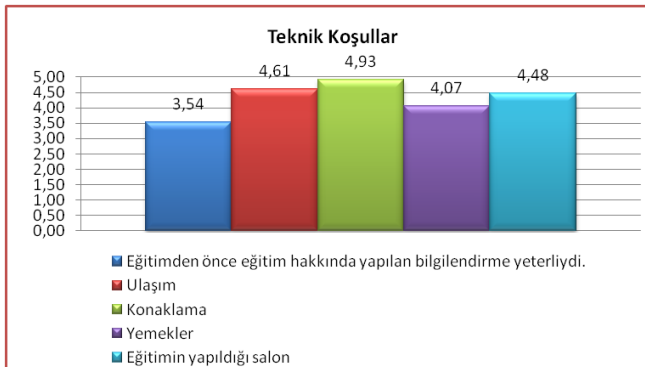
Grafik – 4: Oturumlar Temelinde Algılanan Öğrenme Düzeyi

Oturumlara göre öğrenme düzeyi dağılımlarına baktığımızda öğrenme puanlarının **3,41** ile **4,75** arasında değiştiğini görmekteyiz. Katılımcılar, en yüksek puanı Murat Belge'nin konuk olduğu oturuma en düşük puanı ise birbirlerini ve kurumlarını tanımaları için tasarlanan STK-Örgüt Panayırını etkinliğine vermişlerdir.

Eğitimin gerçekleştirildiği "Teknik Koşullar" la ilgili katılımcıların verdikleri puanlar aşağıdaki gibidir.

Grafik – 5: Teknik Koşullar

Katılımcıların teknik koşullara verdikleri ortalama puan **4,33'**tür. Bu puan, katılımcıların gözünde, teknik ihtiyaçlar anlamında eğitimin *genel olarak* uygun koşullarda gerçekleştiğini göstermektedir.

Değerlendirme Formu- II’de katılımcılara eğitim sürecinde ne gibi bilgiler edindikleri, ne gibi beceriler geliştirdikleri, değişen düşünceleri-kanaatleri ve bunların sivil alandaki kendi çalışmalarına etkisi sorulmuştur. Aşağıda katılımcıların bu sorulara verdikleri yanıtlar sunulmaktadır.

Edinilen Bilgiler

Savunuculuk
Savunuculuk yöntemleri
Yurttaşlık
Sivil Toplum
Katılım
Yeni STK’lar
Sivil toplumun tarihsel süreci

Geliştirilen Beceriler

Soruları daha iyi formüle etme
İletişim
Dinleme
Kendini ifade etme
Tartışma
Grup içinde çalışabilme
Farklı açılardan bakabilme
Empati
Gözlem
Daha derin analiz yapabilme
Yeni fikirler oluşturma
Kullanılan dili sorgulama

Kanaatler

“Kesin bakılmaması gereken konular var.”
“Kavramlar konusunda daha fazla çalışmalıyım.”
“Bilgi eksikim varmış.”
“Kavramlar farklı anlamlarda kullanılabiliyor.”
“Net tanımlar yapılamıyor.”
“Kavramlar konusunda ortak tanımlar yapmak mümkün değil.”
“Her zaman değişen, gelişen bir konunun içindeyim.”
“Bildiğim tanımların yanlış olduğunu anladım.”
“Farklı temalar da (örneğin geçlik, kadın,vb) önemli olabilir.”
“Benden başkası da varmış.”
“Yurttaşlık tanımım ve kendimi konumlandırışım değişti.”
“Önyargılarımı ve nedenlerini fark ettim.”

Kendi çalışmalarına etki/katkı

“Yaptığım çalışmalarda kavramların nerede durduğu konusunda ön açıcı.”
“Faaliyetleri daha bilinçli ve doğru yapacağım.”
“Lobicilik, savunuculuk faaliyetlerimde yeni, farklı bakış açıları getirecek.”
“Sivil alana bakış açımın şekillenmesi”
“Gönüllülük yaptığım kurumları daha doğru bilgilendirebileceğim.”
“Yeni bir hareket için adım atmaktan çekinmem”
“Savunuculuk faaliyetlerimizi daha sistemli yürütebileceğiz dernek olarak”
“Savunuculuk çalışmalarımda sonuç kadar süreci de dikkate alacağım”
“Sivil toplumu, STK’ları daha yakından tanıyıp destek olabileceğim”
“İnsanlarla ilişkilerim ve fikir alışverişim güçlenecek”
“Teorik eksikliğimi gidererek ayağı yere basan ve farklı yöntemleri kullanan çalışmalar yapabileceğim.”

3.a.3. Sonuç, Tartışma ve Öneriler:

Eğitimin spesifik öğrenme hedefleri üzerinden tasarlanan Değerlendirme Formu – I sonuçlarına göre Şebeke Başlangıç Eğitimi içerik hedeflerine ulaşmıştır (bkz. s. 9 - 11) . Başka bir ifade ile katılımcılar bu form aracılığıyla yaptıkları değerlendirmede, eğitim sonunda program içeriğinde yer alan kavramlarla ilgili bilgilerini arttırdıklarını, kavramlara ilişkin güncel tartışma konularıyla tanıştıklarını, bu konularda tartışma becerilerini geliştirdiklerini; daha donanımlı şekilde tartışabileceklerine dair inançlarını arttırdıklarını ve kavramları birbirleriyle eğitim öncesine oranla daha iyi ilişkilendirebildiklerini belirtmişlerdir.

Sonuçlara maddeler temelinde daha detaylı bakıldığında ise kanaat maddelerinin üçünde anlamlı fark bulunmadığı görülmektedir. Diğer kanaat maddeleri ile birlikte değerlendirildiğinde eğitimin, oluşmasını veya gelişmesini hedeflediği bazı kanaatler konusunda istenen düzeyde etkili olamadığı anlaşılmaktadır.

Bilgi, beceri ve kanaat maddeleri karşılaştırıldığında ise bilgi puan ortalamalarının en yüksek olduğu, beceri ve kanaat madde puanı ortalamalarının ise bunu takip ettiği görülmektedir. Bu sonuç eğitimin bilgi ağırlıklı bir etki yaptığına işaret etmektedir. Bu durumun birbirini dışlamayan muhtemel iki sebebi olabilir. Birincisi oturum içindeki kavramsal tartışmaların, çözümlenmelerin istenilen düzeyde gerçekleştirilememesi, ikincisi ise katılımcıların öncelikli ihtiyacının eğitim içeriğini oluşturan kavramlar konusunda net bilgi edinmek olmasıdır. Söz konusu net bilgi talebi, programda fark edilmesi beklenen tek bir tanım yapmanın mümkün olmayacağı anlayışı nedeniyle katılımcılarda bir engellenmeye ve dirence sebep olmuş olabilir. Eğitim sonundaki geri bildirimleri, katılımcıların bir bölümünün bu farkındalığa ulaştığını da göstermektedir.

Başka bir olasılık ise, katılımcıların oldukça heterojen bir grup olması; eğitim içeriğinden beklentilerinin birbirinden anlamlı şekilde farklı olması (örn, bir kısmının temel düzey bilgiye ihtiyaç duyması ve başka bir kısmının ise kavramlar üzerine derinlemesine tartışmaya ihtiyaç duyması ve temel düzeydeki kavramsal tartışmaların içine girmemesi) sebebiyle hazırlanan programın grubun ihtiyaçlarını karşılayamayan bir konumda kalması olabilir. Bu durum oturumlar esnasında katılımcıların birbirlerinden çok farklı fikirlere dikkat çekmesi ve kısmen bir anlaşmazlık olduğu gözlemleri ile de desteklenmektedir. Sonraki bölümlerde daha ayrıntılı olarak tartışılacağı üzere katılımcı seçim kriterleri ve yöntemi bu durumu etkileyen önemli faktörler arasındadır. Öte yandan, eğitim ekibin kendi içindeki dinamiği ve gün sonu değerlendirmelerin eksikliği eğitim esnasında programın katılımcıların ihtiyaçlarına göre dönüştürülmesini güçleştiren etkenler olmuştur.

Katılımcıların Değerlendirme Formu – II’de yer alan kanaat sorusuna verdikleri yanıtlar eğitimin kanaat hedeflerine kısmen ulaştığını, aynı zamanda eğitim öncesinde belirlenen hedeflere ek kanaat değişikliklerine yol açtığını göstermektedir. Eğitimin sonunda, farklı özelliklere sahip katılımcılarla bir arada bulunarak önyargılarını kırdığını, başkalarının taleplerine daha duyarlı olduğunu, kendi çalıştığı alandan farklı alanların varlığını fark ettiğini, kavramlar için ortak tanım yapmanın güç olduğunu, kavramların farklı algılanabildiğini fark ettiğini, kavramların ve tanımların değişebilir olduğunu anladığını, kendi tanımlarını değiştirdiğini belirten bazı katılımcılar bulunmaktadır.

Geliştirilen beceriler başlığında verilen yanıtlar ise katılımcıların daha çok iletişim becerilerini (kendini ifade etme, dinleyebilme, tartışabilme, grup çalışması yapabilme) ve eleştirel düşünme becerilerini (daha derin analiz yapabilme, parçaları bir araya getirip yeni fikirler oluşturma, kavramlar üzerine daha çok düşünme) geliştirdiklerini göstermektedir.

Katılımcıların eğitimin kendi çalışmalarını nasıl etkileyeceği sorusuna verdikleri yanıtlardan tartışılan kavramlara ilişkin daha donanımlı hissettiklerini ve gerçekleştirecekleri faaliyetlerle ilişkili olarak

kendilerine olan güvenlerinin arttığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, bu yanıtların, katılımcıların başlangıç eğitiminin etkileri ile uzaktan öğrenim programının bütününe dair his ve beklentilerini içerdiği görülmektedir. Katılımcıların başlangıç eğitimi sonunda programın bütününe dair motivasyonlarının arttığı ifade edilebilir.

Tüm eğitim süresince konuşulacak kavramlarla ilgili ortak bir zeminin oluşturulması hedefi tartışmalıdır. Öncelikle ifade edilmelidir ki bu hedef kavramlara dair ortak ve değişmez tanımlar oluşturulması anlamına gelmemektedir. Daha ziyade kavramların tanımlarının farklılaştığı, bu farklılığın bir takım nedenleri olduğu, uzaktan öğrenim süresince kavramlar kullanılırken bu değişkenlik ve farklılıkların anlaşılması ve gözetilmesi kast edilmektedir. Oturumlar esnasındaki gözlemler temel kavramlara ilişkin tartışmaların katılımcılarda bir belirsizlik oluşturduğuna işaret etmektedir. Değerlendirme oturumunda katılımcılardan bazıları bu belirsizliğin önemli, anlamlı ve daha çok tartışma derinliğine yol açacağı için işlevsel olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Önemli bir kısmı ise net ve belirgin tanımlara olan ihtiyaçlarını dile getirmişlerdir. Kavramsal oturumlardaki bilgi sunumları çerçeve sağlayarak belirsizliği bir miktar azaltsa da tartışmalı konuların katılımcıların zihninde bu çerçeve üzerinde nereye denk düştüğü anlaşılammıştır. Katılımcılar, eğitim süresince tartışmalı alanlarla ilgili kendi fikirlerini ve bakış açılarını ortaya koymuşlardır. Karşıt görüşler arasında tartışmalar gerçekleşmiştir. Ancak tarafların kendi fikirlerini geliştirme ve değiştirme evresine yeterince geçemedikleri gözlenmiştir. Özetle, buna yönelik tepkileri farklı olmakla birlikte katılımcılar temel kavramların ortak ve değişmez tanımlarının yapılamadığını fark etmişlerdir.

Gözlemlere göre katılımcıların eğitim sürecinde birbirleri ile tanışarak grup dinamiği geliştirmeleri hedefine de yeterince ulaşılammıştır. Bu durum uzaktan öğrenim sürecine de yansımış ve belli ölçülerde devam etmiştir. Grup dinamiğinin istenilen düzeyde oluşmamasında katılımcıların bu konudaki motivasyonlarının düşük olması, grup dinamiği için tasarlanan uygulamaların katılımcılardaki motivasyonu yeterince arttıramamış olması ve eğitmen ekibinin kendi içindeki grup dinamiğinin niteliği belirleyici olmuştur.

Son olarak, hem değerlendirme formlarındaki yanıtlar (bkz. s. 11, maddeler 4 ve 33) hem de değerlendirme oturumundaki sözel bildirimler katılımcıların programın tamamına dair bilgi edindiklerini ve uzaktan öğrenim programında kullanılacak platforma dair teknik bilgi ve becerileri programa başlayacak düzeyde edindiklerini göstermektedir.

Yukarıdaki tartışmaları başlangıç eğitimi temel hedefleri çerçevesinde toparlamak gerekirse aşağıdaki sonuçlara ulaşılmaktadır.

A. Temel kavramlar

1. Katılımcıların temel kavramlarla (sivil toplum, yurttaşlık, savunuculuk, karar alma mekanizmalarına etki etme, vb.) ilgili bilgileri artmıştır.
2. Söz konusu kavramlarla ilgili güncel tartışma konuları ile tanışmışlardır.
3. Bu konularda tartışma becerilerinin arttığını, daha donanımlı bir şekilde tartışma yapabileceklerini belirtmektedirler.
4. Kavramları daha fazla birbirleriyle ilişkili olarak düşünebilmekte ve değerlendirebilmektedirler.

B. Eğitim süresince konuşulacak kavramlarla ilgili ortak bir zeminin oluşturulması

1. Temel kavramların tanımlarına ilişkin değişkenlik katılımcılarda belirsizlik hissine yol açmıştır. Katılımcıların bir kısmı bu durumdan sorgulamaya, tartışmaya ve araştırmaya yönlendirmesi açısından memnunken diğer bir kısmı ise belirsizlik karşısında huzursuzluk yaşamış, daha kesin ve net bilgi talebinde bulunmuşlardır.

2. Buna yönelik tepkileri farklı olmakla birlikte katılımcılar temel kavramların ortak ve değişmez tanımlarının yapılamadığını fark etmişlerdir.
3. Katılımcılar, oturumlarda kavramlara ilişkin kendi fikirlerini ortaya koyabilecekleri alanlar bulmuşlardır. Bununla birlikte kendi fikirlerini savunan bir pozisyonda kalıp fikirlerini değiştirme ve geliştirme evresine beklenen düzeyde girememişlerdir.

C. Bilgi – beceri – kanaat

1. Eğitim katılımcıları üzerinde bilgi ağırlıklı bir etki yapmıştır.
2. Eğitimin kanaat hedeflerine kısmen ulaşılmış, aynı zamanda eğitim öncesinde belirlenen hedeflere ek kanaat değişikliklerine yol açtığı görülmüştür (Farklı özellikleri olan insanlarla bir arada çalışarak önyargıların kırılması, kavramların ve tanımların değişebilir olduğu düşüncesi , başka çalışma alanlarının, temaların fark edilmesi).
3. Hedeflenen beceriler (kavramlar arasında ilişki kurabilme ve bu ilişkiler doğrultusunda tartışabilme, karar alma/politika yapma süreçlerine etki edebilme, vb.) gelişmiş olsa da programın ana hedeflerine eklenen temel düzey yan beceriler daha fazla gelişmiştir (iletişim becerileri, eleştirel düşünme becerisi).

D. Katılımcılar arasında grup dinamiği

1. Katılımcıların eğitim sürecinde birbirleri ile tanışarak grup dinamiği geliştirmeleri hedefine istenilen düzeyde ulaşamamıştır. Katılımcıların bu konudaki motivasyonlarının düşük olması, grup dinamiği için tasarlanan uygulamaların katılımcılardaki motivasyonu yeterince arttıramamış olması ve eğitmen ekibinin kendi içindeki grup dinamiğinin niteliği ve ekibin motivasyonu bu sonucun muhtemel sebepleri arasındadır.

E. Programın bütünü ve teknik konularda bilgi

1. Katılımcılar programın tamamına dair yeterli bilgi edinmiştir.
2. Uzaktan öğrenim platformunun kullanılabilmesi için gereken teknik bilgi ve becerileri yeterince edinmişlerdir.

Başlangıç eğitiminin gelişmeye açık alanları değerlendirildiğinde en belirleyici şekilde ortaya çıkan alan hazırlık aşamasıdır. Eğitimin uygulama sürecinde yaşanan güçlüklerin önemli bir kısmı hazırlık aşaması ile ilişkilidir. Eğitmen ve koordinasyon ekibiyle yapılan değerlendirmeler sonunda katılımcı ihtiyaçları ve program hedeflerinin birbiriyle “yeterince iyi” örtüşmediği ifade edilebilir. Hazırlanan program temel düzey kavramsal bilginin ötesinde bu kavramların güncel tartışmalı alanlar çerçevesinde derinlemesine ele alınmasına alan sağlayan bir program olmuştur. Katılımcıların önemli bir bölümü ise temel kavramların netleştirilmesine ve çerçevelenmesine ihtiyaç duymuştur. Bu durumla ilgili önemli bir değişken ise katılımcı seçimi konusunda proje sözleşmesi gereği yaşanan idari, bürokratik sıkıntılardır.

Aşağıda Başlangıç Eğitimi'ne dair yukarıda belirtilen alanlara ilişkin öneriler sunulmaktadır.

- Katılımcı seçim kriterleri ve yönteminin netleştirilmesi, katılımcıların beklentileri ve ihtiyaçlarının hazırlık aşamasında daha iyi değerlendirilmesi. Bu noktada belirtmek gerekir ki bu eğitim için İstanbul'dan seçilen katılımcıların sözleşme gereği harcırah ödemeleri yapılamadığından konaklama ve yemek ücretleri karşılanamamıştır. Bu nedenle İstanbul'dan seçilen katılımcılar eğitime katılamamıştır. Bu idari aksaklık seçim sürecinde yaşanan sorunların önemli bir belirleyicisidir.

- Eğitimin spesifik öğrenme hedeflerinin gözden geçirilmesi. Gelecek katılımcıların özelliklerine ve beklentilerine göre gerekirse daha temel düzeyde bir program içeriğinin hazırlanması.
- Eğitim esnasında benzer bir sorun yaşanması durumunda programın katılımcı ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenebilmesi için katılımcılarla günlük değerlendirme grupları oluşturulması ve eğitmen ekibin eğitim süreci içindeyken değerlendirme toplantısı yapması.
- Eğitmen ekip içinde grup dinamiğinin sağlanması (bu, katılımcı grubun da dinamiğini etkilemektedir) Eğitmen ekibin de eğitimin gerçekleştirildiği yerde konaklaması.
- Hem Başlangıç Eğitimi'nin hem de Uzaktan Öğrenim'in program içeriklerinin eğitimler başlamadan önce birbiriyle bağlantılı ve bütünlüklü bir şekilde mümkün olan en belirgin şekilde tasarlanması. Bunun için gereken hazırlık döneminin bütün ekipleri içerecek şekilde kurgulanması.

3. b. Uzaktan Öğrenim - I (UÖ - I)

Uzaktan Öğrenim Programı'nın ikinci aşaması olan **uzaktan öğrenimde** sivil toplum, savunuculuk, haklar temelli çalışma, strateji geliştirme, ulusal ve uluslararası kuruluşlar, paydaş ve güç analizi, ağlar ve ağ oluşturma, kampanyalar ve planlama savunuculukta yöntem ve taktikler, kamu hizmetlerini izleme, kamu harcamalarını izleme, iletişim ve sosyal medya kullanımı, gençlik politikası/gençlik çalışması ve örgüt yönetimi ve örgüt içi katılım konularında içerik ve tartışma alanı sağlanmaya çalışılarak katılımcıların bu konulardaki bilgi ve becerilerinin artırılması hedeflenmiştir. Uzaktan öğrenim sürecinin sonunda hedeflenen somut çıktı ise katılımcıların yukarıda belirtilen konularda edindikleri bilgi ve becerileri (ve ilgili modüllerde aşama aşama verilen egzersizleri) kullanarak kendi örgütleri için, kendi belirledikleri spesifik bir sorun ve çözümü hakkında bir strateji ve eylem planı hazırlamalarıdır.

12 modülden oluşan Uzaktan Öğrenim sürecindeki her bir modül bir veya iki haftalık bölümler halinde tasarlanmıştır. Her modülde, konuya ilişkin okumalar, notlar, web bağlantıları, videolar, sunumlar verilmiş ve forumda tartışılmak üzere katılımcılara bir veya iki soru yöneltilmiştir. Bununla birlikte, katılımcıların bireysel alıştırma yürütmeleri de istenmiştir. Bu alıştırma ve çalışmalar dersin niteliğine göre haftalık, iki haftalık veya ders sonu çalışması olarak belirlenmiştir. Bu şekilde katılımcıların ders konularıyla ilgili olarak özel konuları incelemelerine ve yeni kavramları kendi özel durumları için uygulamalarına olanak sağlanması hedeflenmiştir.

Uzaktan Öğrenim ile edinilmesi ve gelişmesi hedeflenen bilgi ve beceriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo – 4: Modüllere göre hedeflenen bilgi ve beceriler

Modüller	Bilgi	Beceri
1 Sivil Toplum ve Demokrasi	Avrupa'da ve Türkiye'de Sivil Toplum	Kendi kuruluşunun sivil alandaki konumunu belirleyebilme Sivil alandaki olası gelişmelere tepki verebilme
2 Savunuculuk ve Politikaları Etkileme (Giriş)	Savunuculukla ilgili tanımlar Savunuculukla ilgili yaklaşımlar Savunuculukla ilgili güncel tartışmalar Başarılı savunuculuk örnekleri	Kendi çalışmalarını savunuculuk temelinde değerlendirebilme
3 Haklar temelli çalışma	Hakların evrenselliği ve bütünselliği Haklar temelli çalışma kavramının ne anlama geldiği	Kendi örgütünün çalışmalarında haklar temelli bir yöntem anlayışı geliştirebilme
4 Strateji Geliştirmeye Giriş	Savunuculuk stratejisi geliştirmek için sorun analizi	Sorun analizi yapabilme Sorunu içerik, yapı ve kültür boyutları açısından analiz edebilme
5 Ulusal ve Uluslararası Kuruluşlar, paydaşlar ve güç analizi	Kendi çalışma alanlarıyla ilgili ulusal ve uluslar arası kurumlar hakkında bilgi Temel uluslar arası insan hakları sözleşmeleri hakkında bilgi	Kurumlar, sivil toplum örgütleri ve sözleşmeler hakkında edinilen bilgiyi paydaş ve güç analizi yaparken kullanabilme
6 Ağlar ve Ağ Oluşturma	Kendi çalışma alanlarıyla ilgili sivil toplum örgütleri, şemsiye kuruluşlar ve ağlar hakkında bilgi	Paydaş analizi yapabilme Güç analizi yapabilme
7 Kampanyalar ve Planlama	Kampanya nedir, ne demektir?	Sorunlara yönelik çözüm belirleme Çözümleri önceliklendirebilme Kısa dönem ve uzun dönemli hedef belirleme
8 Savunuculukta yöntem ve taktikler-Giriş Kamu Hizmetlerini İzleme	Savunuculuk yöntemleri ve taktikleri konusunda bilgi Kamu hizmetlerini izleme (Katılımcı izleme yöntemi)	Hedefe uygun yöntem ve taktik geliştirebilme Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu hizmetleri için katılımcı izleme modeli kurgulayabilme
9 Kamu Harcamalarını İzleme	Kamu harcamalarını izleme	Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu harcamaları bilgisine erişebilme Erişilen kamu harcamaları bilgisini izleme yapabilecek şekilde kullanabilme
10 İletişim ve Sosyal Medya Kullanımı	İletişim stratejisi oluşturma	Hazırlanan savunuculuk stratejinin paylaşılması için farklı paydaşlara yönelik farklı yöntemler geliştirebilme. İletişim çalışmasında yeni medya araçlarını etkin şekilde kullanabilme
11 Gençlik Politikası/Gençlik Çalışması	Dünyada ve Türkiye'de gençliğin tarihi Gençlik Politikaları Gençlik politikalarıyla ilgili prensipler	Kendi kuruluşunun çalışmalarında gençleri göz önünde bulundurma
12 Örgüt Yönetimi ve Katılım	Savunuculuk ve hak temelli örgütlerde yönetim Örgüt içi katılım Örgüt içi hesap verebilirlik mekanizmaları	Örgüt içi (karar alma süreçlerine) katılımı sağlayabilme Örgüt içi güç ilişkilerini sorgulayabilme

UÖ, daha önce de benzer programlar yürütmüş, programda yer alan konularda deneyimli iki moderatör/kolaylaştırıcı tarafından tasarlanmış ve yürütülmüştür. 4 modülde konuyla ilgili uzmanların modül içeriği hazırlaması ve/veya canlı ders vermesi sağlanmıştır.

UÖ katılımcıları Başlangıç Eğitimi katılımcılarıdır. Bunun yanında 10 katılımcı ise programda “izleyici” olarak yer almıştır. İzleyiciler, platformdaki bütün içeriği ulaşabilmekle birlikte tartışma forumlarında katılımcı olarak yer almamışlardır. Ayrıca, strateji ve eylem planı hazırlamakla yükümlü olmamışlardır.

3.b.1. Değerlendirme Süreci ve Araçları

UÖ'nün değerlendirme planı hem içerik hem de süreç değerlendirmesi yapmaya imkan verecek şekilde tasarlanmıştır.

İçerik boyutunda, programda hedeflenen bilgi ve beceri değişikliklerinin ne ölçüde gerçekleştiği sorusuna yanıt aranmıştır. Süreç boyutunda ise, UÖ'ye katılım düzeyi, programın genel özellikleri ve akışı, moderatörler (kolaylaştırıcılar), katılımcılar, okumalar, tartışmalar ve platformun teknik özellikleri değerlendirilmiştir.

Değerlendirme süreci için 4 farklı zamanda uygulanan Değerlendirme Formları (bkz. Ek – 3 ve 4), Kapanış Eğitimi'nde gerçekleştirilen Değerlendirme Oturumu (DO) ve katılım sürecinin takip edilmesi için moderatörler tarafından sağlanan Katılım Takip Tablosu (KTT) kullanılmıştır.

Uzaktan Öğrenim Değerlendirme Formu – 1, 2, 3, ve 4: UÖ'nün hem içerik hem de süreç açısından değerlendirilmesi için tasarlanan formlardır. Katılımcılar tarafından doldurulan bu formlar modüllere göre içerik kısımlarının değiştirildiği üç ayrı zamanda (3. Modül sonunda, 7. Modül sonunda ve 12. Modül sonunda) uygulanmıştır. Form, katılımcıların modüllerin öğrenme süreçlerine etkisini, modüllerin spesifik bilgi ve beceri hedeflerini, programın genelini, akışını, moderatörleri, modüllerde yer alan okumaları, tartışmaları ve platformla ilgili teknik özellikleri değerlendirdikleri bölümlerden; sorulardan ve maddelerden oluşmaktadır. Formlarda yer alan sorular hem açık uçlu hem de kapalı uçlu olarak düzenlenmiştir. Kapalı uçlu sorularda 5'li Likert derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. UÖ – Değerlendirme Formu 1, 2, ve 3 online (çevrimiçi) olarak hazırlanmış ve uygulanmıştır.

UÖ Değerlendirme Formu – 4 ise Kapanış Eğitimi sonunda gerçekleştirilen Değerlendirme Oturumu'nun başında basılı olarak uygulanmıştır (Uzaktan Öğrenim Programı'nın son oturumu). Bu form, UÖ Değerlendirme Formu – 1, 2 ve 3'te yer alan bütün bilgi-beceri maddelerini içermektedir. Katılımcılardan her bir maddeye UÖ başında ve şimdi olmak üzere iki ayrı puan vermeleri istenmiştir (Önceki üç formda da bilgi-beceri maddeleri için aynı şekilde iki ayrı puanlama istenmiştir)

Katılımcı Takip Tablosu: Katılımcılardan her modülde, sağlanan içerik ve kendi deneyimlerine dayalı olarak bir veya iki soruyu en az bir paragraf olarak yanıtlamaları istenmiştir. Katılımcı Takip Tablosu katılımcıların bu sorulara yanıt vermiş olmaları ve verilen alıştırmaları tamamlamış olmaları üzerinden moderatörler tarafından oluşturulmuştur. Bu tablolar süreç içerisinde farklı zamanlarda 3 kez oluşturulmuştur ve amacı UÖ modüllerine katılım sürecinin izlenmesidir.

Değerlendirme Oturumu:

Uzaktan Öğrenim Programı'nın son çalışması olan Değerlendirme Oturumu genel değerlendirme planı ile uyumlu olarak aşağıda sunulan iki ana başlıkta yer alan üç değerlendirme alanında gerçekleştirilmiştir.

- A) İçerik: Bilgi, beceri ve kanaat değişiklikleri
- B) Süreç:
 - 1) UÖ'ye katılım ve katılımı etkileyen faktörler
 - 2) Program, Süreç, Platform Teknik, Moderasyon, Yöntemler

DA'da katılımcıların tüm süreci hatırlamalarını kolaylaştırmak ve veri üzerinden değerlendirme yapmalarını sağlamak için UÖ Değerlendirme Formu – 1, 2 ve 3'ten elde edilen grafikler, tablolar ve sonuçlar paylaşılmıştır. Bu yöntemin seçilmesindeki bir diğer amaç katılımcıların programın *öznesi* olarak *değerlendirme sürecine katılımlarının* sağlanmasıdır.

Oturumun başında uygulanan UÖ – Değerlendirme Formu – 4'ten sonra her alan için önce ilgili grafik, tablo ve sonuçlar paylaşılmış daha sonra önceden hazırlanmış sorular yöneltilmiştir. Katılımcılar soruları oturum planına göre büyük grupta bireysel olarak ve küçük gruplarda çalışarak yanıtlamışlardır.

Özetle, Uzaktan Öğrenim değerlendirme planı yukarıda açıklanan yöntem ve araçlar kullanılarak içerik ve süreç boyutlarında niceliksel ve niteliksel veriler sağlayan çok yönlü bir değerlendirme yapmak amacıyla tasarlanmıştır.

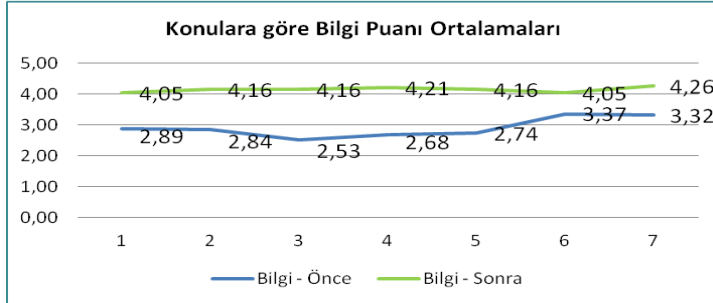
3.b.2. Bulgular

Bu bölümde, UÖ Değerlendirme Formu – 1, 2, 3 ve 4'ten, Değerlendirme Oturumu'ndan ve Katılımcı Takip Tablolarından elde edilen bulgular sunulmaktadır. UÖDF – 1'e 19, UÖDF – 2'ye 14, UÖDF – 3'e 15 ve UÖDF – 4'e ise 23 katılımcı yanıt vermiştir.

İçerik: Bilgi, Beceri, Kanaat

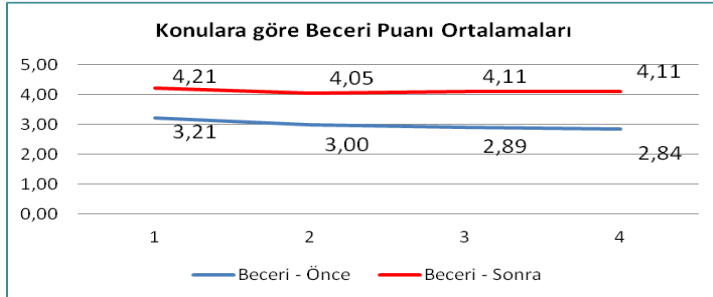
Grafik – 6 ve 7'de katılımcıların içerik maddelerine ilişkin **UÖDF- 1'deki** ön-test ve son-test puan ortalamaları, sırasıyla bilgi ve beceri alanlarına göre gösterilmektedir.

Grafik – 6: Katılımcıların konular temelinde ön-test ve son-test ortalamaları, Bilgi

- 1 Avrupa'da ve Türkiye'de Sivil Toplum
- 2 Savunuculukla ilgili tanımlar
- 3 Savunuculukla ilgili yaklaşımlar
- 4 Savunuculukla ilgili güncel tartışmalar
- 5 Başarılı savunuculuk örnekleri
- 6 Hakların evrenselliği ve bütünselliği
- 7 Haklar temelli çalışma kavramının ne anlama geldiği

Grafik – 7: Katılımcıların konular temelinde ön-test ve son-test ortalamaları, Beceri

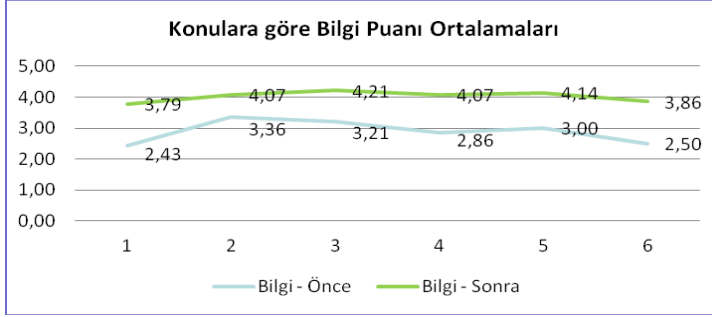

- 1-Kendi kuruluşunun sivil alandaki konumunu belirleyebilme
- 2- Sivil alandaki olası gelişmelere tepki verebilme
- 3- Kendi çalışmalarını savunuculuk temelinde değerlendirebilme
- 4 - Kendi örgütünün çalışmalarında haklar temelli bir yöntem anlayışı geliştirebilme

Uygulanan Eşleştirilmiş Örneklemli Wilcoxon Testi sonuçlarına göre **bütün maddelerde** anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur.

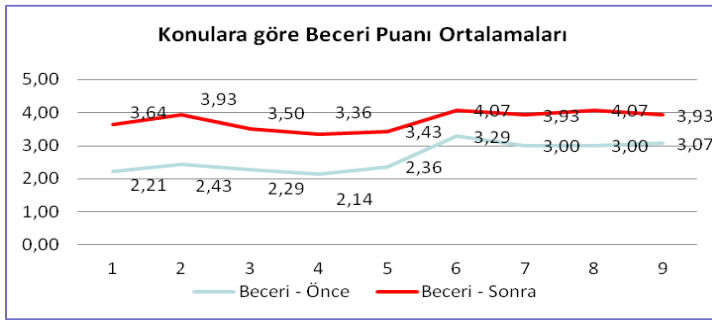
Grafik – 8 ve 9’da katılımcıların **UÖDF- 2’deki** ön-test ve son-test puan ortalamaları, sırasıyla bilgi ve beceri alanlarına göre gösterilmektedir.

Grafik – 8: Katılımcıların konular temelinde ön-test ve son-test ortalamaları, Bilgi

- 1 Sorun Analizi (Savunuculuk stratejisi geliştirmek için)
- 2 Kendi çalışma alanınızla ilgili ulusal ve uluslararası kurumlar
- 3 Temel uluslararası insan hakları sözleşmeleri
- 4 Kendi çalışma alanınızla ilgili sivil toplum örgütleri, şemsiye kuruluşlar ve ağlar
- 5 Kampanya nedir, ne demektir?
- 6 Savunuculuk yöntemleri ve taktikleri

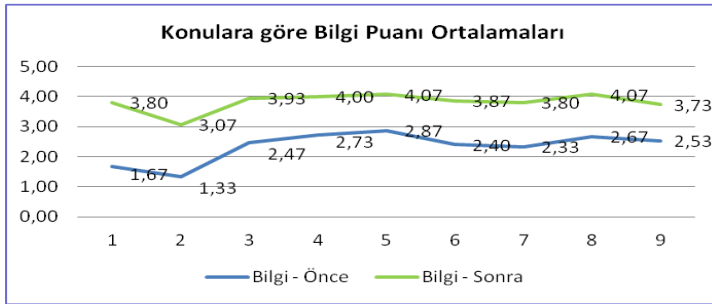
Grafik – 9: Katılımcıların konular temelinde ön-test ve son-test ortalamaları, Beceri

- 1 Sorun analizi yapabilme (Savunuculuk stratejisi için)
- 2 Belirlenen sorunu içerik, yapı ve kültür boyutları açısından analiz edebilme
- 3 Paydaş analizi yapabilme
- 4 Güç analizi yapabilme
- 5 Kurumlar, sivil toplum örgütleri ve sözleşmeler hakkında edinilen bilgiyi paydaş ve güç analizi yaparken kullanabilme
- 6 Sorunlara yönelik çözümler belirleyebilme
- 7 Çözümleri önceliklendirebilme
- 8 Kısa dönemli ve uzun dönemli hedef belirleyebilme
- 9 Hedefe uygun yöntem ve taktik geliştirebilme

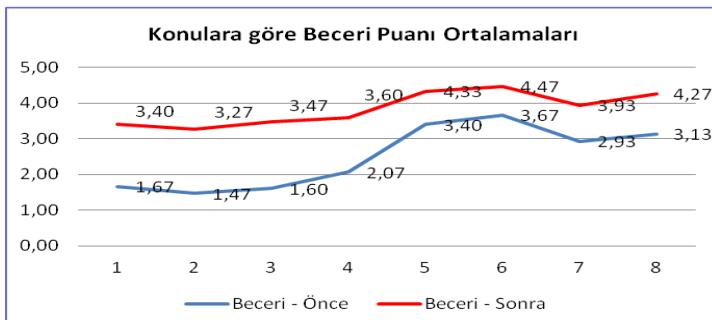
Grafik – 10 ve 11’de katılımcıların **UÖDF- 3’teki** ön-test ve son-test puan ortalamaları, sırasıyla bilgi ve beceri alanlarına göre gösterilmektedir.

Grafik – 10: Katılımcıların konular temelinde ön-test ve son-test ortalamaları, Bilgi

- 1 Kamu hizmetlerini izleme (Katılımcı izleme yöntemi)
- 2 Kamu harcamalarını izleme
- 3 İletişim stratejisi oluşturma
- 4 Dünyada ve Türkiye’de gençliğin tarihi
- 5 Gençlik Politikaları
- 6 Gençlik politikalarıyla ilgili prensipler
- 7 Savunuculuk ve hak temelli örgütlerde yönetim
- 8 Örgüt içi katılım
- 9 Örgüt içi hesap verebilirlik mekanizmaları

Grafik – 11: Katılımcıların konular temelinde ön-test ve son-test ortalamaları, Beceri

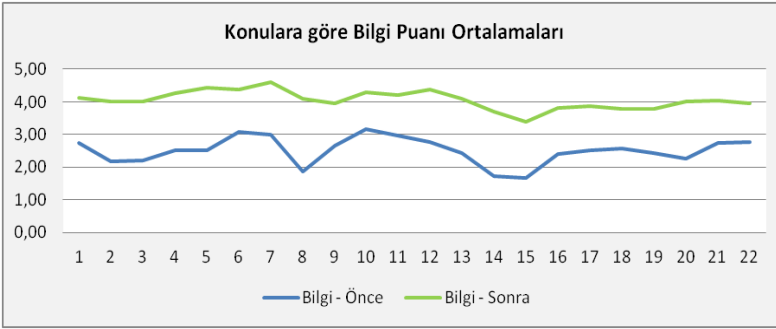

- 1 Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu hizmetleri için katılımcı izleme modeli kurgulayabilme
- 2 Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu harcamaları bilgisine erişebilme
- 3 Erişilen kamu harcamaları bilgisini izleme yapabilecek şekilde kullanabilme
- 4 Hazırlanan savunuculuk stratejinin paylaşılması için farklı paydaşlara yönelik farklı yöntemler geliştirebilme.
- 5 İletişim çalışmasında yeni medya araçlarını etkin şekilde kullanabilme
- 6 Kendi kuruluşunun çalışmalarında gençleri göz önünde bulundurma
- 7 Örgüt içi (karar alma süreçlerine) katılımı sağlayabilme
- 8 Örgüt içi güç ilişkilerini sorgulayabilme

Uygulanan Eşleştirilmiş Örneklemli Wilcoxon Testi sonuçlarına göre UÖDF – 2 ve UÖDF – 3'teki **bütün bilgi ve beceri maddelerinde** anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur.

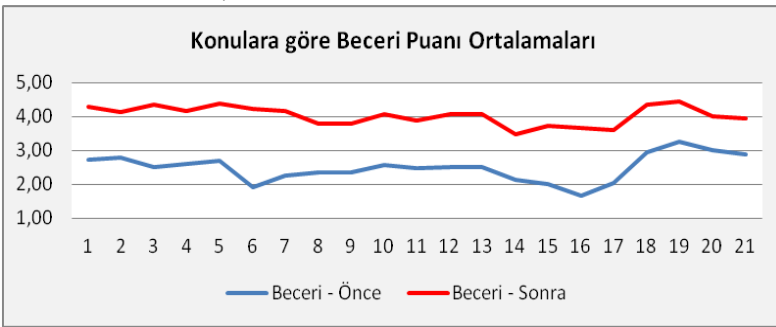
Grafik – 12 ve 13'te ise katılımcıların **UÖDF- 4'teki** ön-test ve son-test puan ortalamaları, sırasıyla bilgi ve beceri alanlarına göre gösterilmektedir (Bu form UÖDF – 1, 2 , ve 3'teki tüm bilgi ve beceri maddelerini içermektedir ve Kapanış Eğitimi'nin sonunda uygulanmıştır).

Grafik – 12: Katılımcıların konular temelinde ön-test ve son-test ortalamaları, Bilgi

- 1 Avrupa'da ve Türkiye'de Sivil Toplum
- 2 Savunuculukla ilgili tanımlar
- 3 Savunuculukla ilgili yaklaşımlar
- 4 Savunuculukla ilgili güncel tartışmalar
- 5 Başarılı savunuculuk örnekleri
- 6 Hakların evrenselliği ve bütünselliği
- 7 Haklar temelli çalışma kavramının ne anlama geldiği
- 8 Sorun Analizi (Savunuculuk stratejisi geliştirmek için)
- 9 Kendi çalışma alanınızla ilgili ulusal ve uluslar arası kurumlar
- 10 Temel uluslararası insan hakları sözleşmeleri
- 11 Kendi çalışma alanınızla ilgili sivil toplum örgütleri, şemsiye kuruluşlar ve ağlar
- 12 Kampanya nedir, ne demektir?
- 13 Savunuculuk yöntemleri ve taktikleri
- 14 Kamu hizmetlerini izleme (Katılımcı izleme yöntemi)
- 15 Kamu harcamalarını izleme
- 16 İletişim stratejisi oluşturma
- 17 Dünyada ve Türkiye'de gençliğin tarihi
- 18 Gençlik Politikaları
- 19 Gençlik politikalarıyla ilgili prensipler
- 20 Savunuculuk ve hak temelli örgütlerde yönetim
- 21 Örgüt içi katılım
- 22 Örgüt içi hesap verebilirlik mekanizmaları

Grafik – 13: Katılımcıların konular temelinde ön-test ve son-test ortalamaları, Beceri

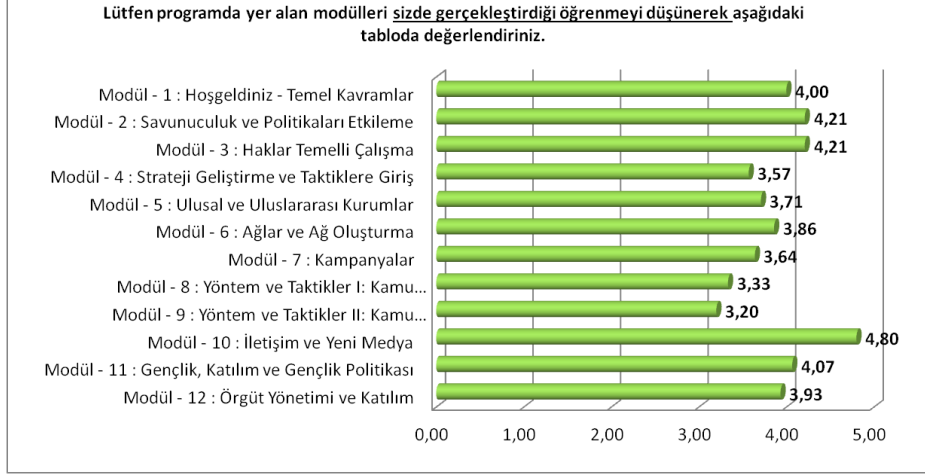

- 1 Kendi kuruluşunun sivil alandaki konumunu belirleyebilme
- 2 Sivil alandaki olası gelişmelere tepki verebilme
- 3 Kendi çalışmalarını savunuculuk temelinde değerlendirebilme
- 4 Kendi örgütünün çalışmalarında haklar temelli bir yöntem anlayışı geliştirebilme
- 5 Sorun analizi yapabilme
- 6 Sorunu içerik, yapı ve kültür boyutları açısından analiz edebilme
- 7 Kurumlar, sivil toplum örgütleri ve sözleşmeler hakkında edinilen bilgiyi paydaş ve güç analizi yaparken kullanabilme
- 8 Paydaş analizi yapabilme
- 9 Güç analizi yapabilme
- 10 Sorunlara yönelik çözüm belirleme
- 11 Çözümleri önceliklendirebilme
- 12 Kısa dönem ve uzun dönemli hedef belirleme
- 13 Hedefe uygun yöntem ve taktik geliştirebilme
- 14 Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu hizmetleri için katılımcı izleme modeli kurgulayabilme
- 15 Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu harcamaları bilgisine erişebilme
- 16 Erişilen kamu harcamaları bilgisini izleme yapabilecek şekilde kullanabilme
- 17 Hazırlanan savunuculuk stratejinin paylaşılması için farklı paydaşlara yönelik farklı yöntemler geliştirebilme.
- 18 İletişim çalışmasında yeni medya araçlarını etkin şekilde kullanabilme
- 19 Kendi kuruluşunun çalışmalarında gençleri göz önünde bulundurma
- 20 Örgüt içi (karar alma süreçlerine) katılımı sağlayabilme
- 21 Örgüt içi güç ilişkilerini sorgulayabilme

Uygulanan Eşleştirilmiş Örneklemli Wilcoxon Testi sonuçlarına göre UÖDF – 4'teki **bütün bilgi ve beceri maddelerinde** anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur.

UÖ – 1, 2 ve 3'te katılımcılardan UÖ'de yer alan modülleri kendilerinde gerçekleştirdiği öğrenmeyi düşünerek 1'le 5 arasında puanlayarak değerlendirmeleri istenmiştir. Grafik – 13'te katılımcıların yanıtlarının modüllere göre puan ortalamaları dağılımı gösterilmektedir.

Grafik – 14: Katılımcıların modüllere göre öğrenme düzeyi puan ortalamaları

(1: Hiçbir şey öğrenmedim5: Çok şey öğrendim)

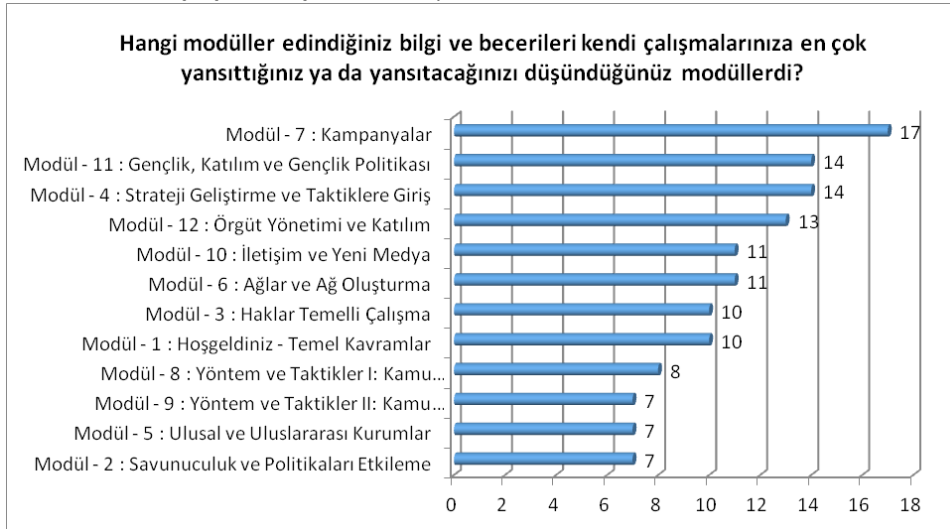
Grafikte görüldüğü üzere ilk üç modülden sonra puanlar düşme eğilimi gösterirken son üç modülden yeniden bir yükseliş göstermektedir.

Değerlendirme Oturumu'nda (DO) UÖDF – 1, 2 ve 3'ten elde edilen veriler ve grafikler katılımcılarla paylaşılmıştır. Sonuçlar tartışıldıktan sonra bilgi, beceri ve kanaatlerindeki değişimi ve gelişimi yeniden değerlendirmek ve somutlaştırmak için bir çalışma yapılmıştır.

Bu çalışmada, katılımcılardan kendi çalışmalarına yansıtıkları ya da yansıtacaklarını düşündükleri bilgileri, becerileri ve değişen fikir ve kanaatlerini paylaşmaları istenmiştir.

Grafik – 15'te katılımcıların alandaki kendi çalışmaları için en faydalı, işlevsel olduğunu/olacağını düşündükleri modüllerin dağılımı gösterilmiştir.

Grafik – 15: Kendi çalışmaları açısından en faydalı bulunan modüller

Modüllerle ilgili yapılan değerlendirmede en çok öne çıkan konu eğitimin teorik ve uygulamaya yönelik yanı olmuştur. Katılımcıların bir bölümü eğitim daha çok teorik açıdan bir kısmı ise daha çok uygulamaya dönük kazanımlar elde ettiklerini belirtmişlerdir. Bir diğer öne çıkan konu ise sunulan belgeler, bağlantılar, videolar ve sunumların önemli bir kaynak niteliği taşımasıdır. Bununla birlikte strateji belgesi ile ilgili daha fazla belge örneği talebi de dile getirilmiştir. Yukarıdaki grafik ise katılımcıların genel olarak uygulamaya dönük konulardan daha çok öğrenme sağladığına işaret etmektedir. Kavramsal ve kuramsal alanlardan çok yeni yöntem ve taktikler katılımcıların merakını uyandıran alanlar olmuştur.

Yukarıdaki grafiğe ek olarak aşağıda katılımcıların edindikleri bilgi ve becerilere ve kanaatlerindeki değişikliklere ilişkin değerlendirme oturumunda verdikleri yanıtlar sunulmaktadır.

Bilgi ve Beceriler

“İletişim araçlarını, sosyal medya araçlarını kendi kurumumuzda da nasıl daha iyi kullanabileceğimizi öğrendim”.

“Kendi çalıştığım kurumda sosyal medya hesapları oluşturarak görünürlüğümüz arttırdık.”

“Kampanya düzenlerken ciddi anlamda planlı bir çalışma yapmamız gerektiğini anladım.”

“Yaptığımız kampanyayı nasıl daha planlı hale getirebiliriz, bunu anladım.”

“Kampanyalar konusunda hiç bilgim yoktu. Bu modül çok faydalı oldu benim için.”

“Sivil alanda kullanılan dili öğrendim. Rapor yazarken, kampanya metni oluştururken teorik derslerin faydalı olacağını düşünüyorum.”

“Kendimi teknik terimlerle ifade etmeyi öğrendim.”

“Başka kurumlarla ortaklığın önemini anladım.”

“Kendi çalıştığım alanda STK’lar arasında işbirliği yok, bunları inceleme fırsatı buldum.”

“Ben hizmet temelli çalışan bir örgütteyim. Hak temelli çalışma ve savunuculuk konusunda çok iyi değildim, çok şey kazandığımı düşünüyorum.”

“Teorik bilgiler düşüncelerimi bir zemine oturtmamı sağladı.”

“Kendi örgütümde, yönetimde beni rahatsız eden konularla ilgili 12. Modülde (Örgüt Yönetimi ve Katılım) bir alan açıldı, bir kavramla tanıştım. Düşündüğüm şeyin bir temeli varmış, bir kavram geliştirdim benim için.”

“Ortaklık kurmak isteyen ya da işbirliği geliştirmek isteyen kurumları örgüt içi yönetimlerine göre değerlendirmeye başladım.”

“Elimde sivil alanla ilgili çok ciddi bir literatür oluştu.” (Katılımcıların tamamı sonraki dönemde de faydalanabilecekleri bir kaynak oluşturduğunu düşünmektedir)

“Kendi düzenlediğimiz eğitimlerde buradaki kaynakları kullanarak bilgi girdisi sağlayabiliriz.”

“Hakların ve hak temelli oluşun çalışmak istediğim bir konunun neresinde olduğunu çözümlenmeye başladım.”

Fikirler – Düşünceler - Kanaatler

“Kendi örgütümü, ne yaptığımı, istediğimi düşündüm.”

“Yaptığımız çalışmaların hak temelli mi hizmet temelli mi olduğuna karar verdim.”

“Hak temelli çalışan bir kuruluş değiliz. Akademik çalışmalar yapıyoruz. Artık aynı zamanda hak temelli çalışmalar da yapan bir kuruluşa dönüşme kararı aldık.”

“Çoğu STK’da merkezi yönetimin hakim olduğunu fark ettim.”

“Genel olarak kurumları ve alandaki konumlarını anladım. Alanı net olarak görebildim.”

“Bir kampanyanın yapısı olduğunu gördüm.”

“Sadece büyük kuruluşların değil herkesin kampanya düzenleyebileceğini düşünmeye başladım. Ulaşılabilir, yapılabilir olduğunu anladım.”

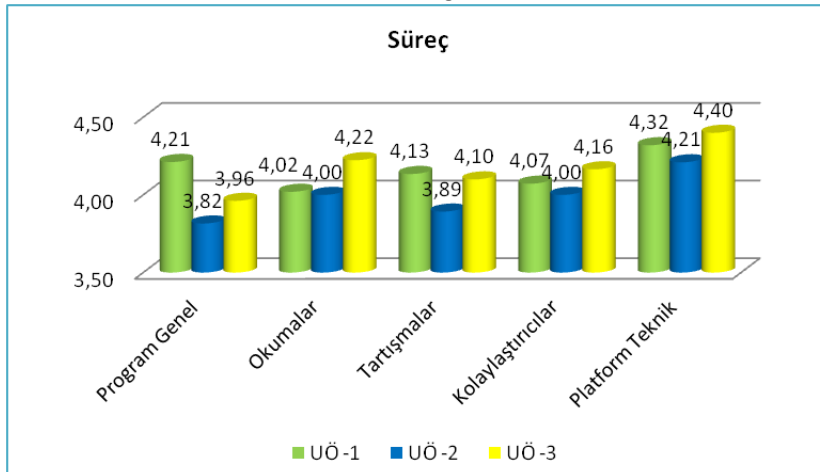
“Bazı kurumlarla ilgili önyargılarım ortadan kalktı, edindiğim gerçek bilgilerle bazı kurumlarla ilgili duruşum değişti, mesafe kazandım.”

Süreç: Platform teknik, Moderatörler, Katılımcılar, Tartışmalar, Okumalar, Program

UÖ Değerlendirme Formu – 1, 2 ve 3’te katılımcılardan program sürecini 5 boyutta yer alan 18 yargı üzerinden 1’le 5 arasında puanlayarak değerlendirmeleri istenmiştir (bkz. Ek – 3).

Grafik – 16’da katılımcıların her üç formda verdiği yanıtların söz konusu 5 boyuttaki puan ortalamaları gösterilmektedir. Tablo – 5’te ise boyutlar ve yargılar sunulmuştur.

Grafik – 16: Katılımcıların UÖ sürecine dair değerlendirmeleri

Tablo – 5: Süreç değerlendirmesi için boyut ve yargılar

Platform Teknik	Tartışmalara katılırken ve takip ederken teknik anlamda sorun yaşamadım.
	Modül içeriklerine erişirken (örn. Okumaları indirirken) teknik anlamda sorun yaşamadım.
Kolaylaştırıcılar	Kolaylaştırıcılar açılış mesajlarında açık ve anlaşılır yönergeler verdiler.
	Kolaylaştırıcılar tartışmalarda yapıcı geri bildirimler verdiler.
	Kolaylaştırıcılar programda yer alan konularla ilgili yeterince donanımlıydılar.
	Kolaylaştırıcılar platform kullanımı ile ilgili teknik sorularıma yeterince cevap verdiler.
Katılımcılar	Diğer katılımcıların katkıları farklı fikirler geliştirmemi sağladı.
	Diğer katılımcıların tartışmalardaki katkıları farklı bakış açıları görmemi sağladı.
Tartışmalar	Tartışmalara katılmak keyifliydi.
	Tartışmalara katılmak modülün konusunu anlamama yardımcı oldu.
Okumalar	Okumalar tartışmalara katılımımı kolaylaştırdı.
	Okumalar konulara uygun örnekler içeriyordu.
	Okumaların zorluk derecesi uygundu.
Program genel	Beni konuyla ilgili daha fazla araştırma yapmaya teşvik etti.
	Program alanımda uygulayabileceğim yeni bilgi ve beceriler kazandırdı.
	Program aklımda yeni sorular uyanmasına sebep oldu.
	Modüller beklentilerimi karşıladı.
	Modüller birbirini tamamlayan (birbiriyle ilişkili) bir akış içerisinde sunuldu.

Yukarıdaki grafikte dikkat çekici olan katılımın düştüğü ikinci dönemde (UÖDF – 2) sürece dair puanların da özellikle programın geneli ve tartışma boyutlarında gözle görülür şekilde düşme eğilimi gösteriyor olmasıdır.

Katılımcıların bu beş boyutta değerlendirme oturumunda ortaya koydukları tespit ve önerileri ise aşağıda sunulmaktadır. Formlarda gözlenen yüksek puanlara nazaran katılımcıların sürece dair oturumda yaptıkları değerlendirmeler sürecin daha çok olumsuz ve gelişmeye açık yönlerine vurgu yapmaktadır.

Platform Teknik

Katılımcıların tümü platformu teknik açıdan işler ve sorunsuz bulduklarını belirtmişlerdir. Ek olarak açmakta güçlük çektikleri videoların alternatif kanallara yüklenmesini önermişlerdir.

Moderatörler

“Soru yönergeleri daha açıklayıcı olabilirdi.”

“Tartışmaları dinamik kılma ve koordine etme konusunda yetersiz kaldılar. Tartışmalarda yönlendirici sorular sorabilirlerdi.”

“Programda kullanılan dil; ödev, ders kelimeleri zorunluluk hissi ve okul psikolojisine neden olarak katılımcı motivasyonunu düşürdü.”

“Modüllerin yüklenmesi bazen gecikti, kaymalar oldu.”

“Moderatörlerin geri bildirimleri pek yapıcı değildi, bazen heves kırıcı oldu.”

“Geri bildirimler bireysel olarak verilseydi daha iyi olurdu. Bunun için moderasyon ekibi sayıca arttırılabilir.”

Katılımcılar

“Tartışmalar verimsiz oldu, katılımcılar tartışma yürütemedi, baştan savma cevaplar verildi, bazen sadece yazmış olmak için tartışma sorularına yanıt verildi.”

“Tartışma sorularına zamanında yanıtlar verilmedi.”

“Katılımcılar olarak birbirimizin yanıtlarını pek okumadık.”

“Katılımcılar birbirlerine yanıt vermedi.”

“Okumaların yeterince yapılmaması nedeniyle tartışmalara katılım yetersiz oldu.”

“Farklı katılımcılar farklı bakış açıları getirdi.”

“Ekip olarak alana ilişkin birikimler farklı olduğu için katılımcılar arasında yeterince diyalog kurulamadı.”

Okumalar

“Bazı modüllerde okumalar çok uzundu.”

“Çok vakit aldı.”

“Okuma yapmak ve sonrasında ödev olması görev psikolojisi ve zorunluluk hissi yarattı. Okul gibi oldu.”

“Okumalar görsel materyallerle desteklenebilir.”

Program (Genel)

“İyi bir programdı.”

“Sorunsuz bir programdı.”

“Konuya dair daha fazla araştırma yapmaya teşvik etti.”

“Kampanyacılık ve bazı modüllerdeki sahada gerçekleşen uygulama örnekleri çok iyiydi.”

“Modüllerin açılış mesajları çok anlaşılır ve açıktı.”

“Verilen kaynaklar yeterli ve ulaşılabilirdi.”

“Bir ‘dijital kütüphane’imiz oldu.”

“Program uzun zamandır sivil toplum alanında olanlar için sıkıcıydı.”

“Bir sonraki dönemde katılımcıların alana ilişkin bilgi ve deneyimlerine göre sınıflar oluşturulsun.”

“Katılımcıların motivasyonunu arttırmak için bir şeyler yapılmalı (gezi gibi).”

“Canlı dersler arttırılsın.”

Yukarıdaki beş boyutun yanı sıra süreci etkileyen diğer iki önemli etken modüllerde kullanılan yöntemler ve saha ziyaretleridir.

Saha ziyaretleri planlanan şekilde gerçekleştirilememiştir. Gerçekleşen saha ziyaretleri ise katılımcıların geri bildirimlerine göre düşmüş olan motivasyonlarını yeterince arttıran ziyaretler olmamıştır. Bazı katılımcılar saha ziyaretlerinin geç yapıldığını, bazıları ise içeriğinin zayıf olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo – 6’da ise modüllerde kullanılan yöntemler gösterilmektedir.

Tablo – 6: Modüllere göre kullanılan yöntemlerin dağılımı

Modül	Yöntem
Modül - 1 : Hoşgeldiniz - Temel Kavramlar	Okuma, Sunum, Tartışma
Modül - 2 : Savunuculuk ve Politikaları Etkileme	Okuma, Video, Tartışma
Modül - 3 : Haklar Temelli Çalışma	Okuma, Sunum, Video, İnternet Sayfası Yönlendirme, Tartışma
Modül - 4 : Strateji Geliştirme ve Taktiklere Giriş	Okuma, Tartışma, Uygulama (Strateji Geliştirme)
Modül - 5 : Ulusal ve Uluslararası Kurumlar	Okuma, İnternet Sayfası Yönlendirme, Uygulama (Strateji Geliştirme)
Modül - 6 : Ağlar ve Ağ Oluşturma	Okuma, Tartışma, Uygulama (Strateji Geliştirme)
Modül - 7 : Kampanyalar	Okuma, Tartışma, Uygulama (Strateji Geliştirme)
Modül - 8 : Yöntem ve Taktikler I: Kamu Hizmetlerini İzleme	Okuma, Video, Tartışma, Uygulama (Strateji Geliştirme)
Modül - 9 : Yöntem ve Taktikler II: Kamu Harcamalarını İzleme	Canlı Ders, Okuma, Uygulama
Modül - 10 : İletişim ve Yeni Medya	Sunum, Okuma, Tartışma
Modül - 11 : Gençlik, Katılım ve Gençlik Politikası	Canlı Ders, Sunum, Okuma, Tartışma
Modül - 12 : Örgüt Yönetimi ve Katılım	Okuma, Tartışma

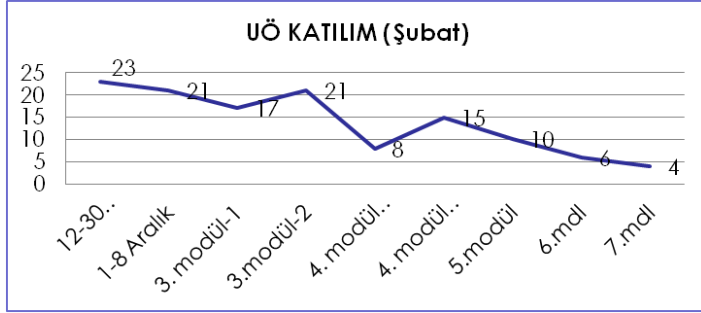
Katılımcılar modüllerde okuma ve ödev (tabloda uygulama olarak geçmektedir) ağırlıklı yöntemler kullanıldığını, bu durumun bir süre sonra katılım motivasyonunu düşürdüğünü belirtmektedirler. Öte yandan, okumaların tartışmaları kolaylaştırdığını, konuya uygun örnekler içerdiğini ve öğretici olduğunu belirtilen katılımcıların oranı da yüksektir. Canlı ders katılımcılar tarafından en çok beğenilen ve sıklığının arttırılması talep edilen yöntem olmuştur. Sunumlar, özellikle prez sunumu yeni ve öğretici bir yöntem olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, uygulamaların daha verimli biçimde gerçekleştirilebilmesi için daha fazla örnek belgenin paylaşılması da önerilmiştir.

Süreç: Katılım

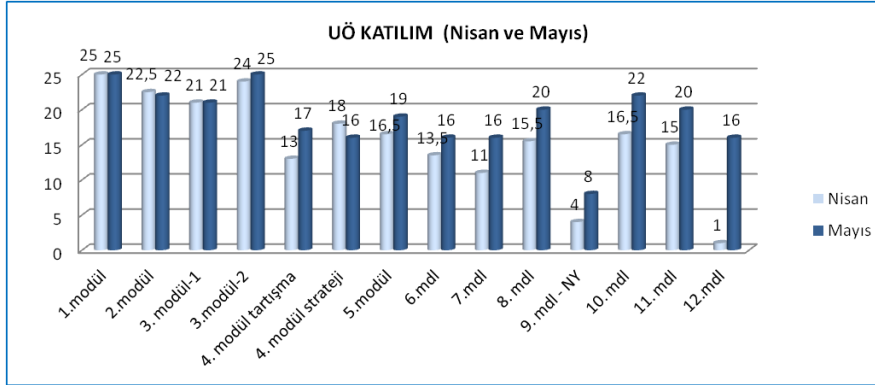
Uzaktan Öğrenim sürecinin en belirleyici unsurlarından ve göstergelerinden birisi modüllere katılım düzeyi olmuştur.

Başlangıç Eğitimi’ne katılan 30 katılımcının 23’ü modüllerin %90’na katılmış ve strateji ve eylem planını hazırlayarak sertifika almaya hak kazanmıştır. Katılımcıların %77’si programı tamamlamıştır. Grafik – 17 ve 18’de, tartışma sorularına yanıt verme ve alıştırmaları (uygulamaları) yapma kriterleri üzerinden belirlenen katılım düzeyleri üç farklı dönemde gösterilmektedir.

Grafik – 17: Modüllere katılım sıklığı (Şubat)*

Grafik – 18: Modüllere katılım sıklığı (Nisan ve Mayıs)*

* Maksimum katılım sayısı: 30

Katılımın ilk 3 modülden sonra dramatik şekilde düştüğü, kapanış eğitimine yaklaştıkça geriye dönük biçimde arttığı görülmektedir. Katılımcılar Nisan ve Mayıs aylarında katılmadıkları modüllere geri dönerek tamamlamaya çalışmışlardır.

UEDF- 2 ve 3'te katılımcılara modüllere yeterli katılım sağlayamama nedenleri sorulmuştur. Alınan 19 yanıtın dağılımı aşağıdaki gibidir.

- İşlerimin yoğunluğu : 10
- Okumalar çok uzun/fazla: 3
- Kişisel sebepler/güçlükler/sağlık sorunları: 2
- Yeterince teşvik edilmedik: 1
- Konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmamak: 1
- Bazı modüllerin zorlayıcı olması: 1
- Takip edilen diğer uzaktan öğrenim programları: 1

Bu sonuçlar, katılımcıların katılımında yaşanan aksaklıkların temel olarak yine katılımcılardan; özel olarak işlerinin yoğunluğundan kaynaklandığını düşündüğünü göstermektedir. Bu sonuç, katılımcıların moderatörler ve kullanılan yöntemlere ilişkin değerlendirme oturumunda yaptıkları değerlendirmelerle uyumlu değildir.

Değerlendirme Oturumu'nda bu nedenlere neler eklemek istedikleri sorulduğunda ise "yeterince teşvik edilmeme" başlığına ilişkin bir tartışma gelişmiştir. Katılımcıların bir bölümü yeterince teşvik edilmemiş olmanın etkili bir neden olduğunu belirtirken diğer bir bölümü ise buna katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Yine teşvik edilme başlığı altında tartışılan başka bir konu ise tek tek telefonla aranma önerisi olmuştur. Katılımcıların bazıları kişisel olarak aranmanın işe yaradığını belirtirken bazıları ise böyle bir yöntemin baskı oluşturabileceğini ifade etmiştir.

Tartışmalar sonunda katılımcılar uzaktan öğrenim sürecinde temas ve irtibatı yitirdikleri, dolayısıyla katılım motivasyonlarının düştüğü sonucuna ulaşmışlardır.

Katılımcılar, katılım motivasyonunun artırılması için

Arada teması sağlayabilecek yüz yüze bir toplantı yapılmasını;

Modüllerin bloklar halinde parçalanması ve örneğin üç modülden sonra online bir toplantı yapılmasını;

Canlı derslerin artırılmasını;

Ve platformda sohbet etmeye ve sosyalleşmeye imkan veren bir alan oluşturulmasını önermişlerdir.

3.b.3. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Uzaktan Öğrenim Programı (UÖP), “gençleri sivil toplum örgütlerinin karar alma süreçlerine ve politika geliştirme süreçlerine aktif katılımları konusunda güçlendirmek ve bu yolla katılım üzerine gençlerle beraber çalışan hak temelli örgütleri güçlendirmek” amacıyla tasarlanmış ve uygulanmıştır.

İçerik

Bu doğrultuda, program içeriği tasarlanırken katılımcıların sivil toplum, yurttaşlık, katılım, savunuculuk, haklar temelli çalışma, strateji geliştirme, ulusal ve uluslararası kuruluşlar, paydaş ve güç analizi, ağlar ve ağ oluşturma, kampanyalar ve planlama, savunuculukta yöntem ve taktikler, kamu hizmetlerini izleme, kamu harcamalarını izleme, iletişim ve sosyal medya kullanımı, gençlik politikası/gençlik çalışması ve örgüt yönetimi ve örgüt içi katılım konularındaki bilgi ve becerilerinin artırılması hedeflenmiştir. Ayrıca, katılımcıların eğitim sonrasında kendi yürüttükleri veya yürütecekleri savunuculuk faaliyetlerini daha planlı ve stratejik bir şekilde gerçekleştirilebilmeleri için kendi seçtikleri bir konuda strateji ve eylem planı oluşturmaları hedeflenmiştir.

Katılımcıların, kendi değerlendirmelerine dayanan UÖ Değerlendirme Formu bulgularına göre, yukarıdaki başlıkların tamamında UÖ öncesine oranla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha fazla bilgi ve beceri sahibi oldukları görülmektedir. Başka bir ifade ile UÖ programı yukarıda sunulan konu başlıklarında katılımcıların bilgi ve becerilerinin artmasını sağlamıştır.

Katılımcıların formlar üzerinden yaptıkları değerlendirme çok olumlu ve etkili bir tablo ortaya koyarken değerlendirme oturumundaki değerlendirmeleri ve sözel geri bildirimleri daha çok UÖ “sürecinin” olumsuz ve gelişmeye açık alanlarına işaret etmektedir. Bununla birlikte, katılımcıların modüllere beklenen şekilde katılım göstermemiş olması (bkz. S. 28, Grafikler – 17 ve 18) değerlendirme formu sonuçlarına ihtiyatlı yaklaşmayı gerektirmektedir. Dolayısıyla, gerçekçi bir değerlendirme için bu form bulgularının değerlendirme oturumundan elde edilen verilerle birlikte yorumlanması önemlidir.

Programdaki en faydalı, işlevsel olduğu/olacağı, en çok öğrenme gerçekleştiği düşünülen modüller değerlendirme formlarında ve değerlendirme oturumunda farklılıklar göstermektedir. Formlarda verilen yanıtlara göre en çok öğrenmenin gerçekleştiği modüller ilk üç modül ve son üç modüldür. Bu sonuçlar katılım verileriyle paralellik göstermektedir. Başka bir ifade ile katılım motivasyonunun görece yüksek olduğu ilk üç ve son üç modül en çok öğrenme gerçekleşen modüller olarak değerlendirilmiştir. Kapanış Eğitimi’nde, katılımcılar katılmadıkları modüllere geriye dönük olarak katıldıktan sonra farklı bir değerlendirme yapmışlardır. Buna göre işlevsel, **en çok öğrenme gerçekleşen modüller** sırasıyla “Kampanyalar”, “Gençlik, Katılım ve Gençlik Politikası”, “Strateji Geliştirme ve Taktiklere Giriş”, “Örgüt Yönetimi ve Katılım”, İletişim ve Yeni Medya” ve “Ağlar ve Ağ

Oluşturma” olmuştur. Yine sırasıyla “Savunuculuk ve Politikaları Etkileme”, “Ulusal ve Uluslararası Kurumlar” ve “Kamu Harcamalarını İzleme” modülleri **en az işlevsel, öğrenme gerçekleşen modüller** olmuştur.

Her katılımcı kendi ihtiyaçları doğrultusunda öğrenme düzeyi açısından modüllere göre farklılık göstermiştir. Bununla beraber, genel olarak katılımcıların ihtiyacı, merakı ve dolayısıyla bilgi-beceri kazanımı kavramsal ve kuramsal alanlardan çok sahadaki uygulamalara ve pratik/teknik konulara yönelik olmuştur.

Bilgi ve becerilerindeki değişiklikler ve kazanımlar ise daha çok kampanya planlama ve yürütme, yeni savunuculuk taktikleri, sivil alanda kullanılan dil ve terimler, iletişim araçları ve sosyal medya, ortaklar ve işbirliği, örgüt yönetimi ve katılımı konularında olmuştur (bkz. S. 23). Teorik okumalar, fikirleri ve kendi çalışmalarını için kavramsal bir çerçeve, zemin oluşturmuştur.

Katılımcıların **kanaatlerindeki değişiklikler** ise sivil alandaki yaklaşımları (hak temelli – hizmet temelli çalışma), örgüt içi yönetim, kendi kurumları ve diğer kurumların alan içindeki konumu, kampanya düzenleme ve yürütmeye yaklaşım (planlı yapılması gerektiği ve uygulanabilir/ulaşılabilir bir yöntem olduğu), yürütecekleri savunuculuk faaliyetlerinin niteliği, savunuculuk stratejisi geliştirmenin ve eylem planı yapmanın niteliği (ciddi bir planlama ve çalışma gerektirdiği) ve kendi donanım ve özgüvenleri (kendilerini daha donanımlı ve güvenli hissetmektedirler) alanlarında gerçekleşmiştir.

Yukarıda sunulan kazanımlar katılımcıların ifadelerine göre kendi kurumlarına, konularına ve konumlarına dönük olma eğilimi de göstermektedir. Başka bir ifade ile, katılımcılar edindikleri bilgileri kendi çalışmalarını çerçevesinde değerlendirmeye, kullanmaya başlamışlardır. Ek olarak, katılımcıların alanı tanıyarak kendilerini daha iyi konumlandırmaya başladıkları anlaşılmaktadır.

Yine de strateji ve eylem planının katılımcıların çok küçük bir kısmı tarafından zamanında ve istenen düzeyde tamamlanmış olması, üzerine düşünülmesi gereken bir sonuçtur. Bu durum, Kapanış Eğitimi'nin katılımcıların strateji ve eylem planlarını *baştan* oluşturmalarını desteklemek üzere kurgulanmasına neden olmuştur. Bu sonucu sürece ve katılıma dair bulguların katkısıyla anlamlandırmaya çalışmak uygun olacaktır.

Süreç

Teknik açıdan uzaktan öğrenim platformu katılımcılar tarafından sürecin en sorunsuz işleyen bileşeni olarak değerlendirilmiştir. Katılımcılar tartışmalara katılırken ve takip ederken, modül içeriklerine ulaşırken teknik sorunlarla karşılaşmadıklarını belirtmişlerdir. Yaşanan az sayıda teknik sorunda ise moderatörlerin gereken desteği verdiğini belirtmişlerdir.

Formlarda moderatörlerin yaklaşımından memnuniyetlerini dile getirmiş (bkz. s. 24, Grafik – 16) olan katılımcıların DO'daki değerlendirmeleri farklı yönde olmuştur. Katılımcılar, tartışmaların daha dinamik olması için daha aktif bir moderasyona; moderatörlerin yapıcı ve mümkün olduğunca bireysel geri bildirimler vermelerine, geri bildirimlerin geciktirilmemesine, tartışmalarda daha fazla yönlendirici soru sormalarına, daha açık soru yönergelerine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların kendileri ile ilgili değerlendirmelerine bakıldığında *katılımın niteliğine* dair sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Katılımcılar, tartışma yürütemediklerini, tartışma sorularına zamanında yanıt vermediklerini, baştan savma yanıtlar verildiğini, birbirlerinin yanıtlarını pek okumadıklarını ve birbirlerini cevaplamadıklarını, okumaları yeterince yapmadıkları için tartışmalara yeterince katılmadıklarını, katılımcıların konulara dair birikimlerinin birbirlerinden çok farklı olması nedeniyle diyalog kurulamadığını belirtmişlerdir. Bu bulgular tartışmaların niteliksel açıdan zayıf kalmasını açıklayan bulgular arasındadır.

Katılımcılar modüllerde okuma ve ödev ağırlıklı yöntemler kullanıldığını, okuma yapma ve sonrasında ödev olmasının görev psikolojisi ve zorunluluk hissi yarattığını; adeta bir okul gibi olduğunu ve bu durumun bir süre sonra katılım motivasyonunu düşürdüğünü belirtmektedirler. Öte yandan, okumaların tartışmaları kolaylaştırdığını, konuya uygun örnekler içerdiğini ve öğretici olduğunu belirtilen katılımcıların oranı da yüksektir. Canlı ders katılımcılar tarafından en çok beğenilen ve sıklığının artırılması talep edilen yöntem olmuştur. Sunumlar, özellikle prezi sunumu yeni ve öğretici bir yöntem olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, uygulamaların daha verimli biçimde gerçekleştirilebilmesi için daha fazla örnek belgenin paylaşılması da önerilmiştir. Gözlemlerimiz katılımcıların kullanılan yöntemleri kendi öğrenme tarzlarına göre değerlendirdiklerine işaret etmektedir. Hem katılım motivasyonunun hem de öğrenme düzeyinin artması için mümkün olduğu ölçüde her modülde farklı öğrenme tarzlarına hitap eden farklı yöntemlerin aynı anda kullanılmasını önermekteyiz.

Uzaktan Öğrenim sürecinin en belirleyici unsurlarından ve göstergelerinden birisi modüllere katılım düzeyi olmuştur. Katılımcıların kendilerine dair değerlendirmeleri katılımın niteliğini anlamak için önemli bir gösterge iken katılımın sıklığı sürecin işleyişine dair önemli bir göstergedir.

Katılımın ilk 3 modülden sonra dramatik şekilde düştüğü, kapanış eğitimine yaklaşıldıkça moderatörler ve koordinasyon ekibi tarafından yapılan çağrılar ve Kapanış Eğitimi'ne kabul kriterlerinin hatırlatılması ile birlikte geriye dönük biçimde arttığı görülmektedir (bkz. S. 28, Grafik – 17 ve 18). Bu durum katılımın programın iç dinamikleri ile değil daha çok dışsal kriterler ve çerçeve ile sağlanabildiğini göstermektedir.

Katılımcıların modüllere yeterli katılım sağlayamama nedenlerine dair değerlendirme formlarında verdikleri yanıtlar ise katılımcıların katılımda yaşanan aksaklıkların temel olarak yine katılımcılardan; özel olarak işlerinin yoğunluğundan kaynaklandığını düşündüğünü göstermektedir. Bu sonuç, katılımcıların moderatörler ve kullanılan yöntemlere ilişkin değerlendirme oturumunda yaptıkları değerlendirmelerle uyumlu değildir.

Değerlendirme oturumunda katılıma ilişkin yürütülen tartışmalar sonunda katılımcılar uzaktan öğrenim sürecinde temas ve irtibatı yitirdikleri, dolayısıyla katılım motivasyonlarının düştüğü sonucuna ulaşmışlardır.

Katılımcılar, katılım motivasyonunun artırılması için

Arada teması sağlayabilecek yüz yüze bir toplantı yapılmasını;
Modüllerin bloklar halinde parçalanması ve örneğin üç modülden sonra online bir toplantı yapılmasını;
Canlı derslerin artırılmasını;
Ve platformda sohbet etmeye ve sosyalleşmeye imkan veren bir alan oluşturulmasını önermektedirler.

Yukarıda sunulan sonuçlara göre, UÖP katılımcılarının bilgi ve becerilerinin eğitim öncesine oranla arttığı, programdan yeni fikirler, kanaatler ve bakış açıları ile ayrıldıkları ifade edilebilir.

Buna ek olarak, programın hedeflerine ulaşmasını doğrudan etkileyen katılım alanında hem niteliksel hem de niceliksel aksaklıklar olduğu görülmektedir. Katılım, istenilen düzeyde ve nitelikte gerçekleşmemiştir.

Katılımcıların kişisel sebepleri (örneğin iş yoğunluğu) katılımı doğrudan etkilemiştir. Katılımcı seçim kriterleri ve yöntemi, modüllerde kullanılan yöntemler, moderasyon biçimi ve niteliği katılımı etkileyen diğer önemli ve dönüştürülebilir etkenlerdir. Bu alanlarda gerçekleştirilebilecek iyileştirmeler kişisel nedenlere rağmen katılım düzeyinin ve niteliğinin artmasını sağlayabilir. Aşağıda bu alanlarla ilgili önerilere yer verilmiştir. Sonuçların ve bu önerilerin sonraki dönemin hazırlık sürecinde eğitmen ekip, moderatörler ve proje koordinasyon ekibiyle yapılacak olan değerlendirme toplantısında paylaşılması planlanmaktadır. Yeni uzaktan öğrenim döneminin bazı bileşenlerinin tüm bu etkenler göz önüne alınarak yeniden yapılandırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

- Katılımcı seçim kriterleri ve yönteminin netleştirilmesi, katılımcıların beklentileri ve ihtiyaçlarının hazırlık aşamasında daha iyi değerlendirilmesi. (Bu noktada belirtmek gerekir ki bu eğitim için İstanbul'dan seçilen katılımcıların sözleşme gereği harcırah ödemeleri yapılmadığından konaklama ve yemek ücretleri karşılanamamıştır. Bu nedenle İstanbul'dan seçilen katılımcılar eğitime katılamamıştır. Bu idari aksaklık seçim sürecinde yaşanan sorunların önemli bir belirleyicisidir).
- Tasarlanan eğitimle katılımcıların alana dair deneyim düzeylerinin dengelenmesi.
- Yüz yüze gerçekleştirilen başlangıç ve kapanış eğitimi eğitmenleri ile uzaktan öğrenim programı moderatörlerinin koordinasyon içinde çalışan daha büyük bir ekip oluşturması için yöntemler geliştirilmesi.
- Koordinasyon ekibinin, eğitmen ekibin ve moderatörlerin UÖP sürecindeki görev tanımlarının gözden geçirilip netleştirilmesi.
- Hem Başlangıç Eğitimi'nin hem de Uzaktan Öğrenim programı içeriklerinin eğitimler başlamadan önce birbiriyle bağlantılı ve bütünlüklü bir şekilde, katılımcıların ihtiyaç ve düzeyleri göz önünde bulundurularak mümkün olan en belirgin şekilde tasarlanması. Bunun için gereken hazırlık döneminin bütün ekipleri içerecek şekilde gerçekleştirilmesi.
- Saha ziyaretlerinin içeriğinin yeniden yapılandırılması ve sıklık açısından yeniden kurgulanması.
- Moderasyonun daha dinamik hale gelmesi için moderatörlerin tartışmalara daha doğrudan katılacağı bir düzenlemenin geliştirilmesi (Gerekirse moderatör sayısının arttırılması).
- Programda mümkün olduğunca az gecikmenin olmasına dikkat edilmesi (Süreçte modüllerin yüklenmesi üç kez gecikmiştir. Bu durum katılımcılarda "ben de geç yanıt verebilirim, erteleyebilirim" düşüncesini güçlendirebilmektedir).
- Hem katılım motivasyonunun hem de öğrenme düzeyinin artması için her modülde farklı öğrenme tarzlarına hitap eden farklı yöntemlerin mümkün olduğu ölçüde aynı anda kullanılması
- Platformda sohbet etmeye ve sosyalleşmeye imkan veren bir alan oluşturulması.
- Arada teması sağlayabilecek yüz yüze bir toplantı yapılması veya
- Modüllerin bloklar halinde ayrılması ve örneğin üç modülden sonra online bir toplantı yapılması.
- Canlı derslerin arttırılması (Canlı derslerin çok sık kullanımı sıradanlaşmasına ve etkisini yitirmesine de neden olabilir).

3. c. Başlangıç Eğitimi - II

04 – 08 Eylül 2013 tarihlerinde 4 tam gün süreyle Beyazıt, İstanbul’da gerçekleştirilen ve ikinci dönem UÖP’nin başlangıç evresini oluşturan bu eğitimde ilk dönemde olduğu gibi tüm eğitim süresince konuşulacak kavramlarla ilgili ortak bir zeminin oluşturulması, katılımcıların bu kavramlarla ilgili bilgilerini arttırmaları, kavramlara ilişkin güncel tartışma konularıyla tanışmaları ve kavramları birbirleriyle ilişkilendirebilmeleri hedeflenmiştir. Katılımcıların birbirleri ile tanışarak grup dinamiği geliştirmeleri, programın tamamına dair bilgi edinmeleri ve uzaktan öğrenim programında kullanılacak platforma dair teknik beceriler edinmeleri ise başlangıç eğitiminin süreçle ilişkili hedefleridir.

Eğitim, sivil toplum, yurttaşlık, savunuculuk, insan hakları, demokrasi, katılım, formel olmayan eğitimler ve deneyimsel öğrenme metodolojisi konusunda deneyimli eğitmenler tarafından tasarlanmış ve uygulanmıştır. Tasarım süresince önceki dönemden elde edilen deneyim ve ortaya konulan öneriler çerçevesinde eğitimin hedefleri gözden geçirilmiş ve bu doğrultuda uygulamalar geliştirilmiştir (Eğitimin spesifik öğrenme hedefleri için bkz. Ek – 7). Hazırlık sürecinde gerçekleştirilen toplantılarda eğitmen ekibi, uzaktan öğrenim moderatörleri, proje koordinasyon ekibi, proje danışmanları ve değerlendirme uzmanı farklı rollerde ve sıklıkta yer almışlardır.

Eğitime, 13 farklı ilden gelen 32 STÖ temsilcisi katılmıştır.(Uzaktan Öğrenim kısmına katılan 51 “izleyici” ile birlikte 68 farklı kuruluştan 83 kişi katılmıştır) Aktif katılımcıların %38’i çalışan, %35’i gönüllü, %19’u yönetim/yürütme kurulu üyesi, %8’i ise kurucu olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların %46,7’si kadın, %53,3’ü erkektir. Yaş ortalamaları $26,57 \pm 3,94$ ’tür. En genç katılımcı 20 yaşında, en yaşlı katılımcı ise 40 yaşındadır. Katılımcıların yaşlarının mod ve medyanı 26’dır.

Katılımcıların %23’ü daha önce “insan hakları” temalı, %10’u ise “savunuculuk” temalı bir eğitim aldığını belirtmiştir.

3.c.1. Değerlendirme Süreci ve Araçları

Başlangıç Eğitimi – II’nin değerlendirme süreci temel olarak ilk dönemde kullanılan strateji ve yöntemler doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Eğitimin değerlendirme planı, eğitim hedeflerine ilişkin donanım, yetkinlik ve kanaat değişikliklerinin tespit edilmesi; eğitimin gözlemlenmesi; eğitmenler, moderatörler ve proje koordinasyon ekibinin eğitim sonunda yaptıkları değerlendirme toplantısının izlenmesi ve önerilerin sunulması ile biçimlendirilmiştir

Değerlendirme Formu I: Yenilenen spesifik öğrenme hedefleri üzerinden donanım, yetkinlik ve kanaat değişikliklerinin niceliksel olarak ölçülebilmesi için eğitim ekibinin katkısıyla değerlendirmeci tarafından geliştirilmiştir. Eğitimin oturumlar temelinde spesifik hedefleri göz önüne alınmış ve katılımcıların her bir maddeyi 1’den 10’a kadar puanladıkları Likert tipi, 33 maddelik bir form hazırlanmıştır (bkz. Ek-2). Form, hem her bir maddedeki hem de bireysel olarak katılımcılardaki değişiklikleri belirleyebilmektedir. Ayrıca, genel olarak gruptaki değişikliği görmeye de imkan tanımaktadır. Form eğitimin başında ve sonunda olmak üzere iki kez uygulanmıştır. Eğitimin hemen başında gerçekleştirilen uygulamada katılımcılardan formdaki “A” sütununu, eğitimin sonunda ise “B” ve “C” sütunlarını doldurmaları istenmiştir. “A” sütunu ön-test puanlarını, “B” sütunu düzeltilmiş ön-test puanlarını, “C” sütunu son-test ise puanlarını oluşturmaktadır. Düzeltilmiş ön-test puanları

katılımcıların eğitim sonunda, eğitimin başında her bir madde için yaptıkları puanlamayı gözden geçirip tekrar puanlamaları ile elde edilmektedir.

Değerlendirme Formu II: İkinci olarak, katılımcılardan eğitimin akışına, eğitmenlere, teknik imkanlara, birbirlerine ve oturumlardaki öğrenme düzeylerine ilişkin geri bildirim almayı sağlayan “Şebeke Başlangıç Eğitimi – II Değerlendirme Formu – II” kullanılmıştır (bkz. Ek –2).

UÖ Değerlendirme Formu: Uzaktan öğrenim sürecinin tamamını kapsayan bilgi ve beceri maddelerinden oluşan bu form programın en başında, uzaktan öğrenim sürecinin üç farklı aşamasında ve programın sonunda karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılabilmesi için tasarlanmış ve uygulanmıştır.

Günlük Değerlendirme Grupları: Eğitim esnasında, gün sonlarında, bir eğitmen ve 5-6 katılımcıdan oluşan küçük gruplar halinde gerçekleştirilen değerlendirme oturumlarıdır. Bu oturumların amacı, katılımcıların güne dair hislerini ve düşüncelerini paylaşmaları, anlaşılmayan noktaların netleştirilmesi ve o günkü programın değerlendirilmesidir. Değerlendirmeci bu guruplara katılımcılardan izin alarak, belirli sürelerle katılmış ve gözlem yapmıştır. Buradan elde edilen gözlemler gün sonunda eğitmenlerin gerçekleştirdiği değerlendirme toplantılarında eğitmenlerle paylaşılmıştır.

Eğitim Sonu Değerlendirme Toplantısı: Eğitim bittikten hemen sonra eğitmen ekibi, uzaktan öğrenim moderatörleri, koordinasyon ekibi ve değerlendirme uzmanının yer aldığı, eğitimin akışının ve içeriğinin gözden geçirildiği, programda ihtiyaç duyulabilecek değişikliklerin tartışıldığı, sonraki işleyişin belirlendiği toplantıdır.

3.c.2. Bulgular

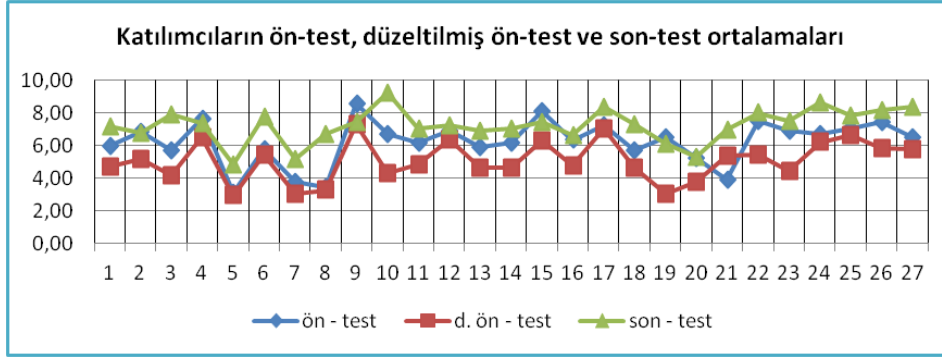
Bu bölümde, öncelikle Değerlendirme Formu – I’den daha sonra ise Değerlendirme Formu – II’den elde edilen bulgular sunulmaktadır.

Grafik – 1’de katılımcıların ön-test (A), düzeltilmiş ön-test (B) ve son-test (C) puanları görülmektedir. Düzeltilmiş ön-test puanları katılımcıların eğitim sonunda, eğitimin başında her bir madde için yaptıkları puanlamayı (“A” sütunu) gözden geçirip tekrar puanlamaları ile elde edilmektedir.

Değerlendirme Formu – I’den elde edilen bu 3 ölçüme uygulanan non-parametrik Friedman Testi sonuçları A, B, ve C puanları arasında ileri düzeyde anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir (Asymp. Sig. = 0,000, $p < 0,001$). Başka bir ifadeyle, *eğitim bir bütün olarak değerlendirildiğinde, belirlenen hedefler temelinde ileri düzeyde anlamlı öğrenme gerçekleştiği görülmektedir.*

Katılımcıların düzeltilmiş ön-test puanları (B) ile ön-test puanları (A) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

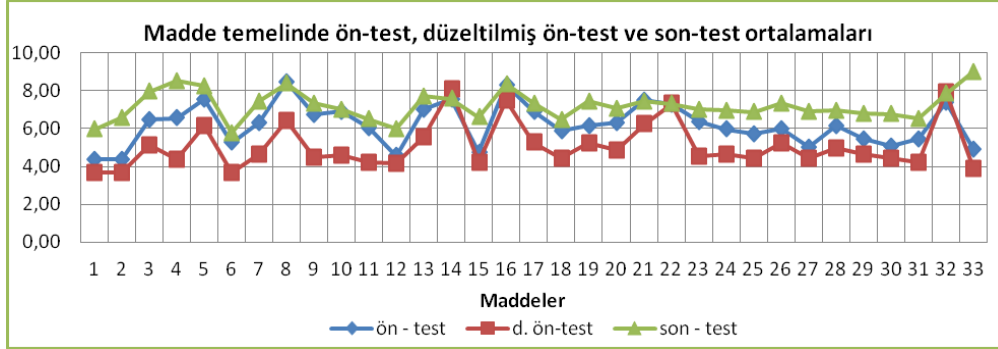
Grafik – 19: Katılımcıların ön-test, düzeltilmiş ön-test ve son-test ortalamaları*

*(Formların eksik veya yanlış doldurulması nedeni ile 1 form değerlendirme dışı bırakılmıştır)

Grafik – 20’de ise öğrenme hedefleri temelinde hazırlanan her bir maddeye dair A, B ve C puan ortalamaları görülmektedir.

Grafik – 20: Madde temelinde ön-test, düzeltilmiş ön-test ve son-test ortalamaları

Değerlendirme Formu – I’den elde edilen verilere A, B ve C puan ortalamaları arasında birbirleri içinde ikili olarak da anlamlı farklar olup olmadığını anlaşılması için İlişkili Örneklem Tek Yönlü Varyans Analizi uygulanmıştır. Analiz sonuçları ön-test ve düzeltilmiş ön-test puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir.

Ön-test ve düzeltilmiş ön-test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmasa da maddeler temelinde yapılan analizde katılımcıların gözden geçirilmiş (düzeltilmiş) ön-test puanları kullanılmıştır.

Uygulanan Eşleştirilmiş Örneklemli Wilcoxon Testi sonuçlarına göre **bütün maddelerde anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur.** (bkz. Tablo – 7). Başka bir ifade ile hedeflenen bilgi beceri ve kanaatler açısından eğitim katılımcılarda **anlamlı düzeyde** öğrenme gerçekleşmesini sağlamıştır.

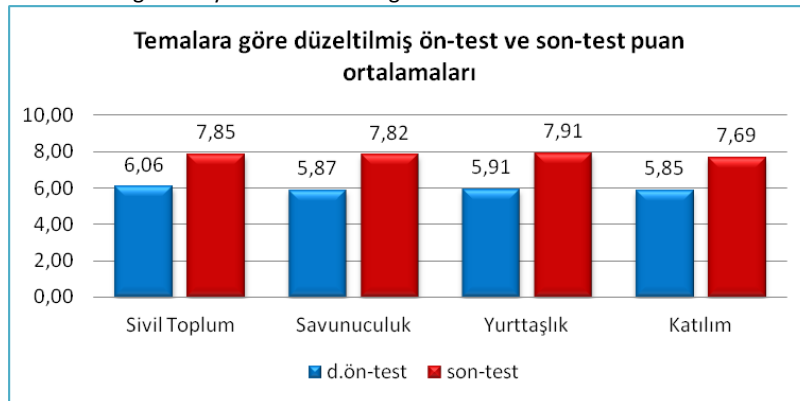
Tablo – 7: Değerlendirme Formu – I, Maddeler

No	Madde	d.ön-test	son-test	p değerleri
1	Savunuculuk ve karar alma mekanizmaları arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	5,03	7,27	,000
2	Savunuculuk faaliyetlerinin hangi amaçlarla yapıldığını biliyorum.	6,13	8,29	,000
3	Şebeke Projesi'nin amaç ve hedeflerini biliyorum.	6,19	8,87	,000
4	Sivil alan içerisinde bulunduğum konumu belirleyebilirim.	6,74	8,23	,000
5	Aktif yurttaşlık ve kamusal alan arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	5,84	7,81	,000
6	Güncel bilgileri kullanarak savunuculuk üzerine tartışabilirim.	5,23	7,13	,000
7	Farklı yurttaşlık tanımlarının neye göre belirlendiğini biliyorum.	4,97	7,61	,000
8	Bir savunuculuk faaliyetinin başarısını neye göre değerlendirebileceğimi biliyorum.	5,48	7,84	,000
9	Sivil toplum kavramı ile ilişkili temel güncel tartışmaların neler olduğunu biliyorum.	5,71	7,65	,000
10	Kendi yurttaşlık tanımımı yapabiliyim.	6,26	7,61	,001
11	Karar alma/politika yapma süreçlerine etki etme yöntemlerini biliyorum.	5,77	7,48	,000
12	Hak temelli ve hizmet temelli yaklaşımlar arasındaki gerilimin farkındayım.	5,35	7,48	,000
13	Kimin kimin adına savunuculuk yaptığı savunuculuk faaliyetinin niteliğini belirler.	5,84	7,52	,001
14	Bir savunuculuk faaliyetinde kullanılacak yöntemler (araçlar) yaratılmak istenen etki ve faaliyetin hedeflerine göre seçilmelidir.	7,35	8,61	,000
15	Yurttaşlık tanımları coğrafyaya, kültüre, anayasaya, vb. göre değişkenlik gösterir.	7,38	8,60	,002
16	Savunuculuk kavramı ile ilgili temel güncel tartışma konularını biliyorum.	5,06	7,32	,000
17	Kanunların ve politikaların günlük yaşamımı nasıl etkilediğinin farkındayım.	6,97	8,42	,000
18	Sivil toplumun kamusal alan ile nasıl bir ilişkisi olduğunu biliyorum.	6,45	8,19	,000
19	Yurttaşlık ve karar alma/politika yapma mekanizmaları arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	5,94	7,81	,000
20	Farklı savunuculuk yöntemleri kullanarak karar alma süreçlerine etki edebilirim.	5,55	7,61	,000
21	Sivil toplum kavramı hakkında güncel bilgileri kullanarak tartışabilirim.	5,97	7,97	,000
22	Sivil Toplum Örgütleri, temsil edilemeyen ya da edilmeyen kişileri veya grupları değil, konuları temsil ederler.	5,84	6,94	,004
23	Bir savunuculuk faaliyetinin etkisinin/başarısının çok boyutlu olarak değerlendirilmesi gerekir.	7,52	8,71	,000
24	Kendi yurttaşlık tanımımı sivil toplum ve katılım ilişkileştirebilirim.	5,74	7,81	,000
25	Sivil toplumunun kamusal alan ile ilişkisini tartışabilirim.	5,65	8,00	,000
26	Yurttaşlık ve karar verme/politika yapma mekanizmaları arasındaki ilişkiyi kurabilirim.	5,71	7,87	,000
27	Sivil toplum, demokrasi ve katılım arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	6,26	8,35	,000
28	Savunuculuk yöntemlerinin neler olduğunu biliyorum.	5,16	7,58	,000
29	Sivil alandaki yaklaşımları eleştirel bir bakışla tartışabilirim.	5,87	7,48	,000
30	Karar alma süreçlerine örgüt içi bireysel katılım ile kamusal alanda örgüt düzeyinde katılım arasındaki ilişkinin farkındayım.	5,85	7,69	,006
31	Bir savunuculuk faaliyetini tema/konu, yöntem ve etkisi üzerinden tartışabilirim.	5,68	8,16	,000
32	Yurttaşlık, katılım ve savunuculuk arasında ilişki kurabilirim.	5,48	8,16	,000
33	Uzaktan öğrenim sürecinin nasıl işleyeceğini biliyorum.	5,13	9,23	,000

*Anlamlılık düzeyi olarak $p < 0,05$ kabul edilmiştir.

Grafik – 21'de ise d. ön-test ve son-test puanları eğitimde yer alan ve form maddelerinin gruplandırıldığı temalara göre gösterilmektedir.

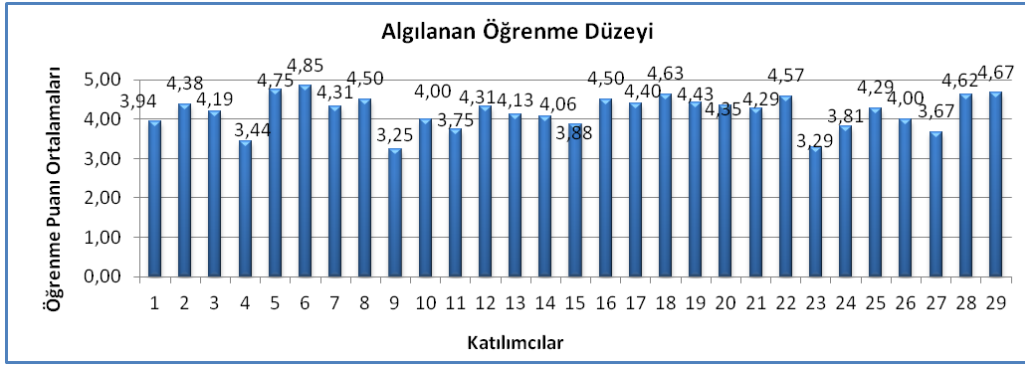
Grafik – 21: Eğitimde yer alan temalara göre ön-test ve son-test ortalamaları

Grafik 22 ve 23'te katılımcıların eğitim sonundaki algılanan öğrenme düzeyleri sırasıyla katılımcı temelinde ve oturumlar temelinde gösterilmektedir. Bu veriler Değerlendirme Formu – II'den elde edilmiştir.

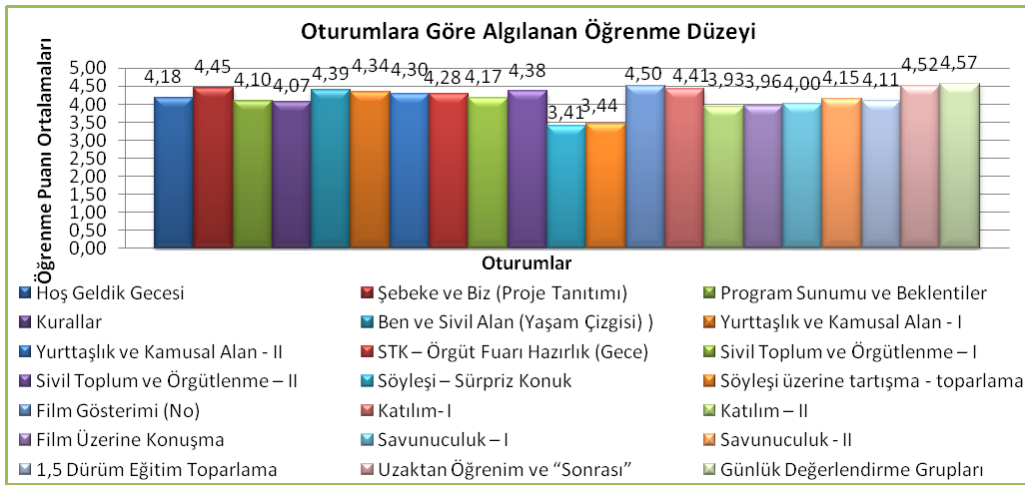
Algılanan öğrenme düzeyleri, katılımcıların eğitim sonunda tüm oturumları kendilerinde gerçekleştiğini düşündükleri öğrenmeyi dikkate alarak 1'le 5 arasında değerlendirmeleri sonucunda elde edilen verilerdir. Başka bir ifade ile oturumların ne kadar öğretici olduğuna dair katılımcıların kişisel geri bildirimleridir.

Grafik – 22: Katılımcı Temelinde Algılanan Öğrenme Düzeyi

Ortalama öğrenme puanı 5 üzerinden **4,18'** dir. Katılımcıların öğrenme temelinde eğitimin geneline verdikleri en düşük puan **3,25** iken en yüksek puan **4,85'**tir.

Grafik – 23: Oturumlar Temelinde Algılanan Öğrenme Düzeyi

Oturumlara göre öğrenme düzeyi dağılımlarına baktığımızda öğrenme puanlarının **3,41** ile **4,57** arasında değiştiğini görmekteyiz. Katılımcılar, en yüksek puanı günlük değerlendirme gruplarına en düşük puanı ise konuk konuşmacının yer aldığı "Söyleşi" oturumuna ve üzerine yapılan tartışmaya verdikleri görülmektedir.

Eğitimin gerçekleştirildiği “Teknik Koşullar” la ilgili katılımcıların verdikleri puanlar aşağıdaki gibidir.

Grafik – 24: Teknik Koşullar

Katılımcıların teknik koşullara verdikleri ortalama puan **3,41**'dir. Bu puan, eğitimin katılımcıların gözünde teknik ihtiyaçlar anlamında ortalama olarak uygun koşullarda gerçekleştiğini göstermektedir. Eğitimin gerçekleştirildiği salon ise katılımcılar tarafından fiziksel koşulları açısından yetersiz bulunmuştur. Işıklandırmanın kötü oluşu, havalandırmanın yetersizliği, yemek servislerinin geç kalması bu koşullar arasında öne çıkanlardır.

Değerlendirme Formu- II'de katılımcılara eğitim sürecinde ne gibi bilgiler edindikleri, ne gibi beceriler geliştirdikleri, değişen düşünceleri-kanaatleri ve bunların sivil alandaki kendi çalışmalarına etkisi sorulmuştur. Aşağıda katılımcıların bu sorulara verdikleri yanıtlar sunulmaktadır.

Edinilen Bilgiler

Hak temelli – hizmet temelli çalışma
Diğer STÖ'ler hakkında bilgi (katılıma dair deneyimleri, çalışanlarının genel profili)
Farklı çalışma alanları
Sivil Toplum – Kamusal Alan ilişkisi
Aktif Yurttaşlık
Örgütlü Olmak
Güncel Konular
Yeni kavramlar
Güncel Yöntemler
Yurttaşlık – Sivil Toplum ilişkisi
Yurttaş-vatandaş gibi kavramların farkı ve benzerlikleri
STÖ'lerin karar alma süreçleri
Karar alma-politika yapma süreçleri
Katılım
Savunuculuk yöntemleri
Savunuculuk faaliyetini tema, konu, yöntem, etki açılarından irdeleme
Kullanılabilecek kaynaklar

Geliştirilen Beceriler

Kavramlar arasında daha iyi bağlantılar kurabilme
Gözlem yapabilme
Dikkati odaklayabilme
Literatürdeki güncel tartışmaları yakından takip edebilme
Empati kurabilme
Düşünme
Soru sorabilme
Farklı çözüm yolları geliştirebilme
Yeni bakış açısı geliştirebilme
Vaka analizi yapabilme
Eğitmenlik becerileri (kurgusal ve birbirine referanslar içerecek oturumlar planlama)

Kanaatler/Düşünceler

- “Buradaki bilgi ve becerilerin bana nasıl katkı yapabileceğini gözden geçirdim.”
- “STK’ların içinde yapmak istediklerimi gözden geçirdim; kendi konumumu gözden geçirdim.”
- “STK’nın sandığım kadar kolay bir iş olmadığını fark ettim.”
- “Etnik ayrımcılık konusunu gözden geçirmem gerektiğini fark ettim.”
- “STK’lar arasındaki önyargıları fark ettim.”
- “Önyargılarım azaldı.”
- “Tüm yargılarımı sorgulama sürecine girdim.”
- “Feminizm ile ilgili düşüncelerimi sorguladım.”
- “Çalıştığım alanı sorguladım.”
- “Savunuculuk konusunda daha zengin bir bakış açısı kazandım.”
- “Bakış açımı geliştirdi.”
- “Hak temelli – hizmet temelli STK kavramlarını yeniden düşündüm.”
- “Savunuculuk, sivil alan – kamusal alan, hak-hizmet ikilemi konularında farkındalığım arttı.”
- “Farklı görüşlere ilgi duymaya başladım.”
- “Eleştirel yaklaşabilme, yeni soru işaretlerim oldu.”
- “Merak edip öğrenmek istediğim yeni konular oldu.”
- “Eğitimde, uygulama ve değerlendirmelerde fayda sağlanabileceğini gördüm.”
- “Yurttaşlıkla ilgili fikrim değişti.”
- “Kavramların neye ve kime göre şekillendiğini gördüm.”
- “Var olan bilgimin yetersiz olduğunu fark ettim.”
- “Kendi eksiklerimi gördüm.”

Kendi çalışmalarına etki/katkı

- “Kurumda karar alma ve verme süreçleri açısından bilgiler edindim.”
- “Kendi kurumumdakilere anlatacağım, yöntemler uygulamaya çalışacağım, bir sistem kuracağım.”
- “Örgütüme aktarım sağlayabileceğim.”
- “Derneğimizin misyon ve vizyonuna önemli katkılar yapabileceğim.”
- “Burada edindim bilgilerle çalıştığım grupların karar verme sürecini etkileyebileceğimi düşünüyorum.”
- “Diğer katılımcıların deneyimlerini kattım kendime.”
- “Daha katılımcı olmama yarayacak.”
- “Sivil alandaki konumumu belirlememe katkısı olacak.”
- “Kafamda bir yol haritası oluştu.”
- “Edindiğim teorik bilgi bir olaya yaklaşırken farklı bakış açıları sağlayacak.”
- “Programın şu ana kadarki kısmının çok fazla pratiğe dökülecek bir yanının olmadığını düşünüyorum.”
- “Faaliyetlerin yapılandırılması.”
- “Diğer STK’lardan hangi konuda destek alacağımızı belirleyebilirim.”
- “Faaliyetler sırasındaki kriz anlarında faydalı olacak.”

3.c.3. Sonuç, Tartışma ve Öneriler:

Eğitimin spesifik öğrenme hedefleri üzerinden tasarlanan Değerlendirme Formu – I sonuçlarına göre Şebeke Başlangıç Eğitimi içerik hedeflerine ulaşmıştır (bkz. s. 36, 37). Bütün maddelerde istatistiksel olarak anlamlı öğrenme gerçekleştiği görülmektedir. Başka bir ifade ile katılımcılar bu form aracılığıyla yaptıkları değerlendirmede, eğitim sonunda program içeriğinde yer alan kavramlarla ilgili bilgilerini arttırdıklarını, kavramlara ilişkin güncel tartışma konularıyla tanıştıklarını, bu konularda tartışma becerilerini geliştirdiklerini; daha donanımlı şekilde tartışabileceklerine dair inançlarını arttırdıklarını ve kavramları birbirleriyle eğitim öncesine oranla daha iyi ilişkilendirebildiklerini belirtmişlerdir. Ek olarak yurttaşlık, sivil toplum, sivil alandaki yaklaşımlar, temsiliyet, katılım ve karar alma süreçlerine ilişkin kanaatlerinin beklenen yönde anlamlı bir şekilde değiştiğini belirtmektedirler.

Değerlendirme Formu – I'deki kanaat maddelerinde ortaya çıkan anlamlı değişikliklerle birlikte katılımcıların Değerlendirme Formu – II'de yer alan kanaat/düşünce sorusuna verdikleri yanıtlar eğitimin kanaat hedeflerin ulaşıldığını, aynı zamanda eğitim öncesinde belirlenen hedeflere ek kanaat değişikliklerine yol açtığını göstermektedir. Eğitimin sonunda katılımcıların kendi önyargılarını, değer yargılarını ve sivil alan içindeki konumlarını sorguladıkları, kendi çalışma alanlarından farklı alanların varlığını fark ettikleri, bakış açılarının genişlediği, var olan bilgilerindeki eksiklikleri fark ettikleri, kavramların birbirleriyle olan ilişkilerini gördükleri, kavramların anlamlarının neye göre farklılaşabildiklerini anladıkları ve meraklarının arttığı görülmektedir.

Geliştirilen beceriler başlığında verilen yanıtlar ise katılımcıların kavramlar arasında daha iyi bağlantılar kurabilmeye başladıklarını, yeni bakış açısı ve farklı çözüm yolları geliştirebilme, ötekini anlayabilme, düşünme, sorgulama, gözlem yapma ve güncel tartışmaları yakından takip edebilme becerilerinin arttığını göstermektedir.

Katılımcıların eğitimin kendi çalışmalarını nasıl etkileyeceği sorusuna verdikleri yanıtlardan tartışılan kavramlara ilişkin daha donanımlı hissettiklerini ve gerçekleştirecekleri faaliyetlerle ilişkili olarak kendilerine olan güvenlerinin arttığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, bu yanıtların, katılımcıların başlangıç eğitiminin etkileri ile uzaktan öğrenim programının bütününe dair his ve beklentilerini içerdiği görülmektedir. Katılımcıların başlangıç eğitimi sonunda programın bütününe dair motivasyonlarının arttığı ifade edilebilir.

Tüm eğitim süresince konuşulacak kavramlarla ilgili ortak bir zeminin oluşturulması hedefi kavramlara dair ortak ve değişmez tanımlar oluşturulması anlamına gelmemektedir. Daha ziyade kavramların tanımlarının farklılaştığı, bu farklılığın bir takım nedenleri olduğu, uzaktan öğrenim süresince kavramlar kullanılırken bu değişkenlik ve farklılıkların anlaşılması ve gözetilmesi kast edilmektedir. Değerlendirme Formu – I'deki "Yurttaşlık tanımları coğrafyaya, kültüre, anayasaya, vb. göre değişkenlik gösterir." ve "Sivil toplum kavramı bağlam ve aktörlere bağlı olarak değişiklik gösterir." maddelerinde ortaya çıkan anlamlı öğrenme katılımcıların bu konuda yaşadığı farkındalığa işaret etmektedir. Yine de katılımcıların bir bölümü kavramlarla ilgili tanımların net bir şekilde ortaya konulmadığı değerlendirilmesinde bulunmuşlardır. Katılımcılardan önemli bir kısmı ise bu belirsizliğin önemli, anlamlı ve daha çok tartışma derinliğine yol açacağı için işlevsel olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar, eğitim süresince tartışmalı alanlarla ilgili kendi fikirlerini ve bakış açılarını ortaya koymuşlardır. "Katılımcılardan gelen "Herkesin kendi düşüncelerini özgür bir biçimde ifade edebildiği bir ortam vardı" değerlendirmesi bu gözlemi destekler niteliktedir. Özetle, genel geçer bazı tanımların net bir şekilde ortaya koyulması görüşüne dair tepkileri farklı olmakla birlikte katılımcılar temel kavramların ortak ve değişmez tanımlarının yapılamadığını fark etmişlerdir.

Katılımcıların eğitim sürecinde birbirleri ile tanışarak grup dinamiği geliştirmeleri hedefine yeterli düzeyde ulaşılmıştır. Her günün sonunda bir eğitmen eşliğinde gerçekleştirilen Günlük Değerlendirme

Grupları, STK fuarı öncesi gerçekleştirilen grup çalışması ve eğitim ekibinin kendi içindeki grup dinamiğinin niteliği katılımcılarda beklenen düzeyde bir grup dinamiği oluşmasını etkileyen en önemli unsurlar olmuştur. Günlük Değerlendirme Gruplarının oturumlar arasında en çok öğrenmenin gerçekleştiği alan olması bu sonucu desteklemektedir.

Son olarak, hem değerlendirme formlarındaki yanıtlar (bkz. s. 36, maddeler 4 ve 33) hem de değerlendirme oturumundaki sözel bildirimler katılımcıların uzaktan öğrenim sürecinin işleyişine dair bilgi edindiklerini ve uzaktan öğrenim programında kullanılacak platforma dair teknik bilgi ve becerileri programa başlayacak düzeyde edindiklerini göstermektedir.

Yukarıdaki tartışmaları başlangıç eğitimi temel hedefleri çerçevesinde toparlamak gerekirse aşağıdaki sonuçlara ulaşılmaktadır.

A. Temel kavramlar

1. Katılımcıların temel kavramlarla (sivil toplum, yurttaşlık, savunuculuk, karar alma mekanizmalarına etki etme, vb.) ilgili bilgileri anlamlı düzeyde artmıştır.
2. Söz konusu kavramlarla ilgili güncel tartışma konuları ile tanışmışlardır.
3. Bu konularda tartışma becerilerinin arttığını, daha donanımlı bir şekilde tartışma yapabileceklerini belirtmektedirler.
4. Kavramları daha fazla birbirleriyle ilişkili olarak düşünebilmekte ve değerlendirebilmektedirler.
5. Yurttaşlık, sivil toplum, sivil alandaki yaklaşımlar, temsiliyet, katılım ve karar alma süreçlerine ilişkin kanaatleri beklenen yönde anlamlı bir şekilde değişmiştir.

B. Eğitim süresince konuşulacak kavramlarla ilgili ortak bir zeminin oluşturulması

1. Temel kavramların tanımlarına ilişkin değişkenlik katılımcıların bir bölümünde belirsizlik hissine yol açmıştır. Katılımcıların bir kısmı bu durumdan sorgulamaya, tartışmaya ve araştırmaya yönlendirmesi açısından memnunken diğer bir kısmı ise belirsizlik karşısında huzursuzluk yaşamış, daha kesin ve net bilgi talebinde bulunmuşlardır.
2. Buna yönelik tepkileri farklı olmakla birlikte katılımcılar temel kavramların ortak ve değişmez tanımlarının yapılamadığına dair farkındalık kazanmışlardır.
3. Katılımcılar, oturumlarda kavramlara ilişkin kendi fikirlerini ortaya koyabilecekleri alanlar bulmuşlardır.

C. Bilgi – beceri – kanaat

1. Eğitim katılımcıları üzerinde beklenen yönde bilgi, beceri ve kanaat değişikliğine yönelik etki yapmıştır.
2. Eğitimin kanaat hedeflerine ulaşılmış, aynı zamanda eğitim öncesinde belirlenen hedeflere ek kanaat değişikliklerine yol açtığı görülmüştür (kendi önyargılarını, değer yargılarını ve sivil alan içindeki konumlarını sorgulamaları, kendi çalışma alanlarından farklı alanların varlığını fark etmeleri, bakış açılarının genişlemesi, var olan bilgilerindeki eksiklikleri fark etmeleri, kavramların birbirleriyle olan ilişkilerini görmeleri, kavramların anlamlarının neye göre farklılaşabildiklerini anlamaları).
3. Katılımcılar kavramlar arasında daha iyi bağlantılar kurabilmeye, yeni bakış açısı ve farklı çözüm yolları geliştirebilmeye, ötekini anlayabilmeye, düşünmeye, sorgulamaya, gözlem yapmaya ve güncel tartışmaları yakından takip edebilmeye başlamışlardır.

D. Katılımcılar arasında grup dinamiği

1. Katılımcıların eğitim sürecinde birbirleri ile tanışarak grup dinamiği geliştirmeleri hedefine yeterli düzeyde ulaşılmıştır. Her günün sonunda bir eğitmen eşliğinde gerçekleştirilen Günlük Değerlendirme Grupları, STK fuarı öncesi gerçekleştirilen grup çalışması ve eğitmen ekibinin kendi içindeki grup dinamiğinin niteliği katılımcılarda beklenen düzeyde bir grup dinamiği oluşmasını etkileyen en önemli unsurlar olmuştur.

F. Programın bütünü ve teknik konularda bilgi

1. Katılımcılar uzaktan öğrenim programının işleyişine dair yeterli bilgi edinmiştir.
2. Uzaktan öğrenim platformunun kullanılabilmesi için gereken teknik bilgi ve becerileri yeterli düzeyde kazanmışlardır.

Bir önceki dönemde gerçekleştirilen Başlangıç Eğitimi'nden elde edilen bulgular ışığında bu dönem belli konularda gelişim gösterilmiştir. Öncelikle katılımcı seçim kriterleri gözden geçirilmiş katılımcıların beklentileri ve ihtiyaçları hazırlık aşamasında değerlendirilmiştir. Eğitmen ekibin başvuru formlarını incelemesi eğitim programı hedeflerinin oluşturulması ve programın tasarlanması aşamasında önemli ve daha gerçekçi bir sürecin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Yine önceki dönemin deneyimi üzerinden eğitmen ekibin eğitimin gerçekleştiği mekanda konaklamasına imkan sağlanmış böylelikle ekip içerisinde de daha güçlü bir grup dinamiği sağlanmıştır. Günlük Değerlendirme Gruplarının varlığı ise hem eğitmenlerin sürecin içine daha çok girip katılımcılarla daha yakın bir ilişki kurmasını sağlamış hem de katılımcıların daha bütünlüklü bir yapı içerisinde hissetmelerine yol açarak katılım niteliklerini arttırmıştır.

3. d. Uzaktan Öğrenim - II (UÖ - II)

Uzaktan Öğrenim Programı'nın ikinci aşaması olan uzaktan öğrenimde spesifik olarak **sivil toplum, sivil alan-yurttaşlık ilişkisi, haklar temelli çalışma, savunuculuk, strateji geliştirme, ulusal ve uluslararası kuruluşlar, paydaş ve güç analizi, ağlar ve ağ oluşturma, kampanyalar ve planlama savunuculukta yöntem ve taktikler, kamu hizmetlerini izleme, kamu harcamalarını izleme, iletişim ve sosyal medya kullanımı, gençlik politikası/gençlik çalışması ve örgüt yönetimi ve örgüt içi katılım** konularında içerik ve tartışma alanı sağlanmaya çalışılarak katılımcıların bu konulardaki bilgi ve becerilerinin artırılması hedeflenmiştir. İkinci dönemde programa "**Yasamaya Yönelik Savunuculuk**" modülü eklenmiştir. Uzaktan öğrenim sürecinin sonunda hedeflenen somut çıktı ise katılımcıların yukarıda belirtilen konularda edindikleri bilgi ve becerileri (ve ilgili modüllerde aşama aşama verilen alıştırmaları) kullanarak kendi örgütleri için, kendi belirledikleri spesifik bir sorun ve çözümü hakkında bir *strateji ve eylem planı* hazırlamalarıdır.

11 modülden oluşan Uzaktan Öğrenim sürecindeki her bir modül bir veya iki haftalık bölümler halinde tasarlanmıştır. Her modülde, konuya ilişkin okumalar, notlar, web bağlantıları, videolar, sunumlar verilmiş ve forumda tartışılmak üzere katılımcılara bir veya iki soru yöneltilmiştir. Bununla birlikte, katılımcıların bireysel alıştırmalar yürütmeleri de istenmiştir. Bu alıştırmalar ve çalışmalar dersin niteliğine göre haftalık, iki haftalık veya ders sonu çalışması olarak belirlenmiştir. Bu şekilde katılımcıların modül konularıyla ilgili olarak özel konuları incelemelerine ve yeni kavramları kendi özel durumları için uygulamalarına olanak sağlanması hedeflenmiştir.

Uzaktan Öğrenim - II ile edinilmesi ve gelişmesi hedeflenen bilgi ve beceriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo – 8: Modüllere göre hedeflenen bilgi ve beceriler, UÖ-II

Modüller	Bilgi	Beceri
1 Kamusal Alan ve Yurttaşlık	Açılış eğitimindeki tartışmaları uzaktan eğitime taşımak Kamusal Alan Yurttaşlık	Kamusal Alan ve Yurttaşlıkla ilgili kendi bakış açısını geliştirebilme
2 Haklar temelli çalışma (hizmet temelli)	Hakların evrenselliği ve bütünselliği Haklar temelli çalışma kavramının ne anlama geldiği	Kendi örgütünün çalışmalarında haklar temelli bir yöntem anlayışı geliştirebilme
3 Strateji Geliştirmeye Giriş	Savunuculuk stratejisi geliştirmek için sorun analizi	Sorun analizi yapabileme Sorunu içerik, yapı ve kültür boyutları açısından analiz edebilme
4 Yasamaya Yönelik Savunuculuk	Meclis nasıl çalışıyor. Meclisin (yasamanın) çalışma biçimi, yöntemi STK'ların yasama sürecine etkisi.	Yasama sürecine etki edebilme
5 Yürütme		
Savunuculukta yöntem ve taktikler- Giriş	Savunuculuk yöntemleri ve taktikleri konusunda bilgi	Hedefe uygun yöntem ve taktik geliştirme
Kamu Hizmetlerini İzleme	Kamu hizmetlerini izleme (Katılımcı izleme yöntemi)	Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu hizmetleri için katılımcı izleme modeli kurgulayabilme
Kamu Harcamalarını İzleme	Kamu harcamalarını izleme	Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu harcamaları bilgisine erişebilme Erişilen kamu harcamaları bilgisini izleme yapabilecek şekilde kullanabilme
6 Ulusal ve Uluslararası Kuruluşlar, paydaşlar ve güç analizi	Kendi çalışma alanlarıyla ilgili ulusal ve uluslararası kurumlar hakkında bilgi Temel uluslararası insan hakları sözleşmeleri hakkında bilgi	Kurumlar, sivil toplum örgütleri ve sözleşmeler hakkında edinilen bilgiyi paydaş ve güç analizi yaparken kullanabilme
7 Ağlar, Ağ Oluşturma ve Sivil Toplum Kuruluşları	Kendi çalışma alanlarıyla ilgili sivil toplum örgütleri, şemsiye kuruluşlar ve ağlar hakkında bilgi	Paydaş analizi yapabilme Güç analizi yapabilme
8 Kampanyalar ve Strateji Geliştirme	Kampanya nedir, ne demektir (genel çerçeve olarak kampanya)	Sorunlara yönelik çözüm belirleme Çözümleri önceliklendirme Kısa dönem ve uzun dönemli hedef belirleme
9 İletişim, Yeni Medya, Digital Aktivizm	İletişim stratejisi oluşturma	Hazırlanan savunuculuk stratejinin paylaşılması için farklı paydaşlara yönelik farklı yöntemler geliştirebilme. İletişim çalışmasında yeni medya araçlarını etkin şekilde kullanabilme
10 Gençlik Politikası/Gençlik Çalışması	Dünyada ve Türkiye'de gençliğin tarihi Türkiye'de Gençlik Politikaları Gençlik politikalarıyla ilgili	Kendi kuruluşunun çalışmalarında gençleri göz önünde bulundurma
11 Örgüt Yönetimi ve Katılım	Savunuculuk ve hak temelli örgütlerde yönetim Örgüt içi katılım Örgüt içi hesap verebilirlik mekanizmaları	Örgüt içi (karar alma süreçlerine) katılımı sağlayabilme Örgüt içi güç ilişkilerini sorgulayabilme

UÖ -II, daha önce de benzer programlar yürütmüş, programda yer alan konularda deneyimli iki moderatör/kolaylaştırıcı tarafından yürütülmüştür. 4 modülde konuyla ilgili uzmanların modül içeriği hazırlaması ve/veya canlı ders vermesi sağlanmıştır.

UÖ -II katılımcıları Başlangıç Eğitimi katılımcıdır. Bunun yanında 50 katılımcı ise programda “izleyici” olarak yer almıştır. İzleyiciler, platformdaki bütün içeriği ulaşabilmekle birlikte tartışma forumlarında katılımcı olarak yer almamışlardır. Ayrıca, strateji ve eylem planı hazırlamakla yükümlü olmamışlardır.

3.d.1. Değerlendirme Süreci ve Araçları

UÖ'nün değerlendirme planı bir önceki dönemde olduğu gibi hem içerik hem de süreç değerlendirmesi yapmaya imkan verecek şekilde tasarlanmıştır.

İçerik boyutunda, programda hedeflenen bilgi ve beceri değişikliklerinin ne ölçüde gerçekleştiği sorusuna yanıt aranmıştır. Süreç boyutunda ise, UÖ'ye katılım düzeyi, programın genel özellikleri ve akışı, moderatörler (kolaylaştırıcılar), katılımcılar, okumalar, tartışmalar ve platformun teknik özellikleri değerlendirilmiştir.

Değerlendirme süreci için 5 farklı zamanda uygulanan Değerlendirme Formları (bkz. Ek – 3 ve 4), Kapanış Eğitimi'nde gerçekleştirilen Değerlendirme Oturumu (DO) ve katılım sürecinin takip edilmesi için moderatörler tarafından sağlanan Katılım Takip Tablosu (KTT) kullanılmıştır.

Uzaktan Öğrenim Değerlendirme Formu – 1, 2, 3, 4, 5: UÖ'nün hem içerik hem de süreç açısından değerlendirilmesi için tasarlanan formlardır. Katılımcılar tarafından doldurulan bu formlar modüllere göre içerik kısımlarının değiştirildiği üç ayrı zamanda (3. Modül sonunda, 7. Modül sonunda ve 11. Modül sonunda) uygulanmıştır. Form, katılımcıların modüllerin öğrenme süreçlerine etkisini, modüllerin spesifik bilgi ve beceri hedeflerini, programın genelini, akışını, moderatörleri, modüllerde yer alan okumaları, tartışmaları ve platformla ilgili teknik özellikleri değerlendirdikleri bölümlerden; sorulardan ve maddelerden oluşmaktadır. Formlarda yer alan sorular hem açık uçlu hem de kapalı uçlu olarak düzenlenmiştir. Kapalı uçlu sorularda 5'li Likert derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. UÖ – Değerlendirme Formu 2, 3, ve 4 online (çevrimiçi) olarak hazırlanmış ve uygulanmıştır. 1. Form Başlangıç Eğitiminin başında, 5. Form ise Kapanış Eğitimi'nin sonunda uygulanmıştır. Bu formlar UÖ Değerlendirme Formu – 2, 3 ve 4'te yer alan bütün bilgi-beceri maddelerini içermektedir. 5. Formda katılımcılardan her bir maddeye UÖ başında ve şimdi olmak üzere iki ayrı puan vermeleri istenmiştir (Önceki üç formda da bilgi-beceri maddeleri için aynı şekilde iki ayrı puanlama istenmiştir).

Katılımcı Takip Tablosu: Katılımcılardan her modülde, sağlanan içerik ve kendi deneyimlerine dayalı olarak bir veya iki soruyu en az bir paragraf olarak yanıtlamaları istenmiştir. Katılımcı Takip Tablosu ***katılımcıların bu sorulara yanıt vermiş olmaları veya verilen alıştırmaları tamamlamış olmaları*** üzerinden moderatörler tarafından oluşturulmuştur. Bu tablolar süreç içerisinde farklı zamanlarda 5 kez oluşturulmuştur ve amacı UÖ modüllerine katılım sürecinin niceliksel olarak izlenmesidir.

Değerlendirme Oturumu:

Uzaktan Öğrenim Programı'nın son çalışması olan Değerlendirme Oturumu genel değerlendirme planı ile uyumlu olarak aşağıda sunulan iki ana başlıkta yer alan üç değerlendirme alanında gerçekleştirilmiştir.

- A) İçerik: Bilgi, beceri ve kanaat değişiklikleri
- B) Süreç:
 - 1) UÖ'ye katılım ve katılımı etkileyen faktörler
 - 2) Program, Süreç, Platform Teknik, Moderasyon, Yöntemler

İlk dönemden farklı olarak DO'da katılımcıların tüm süreci hatırlamalarını kolaylaştırmak ve veri üzerinden değerlendirme yapmalarını sağlamak için UÖ Değerlendirme Formu – 2, 3 ve 4'ten elde edilen grafikler, tablolar ve sonuçlar katılımcılarla paylaşılammıştır. Bunun nedeni katılımcılar tarafından istatistiksel analiz yapmaya yetecek sayıda formun doldurulmamış olmasıdır (UÖDF- 2: 12 form, UÖDF- 3: 6 Form, UÖDF – 4: 2 Form). Katılım grafikleri ise oturumun ilgili kısmında katılımcılarla paylaşılmıştır.

Yukarıda sözü edilen durum nedeniyle Değerlendirme Oturumu'na UÖDF - 5'in yanı sıra Süreç "Değerlendirme Formu" ve "Modül Değerlendirme Formu" (bkz. Ek - 5) uygulanmıştır. Form uygulamalarından sonra süreç değerlendirme bölümüne geçilmiştir. Bu bölümde, katılımcıların küçük grup çalışması yaparak Uzaktan Öğrenim sürecini 5 başlık altında (Program, Kolaylaştırıcılar, Katılımcılar, Yöntemler ve Platform Teknik) tartışmaları ve değerlendirmeleri istenmiştir. Katılımcılar küçük grupta yaptıkları değerlendirmeyi bir poster kağıdına yazarak büyük grupta paylaşmıştır. Her grup kendi posterini paylaştıktan sonra söz konusu alanlardaki ortak ve farklılaşan değerlendirme sonuçları büyük grupta tartışılmıştır.

Son bölümde ise katılımcılarla Uzaktan Öğrenim'e katılım grafikleri paylaşmış ve grafikteki sonuçları "1- Katılımı güçleştiren etkenler, 2 – Katılım motivasyonunu artıran etkenler ve 3 – Katılımın artması için öneriler" başlıkları altında büyük grupta tartışarak değerlendirmeleri istenmiştir.

Özetle, Uzaktan Öğrenim değerlendirme sürecinde yukarıda açıklanan yöntem ve araçlar kullanılarak içerik ve süreç boyutlarında niceliksel ve niteliksel veriler sağlanması açısından veri işlemesi yöntemi (trianguliton) kullanılmıştır.

3.d.2. Bulgular

Bu bölümde, UÖ Değerlendirme Formu – 1, ve 5'ten, Değerlendirme Oturumu'ndan ve Katılımcı Takip Tablolarından elde edilen bulgular sunulmaktadır. UÖDF – 2, 3 ve 4 yeterli katılım sağlanmadığı için değerlendirme dışı bırakılmıştır. Değerlendirme dışı bırakılan bu formlarda yer alan süreç maddeleri için değerlendirme oturumunda uygulanmış olan "Süreç Değerlendirme Formu" ve "Modül Değerlendirme Formu" verileri kullanılmıştır.

İçerik: Bilgi, Beceri, Kanaat

Bu bölümde sunulan veriler UÖDF -1 ve UÖDF – 5 kullanılarak yapılan üç ölçüm üzerinden sunulmaktadır. UÖDF-5'te katılımcılardan UÖDF-1'de puanladıkları bilgi-beceri maddelerini hem Başlangıç Eğitimi'nin başında olduklarını düşünerek hem de Kapanış Eğitimi'nin sonunda; yani buldukları an için yanıtlamaları istenmiştir. Dolayısıyla bu iki formdan üç ayrı puan ortalaması elde edilmiştir. Bunlar sırasıyla, UÖDF-1 puanları; (A)*ön-test* (UÖDF-1), (B)*düzeltilmiş ön-test* (UÖDF-5'te eğitimin başındaki bilgi ve beceri düzeylerini düşünerek verdikleri puanlar) ve (C)*son-testtir* (UÖDF-5'te formun uygulandığı anda verdikleri puanlar).

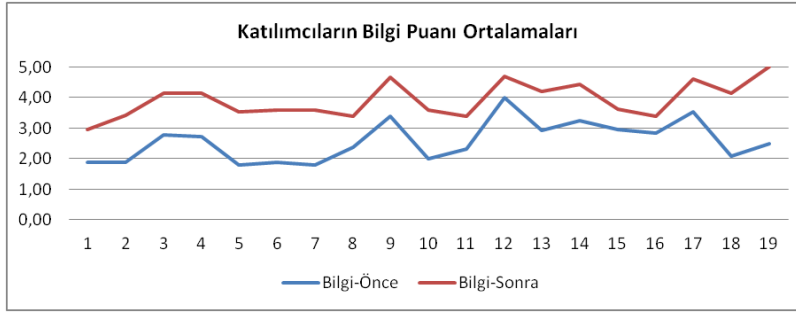
Bu üç ölçüme uygulanan non-parametrik Friedman Testi sonuçları A, B, ve C puanları arasında ileri düzeyde anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir (Asymp. Sig. = 0,000, $p < 0,001$). Başka bir ifadeyle, *eğitim bir bütün olarak değerlendirildiğinde, belirlenen hedefler temelinde ileri düzeyde anlamlı öğrenme gerçekleştiği görülmektedir.*

A, B ve C puan ortalamaları arasında birbirleri içinde ikili olarak da anlamlı farklar olup olmadığının anlaşılması için İlişkili Örneklem Tek Yönlü Varyans Analizi uygulanmıştır. Analiz sonuçları ön-test ve

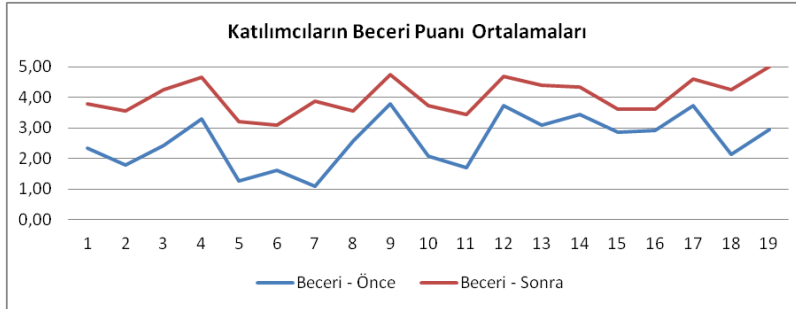
düzeltilmiş ön-test puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir. Başka bir ifade ile katılımcıların Başlangıç Eğitimi başındaki puan ortalamaları ile Kapanış Eğitimi'nin sonunda Başlangıç'taki bilgi-beceri düzeylerini düşünerek verdikleri puanlar arasında anlamlı bir değişiklik ortaya çıkmamıştır. Maddeler temelinde yapılan istatistiksel analizde katılımcıların gözden geçirilmiş (düzeltilmiş) ön-test puanları ve son-test puanları kullanılmıştır.

Grafik – 25 ve 26'da katılımcıların **UÖDF- 5'teki** düzeltilmiş ön-test ve son-test puan ortalamaları, sırasıyla bilgi ve beceri alanlarına göre gösterilmektedir (Kapanış eğitimine 20 katılımcı katılmıştır. Formlardan bir tanesi veri yetersizliği nedeniyle değerlendirme dışı bırakılmıştır).

Grafik – 25: Katılımcıların ön-test ve son-test ortalamaları, **Bilgi**

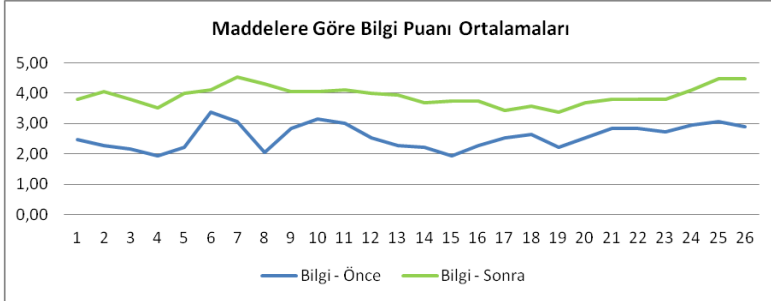

Grafik – 26: Katılımcıların ön-test ve son-test ortalamaları, **Beceri**

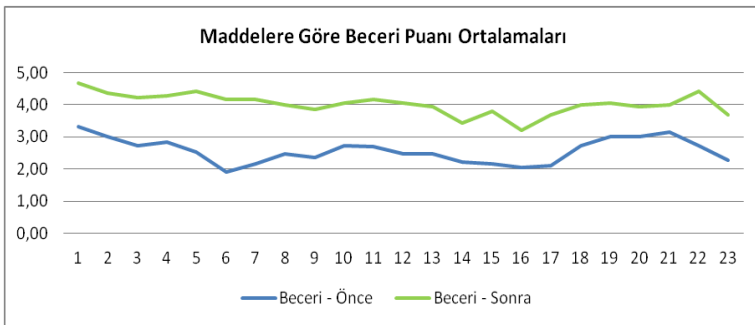
Grafik – 27 ve 28'de ise düzeltilmiş ön-test ve son-test puan ortalamalarının maddelere göre dağılımı gösterilmektedir (sonraki sayfada).

Grafik – 27: Katılımcıların maddeler temelinde ön-test ve son-test ortalamaları, **Bilgi**

1	Avrupa'da ve Türkiye'de Sivil Toplum
2	Savunuculukla ilgili tanımlar
3	Savunuculukla ilgili yaklaşımlar
4	Savunuculukla ilgili güncel tartışmalar
5	Başarılı savunuculuk örnekleri
6	Hakların evrenselliği ve bütünselliği
7	Haklar temelli çalışma kavramının ne anlama geldiği
8	Sorun Analizi (Savunuculuk stratejisi geliştirmek için)
9	Kendi çalışma alanınızla ilgili ulusal ve uluslararası kurumlar
10	Temel uluslararası insan hakları sözleşmeleri
11	Kendi çalışma alanınızla ilgili sivil toplum örgütleri, şemsiye kuruluşlar ve ağlar
12	Kampanya nedir, ne demektir?
13	Savunuculuk yöntemleri ve taktikleri
14	Kamu hizmetlerini izleme (Katılımcı izleme yöntemi)
15	Kamu harcamalarını izleme
16	İletişim stratejisi oluşturma
17	Dünyada ve Türkiye'de gençliğin tarihi
18	Gençlik Politikaları
19	Gençlik politikalarıyla ilgili prensipler
20	Savunuculuk ve hak temelli örgütlerde yönetim
21	Örgüt içi katılım
22	Örgüt içi hesap verebilirlik mekanizmaları
23	Meclisin (yasamanın) çalışma biçimi
24	STK'ların yasama sürecine etkisi
25	Kamusal Alan
26	Yurttaşlık

Grafik – 28: Katılımcıların maddeler temelinde ön-test ve son-test ortalamaları, **Beceri**

1	Kendi kuruluşunun sivil alandaki konumunu belirleyebilme
2	Sivil alandaki olası gelişmelere tepki verebilme
3	Kendi çalışmalarını savunuculuk temelinde değerlendirebilme
4	Kendi örgütünün çalışmalarında haklar temelli bir yöntem anlayışı geliştirebilme
5	Sorun analizi yapabilme
6	Sorunu içerik, yapı ve kültür boyutları açısından analiz edebilme
7	Kurumlar, sivil toplum örgütleri ve sözleşmeler hakkında edinilen bilgiyi paydaş ve güç analizi yaparken kullanabilme
8	Paydaş analizi yapabilme
9	Güç analizi yapabilme
10	Sorunlara yönelik çözüm belirleme
11	Çözümleri önceliklendirebilme
12	Kısa dönem ve uzun dönemli hedef belirleme
13	Hedefe uygun yöntem ve taktik geliştirebilme
14	Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu hizmetleri için katılımcı izleme modeli kurgulayabilme
15	Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu harcamaları bilgisine erişebilme
16	Erişilen kamu harcamaları bilgisini izleme yapabilecek şekilde kullanabilme
17	Hazırlanan savunuculuk stratejinin paylaşılması için farklı paydaşlara yönelik farklı yöntemler geliştirebilme.
18	İletişim çalışmasında yeni medya araçlarını etkin şekilde kullanabilme
19	Kendi kuruluşunun çalışmalarında gençleri göz önünde bulundurma
20	Örgüt içi (karar alma süreçlerine) katılımı sağlayabilme
21	Örgüt içi güç ilişkilerini sorgulayabilme
22	Kamusal Alan ve Yurttaşlıkla ilgili kendi bakış açısını geliştirebilme
23	Yasama sürecine etki edebilme

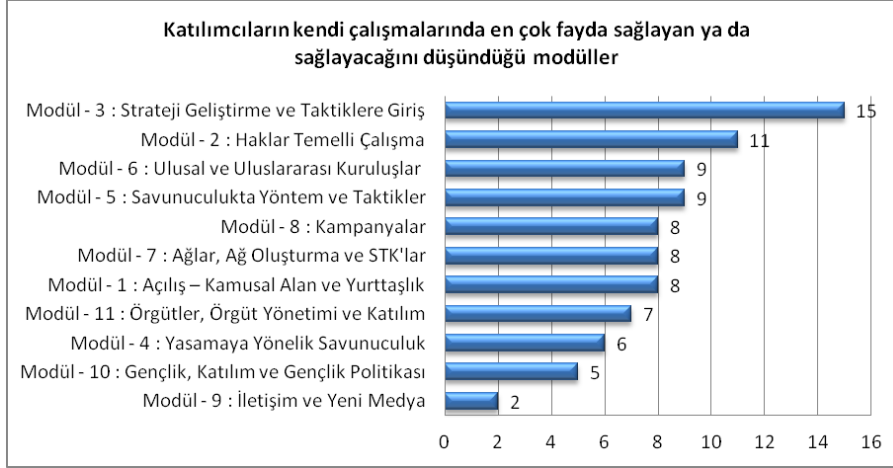
Uygulanan Eşleştirilmiş Örneklemli Wilcoxon Testi sonuçlarına göre **bütün bilgi ve beceri maddelerinde** anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur. Başka bir ifadeyle eğitim programını başarıyla

tamamlayan katılımcılar yukarıdaki tablolarda gösterilen konularda eğitim sürecinin etkisiyle anlamlı bir bilgi ve beceri artışı deneyimlemişlerdir.

Değerlendirme Oturumu'nda (DO) katılımcıların bilgi, beceri ve kanaatlerindeki değişimi ve gelişimi modüllerin kendileri için işlevselliğini de işin içine katarak yeniden değerlendirmek ve somutlaştırmak için Modül Değerlendirme Formu uygulanmıştır.

Formda katılımcılardan kendi çalışmalarını için en faydalı, işlevsel olduğunu/olacağını düşündükleri modülleri belirlemeleri istenmiştir. Sonuçlar Grafik – 29’te gösterilmektedir.

Grafik – 29: Kendi çalışmalarını açısından en faydalı bulunan modüller

Formun ikinci bölümünde ise katılımcılardan kendi çalışma alanlarında kullanabileceklerini düşündükleri yeni bilgileri, becerileri ve değişen fikir ve kanaatlerini paylaşmaları istenmiştir. Katılımcıların yanıtları yukarıdaki grafiğe de ışık tutacak niteliktedir. Aşağıda bu soruya yanıt veren 15 katılımcıdan alıntılar sunulmaktadır.

“Sivil Toplum bağlamında düşününce kamusal alan ve yurttaşlık tartışması ile girmek keyifli ve iyi bir temel oldu. Bu bölümdeki bazı temel fikirleri sonraki aşamalarda tartışmalarla ilişkilendirip tartışmalarda bu bağlantıyı kullanabildim. Savunuculuk ve kamu harcamalarını izleme modülü canlı dersi, sürecin doğrudan içinden geçmiş birinin ağzından dinlediğimiz için yaşanan sıkıntılara, zorluklara dair daha vurucu; akılda kalıcı deneyimleri öğrenmemize olanak tanıdı. Benzer biçimde, farklı modüllerde okuduğumuz vaka çalışmaları da yine aynı şekilde faydalıydı. Moderatörlerden birinin kendi tezinden bahsettiği canlı ders deneyimini de çok net hatırlıyorum. Şayet bir yıl daha uygulanacak olsaydı böylesi saha deneyimlerinin canlı dersler aracılığıyla aktarılmasının daha sık gerçekleştirilmesini önerebilirdim. Strateji metni geliştirmeyi ise kapanış eğitimine gelmesem öğrenemezdim.”

“Bu eğitimden öğrendiğim çok fazla şey var. Fikir/bakış açısından çok bilgi, beceri kazandığımı hissediyorum. Fikir sahibi olmak için, daha doğrusu bir bakış açısı kazanmak için bilgiyi biraz daha sindirmek gerektiğine inanıyorum. Ya da bir bakış açısı kazandım ama farkında değilim. Yalnız kendi açımdan bilgi ve beceri konusunda çok faydalı olduğunu düşünüyorum.”

“Kamu harcamalarını izleme konusunda bilgi ve beceri edindim. Kamusal alan ve yurttaşlık gibi konularda yapılan tartışmalara katılabiliyorum ve bu beni çok rahat hissettiriyor. İletişim ve yeni medya modülü eğlenceli ve ihtiyaçlarımı karşılayacak nitelikteydi. Yasamaya yönelik savunuculuk modülü de YASADER çalışanlarını yakından görmüş biri olarak (Ankara Çalışma Ziyareti’nde) teorinin kafamda daha çok oturmasını sağladı ve bağlantı kurabildim.”

“Özellikle Strateji Geliştirme ve Kampanyalar modüllerinden kendi alanımda faydalanabileceğim bilgi ve beceriler edindiğimi düşünüyorum. Ayrıca genel olarak programın yürütülme yönteminden, kullanılan araçlardan da faydalanacağımı düşünüyorum.”

“Her konuyla ilgili ayrı ayrı pek çok bilgi ve beceri edindim.”

“Strateji geliştirme ve taktikler uygulama bölümü kendi adıma en çok faydalandığım kısım oldu. Uluslar arası kuruluşları incelemek zihin açma yolunda iyi oldu. Farklı kampanyaları inceleme ve hiç bilmediğim/ilgimi çekmeyen konularda az çok bilgi sahibi olabilmek çok kıymetli oldu.”

“Kavramsal anlamda yararını gördüğümü düşünüyorum. STÖ’lerin neye göre ayırt edildiğini, hangi modelde çalıştıklarını, alanda hangi terimlerin kullanıldığını, eleştirdiğimiz söylemlerin terimsel kavramı olduğunu fark ettim. Yöntemler üzerine güzel örnekler konuşuldu. Yapılan çalışmaların neden, niçin, nasıl, vb. sorulara nasıl çözümler getirildiği üzerine iyi örnekler verildi. Türkiye’de yapılan çalışmaların uluslar arası alanda neye dayandırıldığını, Türkiye’nin dahil olduğu sözleşme ve süreçleri görmek benim için yararlıydı.”

“Bilgi konusunda çok fazla şey öğrendim ki buraya yazmak pek efektif olmayabilir. Beceri konusunda ise örgüt içi güç dengelerini gözetmekte ve dengelerin koordinasyonu hakkında becerilerimi geliştirdiğimi düşünüyorum. Bakış açısı olarak, kendi örgütüme daha önce bakmadığım açılardan, içeriden bakma şansım olurken, farklı bir örgüt gözünden kurumumun nasıl görüldüğünü, neyi ifade ettiğini yakalama şansım oldu.”

“Bu programdan bir arkadaş vasıtasıyla haberdar oldum. İlk işime yaramayacağını düşünüyordum. Ama gördüm ki beni sivil topluma yönlendiren/mecbur bırakan neden herkeste farklıymış. Her şeyden önce sivil toplumun parçalardan oluştuğunu ve bu parçaların beni oluşturduğunu gördüm.”

“Örgütümün en sorunlu olduğu alanlar örgüt yönetimi, katılım ve hak temelli çalışma alanları. Bu alanlarda edindiğim bilgiler uygulamada en çok işime yarayacak olanlar.”

“Örgüt içi tartışmalara katımda daha etkin olmamı sağladı bu eğitim. Aynı zamanda farklı bakış açıları edinmemi de sağladı bu eğitim.”

“Kendi örgütüm adına, şahsım üzerinden aktaracaklarım örgütün pratik mücadele geleneğine akademik çalışmaların verileri ışığında teorisinin güçlenebileceği fikrini oluşturdu. Gelişen ve değişen dünyanın verilerini kullanmalıyız diye düşünüyorum.”

“Strateji belgesi oluşturmayı bu kadar etraflı yapmak, o konuda çok ciddi katkı sağladı. Örgütler modülünün okumalarından bir sürü yeni şey öğrendim. 5. ve 6. Modüller, özellikle yaşamaya yönelik savunuculuk benim için çok bilgilendiriciydi.”

“Kampanyacılıkta strateji geliştirme, sorun analizi konusunda bir hayli geliştirmeye inanıyorum. Modüllerde anlatılan örnekler oldukça fazlaydı. Keşke daha fazla STK karşılaştırmalı örnek olsaydı. İlk başlarda tartışmalar okumalardaki motivasyonumu arttırıyordu ancak daha sonra tartışmalardaki azalma bu motivasyonumu düşürdü.”

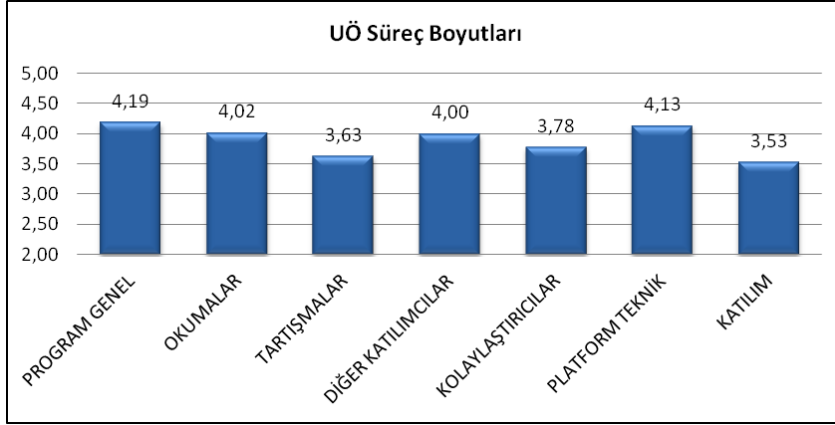
“Eğitim sürecinde paylaşılan kaynaklar daha fazla şeyi araştırmama, farklı bakış açılarını da görmeme sebep oldu. Bu yüzden yeni bilgiler edindim ve farklı bakış açılarını da değerlendirmem gerektiğini gördüm. Strateji geliştirmekle ilgili çalışma yapıyor olmak aslında bu konuda ne kadar eksik olduğumu gösterdi kendi alanımla ilgili. Bu da beni daha fazla pratik yapmaya ve alanımla ilgili olarak güncel araştırma yapma düşüncesine yönlendirdi.”

Süreç: Platform teknik, Moderatörler, Katılımcılar, Tartışmalar, Okumalar, Program

Değerlendirme Oturumu’nda uygulanan Süreç Değerlendirme Formu’nda katılımcılardan program sürecini 7 boyutta yer alan 23 yargı üzerinden 1’le 5 arasında puanlayarak değerlendirmeleri istenmiştir (bkz. Ek – 5).

Grafik – 30’da katılımcı yanıtlarının söz konusu 7 boyuttaki puan ortalamaları gösterilmektedir. Tablo – 9’de ise boyutlar ve yargılar sunulmuştur.

Grafik – 30: Katılımcıların UÖ sürecine dair değerlendirmeleri

Tablo – 9: Süreç değerlendirmesi için boyut ve yargılar

BOYUT	MADDELER
PROGRAM GENEL	Modüller birbirini tamamlayan (birbirine ilişkili) bir akış içerisinde
	Modüller beklentilerimi karşıladı.
	Program aklımda yeni sorular uyanmasına sebep oldu.
	Beni konuyla ilgili daha fazla araştırma yapmaya teşvik etti.
	Program alanımda uygulayabileceğim yeni bilgi ve beceriler kazandırdı.
OKUMALAR	Okumaların zorluk derecesi uygundu.
	Okumalar konulara uygun örnekler içeriyordu.
	Okumalar tartışmalara katılımımı kolaylaştırdı.
TARTIŞMALAR	Tartışmalara katılmak modülün konusunu anlamama yardımcı oldu.
	Tartışmalara katılmak keyifliydi.
DİĞER KATILIMCILAR	Diğer katılımcıların tartışmalardaki katkıları farklı bakış açıları görmemi
	Diğer katılımcıların katkıları farklı fikirler geliştirmemi sağladı.
	Diğer katılımcıların tartışmalardaki tavır/tutumu/fikirleri tartışmalara olan ilgimi azalttı.
	Diğer katılımcıların tartışmalardaki tavır/tutumu/fikirlerinin bende yarattığı olumsuz duygular nedeniyle tartışmalarda fikir belirtmediğim zamanlar
KOLAYLAŞTIRICILAR	Kolaylaştırıcılar platform kullanımı ile ilgili teknik sorularıma yeterince cevap verdiler.
	Kolaylaştırıcılar programda yer alan konularla ilgili yeterince
	Kolaylaştırıcılar tartışmalarda yapıcı geri bildirimler verdiler.
	Kolaylaştırıcılar açılış mesajlarında açık ve anlaşılır yönergeler verdiler.
PLATFORM TEKNİK	Modül içeriklerine erişirken (örn. Okumaları indirirken) teknik anlamda sorun yaşamadım.
	Tartışmalara katılırken ve takip ederken teknik anlamda sorun yaşamadım.
KATILIM	Uzaktan eğitime yeterince katılım sağladım.
	Uzaktan eğitime katılımım için gerekli zamanı ayırdım.
	Uzaktan eğitime katılımım için gerekli çabayı gösterdim.

Grafikte, en yüksek puan ortalamasının programın geneline verildiği görülmektedir. Katılımcılar, programın bütününün ortalama olarak beklentilerini karşıladığını düşünmektedirler. Bunu sırasıyla Platformun Teknik, Okumalar ve Diğer Katılımcılar takip etmektedir. Kolaylaştırıcılar, Tartışmalar ve Katılım ise diğer boyutlara göre daha düşük puanlara sahiptir.

Katılımcıların altı boyut üzerinden değerlendirme oturumunda ortaya koydukları tespit ve önerileri ise aşağıda sunulmaktadır (Okumalar boyutu Yöntemler başlığı altında sunulmaktadır. Katılım ise ayrı bir boyut olarak bir sonraki bölümde sunulmaktadır).

Program (Genel)

“Beklentilerimizi genel olarak karşıladı.”

“Uygulamaya yönelik çok başarılı bir eğitimdi.”

“Sivil Toplum’un kuramsal zemini açısından çok başarılı. Teorik olarak zengin bir programdı.”

“Kesinlikle yeni bilgi ve beceriler kazandırdı.”

“Modüller verdikleri bilgiler açısından tatmin ediciydi.”

“Akışı iyiydi. Modüller birbirleriyle uyumluydu.”

“Kimi konularda araştırma yapmaya teşvik etti.”

“Açılış ve kapanış arasına bir buluşma daha eklenebilir.”

Platform Teknik

Katılımcıların platformu genel olarak teknik açıdan olumlu ve kullanıcı dostu olarak değerlendirmişlerdir. Katılımcılara göre, dokümanlara ulaşma konusunda kimi zaman yaşanan aksaklıklar kısa sürede çözülmüştür. Bununla birlikte, modüllerin düzensiz aralıklarla verilmesini motivasyonu düşüren bir etken olarak yorumlamaktadırlar. Canlı derslerle ilgili kimi zaman yaşanan zamanlama ve teknik sorunlar da belirttikleri bir diğer gelişmeye açık alandır. Son olarak, modül başlıklarının ve tarihlerinin daha belirgin şekilde verilmesini talep etmişlerdir.

Moderatörler (Kolaylaştırıcılar)

“Konularla ilgili donanımları yeterince iyiydi.”

“Teknik konularda sorulan sorulara yanıt verdiler.”

“Yönergeler bir kaç dışında anlaşılır ve açıktı.”

“Yüz yüze eğitimlerde oturum dışında da iletişim sağladılar.”

“Canlı dersler tartışmaların gerçekten yaşandığı tek alandı.”

“Tartışmalarda ve strateji metni belgelerine verilen geri bildirimler yetersiz kaldı.”

“Uzaktan Öğrenim için planlanan küçük gruplar gerçekleştirilemedi.”

“Forumlar (tartışma forumları) öncesi verilen yönergelerin daha açık ve anlaşılır olmasına ihtiyaç duyduk.”

Katılımcılar

“Farklı alan ve şehirlerden katılımcıların olması çok iyi oldu. Birbirimizden de öğrendik.”

“Farklı fikirleri duymak güzel ve faydalıydı.”

“Paylaşımlar ilgi ve merak uyandırdı.”

“Yüz yüze eğitimlerde kaynaşma gerçekleşti.”

“Yüz yüze iletişimde iyi olmakla birlikte online platformda yeterince katılım sağlamadık.”

Yöntemler

“Okumalar katılımı kolaylaştırdı, uygun örnekler içeriyordu ancak kimi zaman uzun ve anlaşılması zor okumalardı. .”

“Uzun videolar ve okumalar etkili olmadı.”

“Çok uzun okumalar motivasyon düşürdü.”

“Arşiv ve kaynakların bir arada olduğu online bir kütüphane olması iyi olabilir.”

“Canlı dersler tartışmaların yaşandığı tek alandı.”

“Savunuculuk ve kamu harcamalarını izleme modülü canlı dersi, sürecin doğrudan içinden geçmiş birinin ağzından dinlediğimiz için yaşanan sıkıntılara, zorluklara dair daha vurucu; akılda kalıcı deneyimleri öğrenmemize olanak tanıdı. Benzer biçimde, farklı modüllerde okuduğumuz vaka çalışmaları da yine aynı şekilde faydalıydı. Moderatörlerden birinin kendi tezinden bahsettiği canlı ders deneyimini de çok net hatırlıyorum. Şayet bir yıl daha uygulanacak olsaydı böylesi saha deneyimlerinin canlı dersler aracılığıyla aktarılmasının daha sık gerçekleştirilmesini önerebilirdim.”

Tartışmalar (Forum)

“Tartışmalar bireysel gerçekleşti, herkes kendisi yazdı. Birbirimizin düşüncelerine yorum yapmadık, pek geri bildirim vermedik.”

“Tartışmalara yeterince katılım gösteremedik, pek tartışma olmadı.”

“Canlı dersler tartışmaların gerçekten yaşandığı alanlar oldu.”

“Haftalık tartışmaların daha iyi başlıklandırılması, tartışmaların özetlerinin başlık altına açıklama şeklinde eklenmesi daha iyi olabilirdi.”

Yukarıdaki altı boyutun yanı sıra süreci etkileyen, katılımın da belirleyicisi olan diğer bir önemli etken (destek mekanizması) ise saha ziyaretleridir. Önceki dönemin deneyimleri üzerinden “saha ziyaretlerinin içeriğinin yeniden yapılandırılması ve sıklık açısından yeniden kurgulanması” önerilmiştir. Ancak moderasyon ve koordinasyonda yaşanan çeşitli güçlükler nedeniyle saha ziyaretleri planlanan şekilde gerçekleştirilememiştir. Süreç boyunca iki saha koordinatörü tarafından altı farklı saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bazı katılımcılar saha ziyaretlerinin geç yapıldığını, bazıları ise içeriğinin zayıf olduğunu belirterek daha yapılandırılmış; uzaktan öğrenim içeriği ile de doğrudan ilişkili bir biçimde gerçekleştirilmesini talep etmişlerdir. Özetle saha ziyaretleri katılımcıların programla tekrar bir bağlantı kurmaları açısından bir miktar faydalı olmuş ancak içerikle ilişkilerini yeniden sağlama konusunda yetersiz kalmıştır.

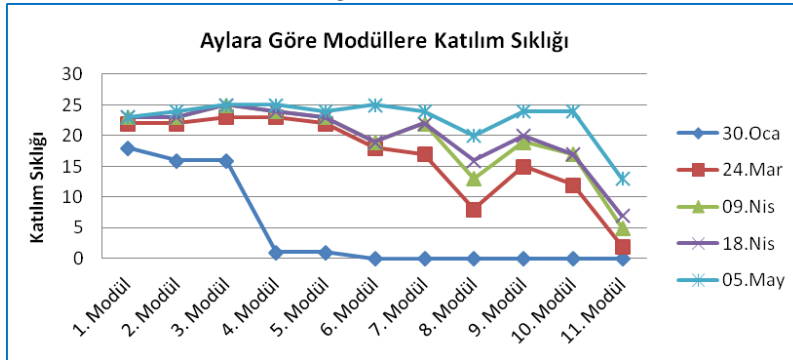
Süreç: Katılım

Modüllere katılım düzeyi Uzaktan Öğrenim sürecinin en belirleyici unsurlarından ve göstergelerinden birisi olmuştur.

Başlangıç Eğitimi'ne katılan 32 katılımcının 22'si modüllerin %90'na katılmış, strateji ve eylem planını hazırlayarak sertifika almaya hak kazanmıştır. Katılımcıların %69'u programı başarıyla tamamlamıştır.

Grafik – 31'de, **tartışma sorularına yanıt verme veya alıştırmaları (uygulamaları) yapma** kriterleri üzerinden belirlenen **katılım düzeyleri** beş farklı dönemde gösterilmektedir.

Grafik – 31: Modüllere katılım sıklığı

* Maksimum katılım sayısı: 32

Grafiği daha iyi yorumlayabilmek için Ocak'ta programın 9. Modülde olduğunu belirtmek gerekir. Ocak ayında katılım sıklığının grafikte görüldüğü üzere ilk 3 modülden sonra dramatik şekilde düştüğü görülmektedir. Koordinasyon ekibi bu sonuçlardan sonra katılımcılara Şubat ve Mart aylarının başında iki hatırlatma ve bilgilendirme maili göndermişlerdir. İlkinde sertifikaya hak kazanma koşulları hatırlatılmış ve aynı zamanda katılıma teşvik edilmeye çalışılmışlardır. İkinci mailde ise Kapanış Eğitimi'ne katılabilme kriterleri (Modüllerin %90'ına katılım göstermiş olmak) hatırlatılmıştır. Aynı zamanda Şubat ve Mart aylarında saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Yine süreç içerisinde farklı zamanlarda koordinatörler tarafından katılımcılarla telefonla iletişim kurulmuştur. Bu dönemden sonra, Kapanış Eğitimine yaklaştıkça katılım düzeylerinin geriye dönük biçimde arttığı görülmektedir. Katılımcılar Nisan ve Mayıs aylarında katılmadıkları modüllere geri dönerek tamamlamaya çalışmışlardır. Mayıs ayı eğrisine bakıldığında programı başarıyla tamamlayan 22 katılımcının modüllerden en az 10'una katılım gösterdiği görülmektedir.

UÖDF- 2, 3 ve 4'te yer alan modüllere yeterli katılım sağlayamama nedenleri başlığına katılımcılarda gelen yanıtlar aşağıda sunulmuştur.

- İşlerin, okulun yoğunluğu
- Kişisel yoğunluk, özel sorunlar
- Zamanı iyi kullanamama
- Tartışmalara katılım için yeterli cesareti gösterememe
- İlk uzaktan deneyim olması
- Motivasyon düşüklüğü

Katılımcıların daha çok kendilerine atfettikleri bu sebepler Süreç Değerlendirme Formu'nda yer alan "Uzaktan eğitime yeterince katılım sağladım.", "Uzaktan eğitime katılımım için gerekli zamanı ayırdım." ve "Uzaktan eğitime katılımım için gerekli çabayı gösterdim." maddelerinden oluşan katılım boyutunun en düşük puan ortalamasına sahip olmasıyla desteklenmektedir.

Öte yandan katılımdaki yetersizliğin programa dair sebepleri arasında ise

- Forumların tartışmadan çok monolog olarak yürümesini,
- Modüllerin gecikmeli yüklenmesini,
- Verilen uzun okumaları yapmak için yeterli vakitlerinin olmamasını,
- Modül isim ve numaralarının belirgin olmamasını,
- Canlı derslerle ilgili teknik aksaklıklar yaşanmasını,
- Tartışmalara katılım dışında kendilerini ifade edebilecekleri alanlar ve yöntemlerin eksikliğini

göstermektedirler.

Değerlendirme Oturumu'nda bu nedenlere neler eklemek istedikleri sorulduğunda

- İlk üç modülden sonra temasın kesilmesi ve programla bağın azalması

yanıtını vermişlerdir.

Katılımcılar, katılım motivasyonunun artırılması için

- Programla temasın kesilmesini veya programla bağın azalmasını önlemek için açılış ve kapanış arasına bir buluşma daha eklenmesini,
- Modüllerin düzenli aralıklarla verilmesini,
- Program takviminin tamamının önceden belirlenerek paylaşılmasını,
- Takvimde gerçekleşen aksaklıkların zamanlı bir şekilde paylaşılmasını,
- Uzaktan Öğrenim için oluşturulan küçük grupların hayata geçirilmesini,
- Daha kısa okuma ve videolara yer verilmesini,
- Canlı derslerin ve vaka çalışmalarının artırılmasını ve saha deneyimlerinin bu yöntemle aktarılmasını,
- Haftalık tartışmaların daha iyi başlıklandırılmasını, tartışmaların özetlerinin başlık altına açıklama şeklinde eklenmesini,
- Tartışmalarda ve strateji metni belgelerine verilen geri bildirimlerin artırılmasını,
- Saha ziyaretlerinin katılımcıların program içeriğiyle ilişkilerini yeniden sağlayabilecek şekilde yapılandırılmasını,
- Ve platformda kendini ifade etmeye ve sosyalleşmeye imkan veren bir alan oluşturulmasını önermişlerdir.

3.d.3. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Uzaktan Öğrenim Programı (UÖP), ikinci dönemde de “gençleri, sivil toplum örgütlerinin karar alma süreçlerine ve politika geliştirme süreçlerine aktif katılımları konusunda güçlendirmek ve bu yolla katılım üzerine gençlerle beraber çalışan hak temelli örgütleri güçlendirmek” amacıyla tasarlanmış ve uygulanmıştır.

İçerik

Bu doğrultuda, program içeriği tasarlanırken katılımcıların *sivil toplum, yurttaşlık, katılım, savunuculuk, haklar temelli çalışma, strateji geliştirme, ulusal ve uluslararası kuruluşlar, paydaş ve güç analizi, ağlar ve ağ oluşturma, kampanyalar ve planlama, yaşamaya yönelik savunuculuk, savunuculukta yöntem ve taktikler, kamu hizmetlerini izleme, kamu harcamalarını izleme, iletişim ve sosyal medya kullanımı, gençlik politikası/gençlik çalışması ve örgüt yönetimi ve örgüt içi katılım* konularındaki bilgi ve becerilerinin artırılması hedeflenmiştir. Ayrıca, katılımcıların eğitim sonrasında kendi yürüttükleri veya yürütecekleri savunuculuk faaliyetlerini daha planlı ve stratejik bir şekilde

gerçekleştirilebilmeleri için kendi seçtikleri bir konuda, daha sonra kendi çalışmalarında da kullanabilecekleri bir *strateji ve eylem planı oluşturmaları* hedeflenmiştir.

Katılımcıların, kendi değerlendirmelerine dayanan UÖ Değerlendirme Formu (1 ve 5) bulgularına göre, yukarıdaki başlıkların tamamında UÖ öncesine oranla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklar olduğu görülmektedir. Başka bir ifade ile UÖ programı yukarıda sunulan konu başlıklarında programı başarıyla tamamlayan katılımcılarının bilgi ve becerilerinin anlamlı biçimde artmasını sağlamıştır (Bilgi ve beceri listesi için bkz – s. 45).

Kapanış Eğitimi sonunda; katılımcıların yaptıkları değerlendirmeye göre en işlevsel, **en çok öğrenme gerçekleşen modüller** sırasıyla “Strateji Geliştirme ve Taktiklere Giriş”, “Haklar Temelli Çalışma”, “Ulusal ve Uluslar arası Kuruluşlar ” ve “Savunuculukta Yöntem ve Taktikler” olmuştur. Yine sırasıyla “İletişim ve Yeni Medya”, “Gençlik, Katılım ve Gençlik Politikaları” ve “Yasamaya Yönelik Savunuculuk” modülleri **en az işlevsel, öğrenme gerçekleşen modüller** olmuştur. Strateji Geliştirme ve Taktiklere Giriş modülünün açık ara farkla en çok öğrenme gerçekleşen modül olarak ortaya çıkmasında Kapanış Eğitimi’nde yoğun bir şekilde yüz yüze gerçekleştirilen Strateji Belgesi oluşturma çalışmasının söz konusu modülün bilgi ve beceri hedeflerine (Savunuculuk stratejisi geliştirmek için sorun analizi yapabilme ve sorunu içerik, yapı ve kültür boyutlarında analiz edebilme) yaptığı katkının etkili olduğu düşünülebilir.

UÖ Değerlendirme Formu bulgularına ek olarak değerlendirme oturumunda uygulanan Modül Değerlendirme Formu’ndan elde edilen açık uçlu yanıtlar katılımcıların bilgi, beceri ve kanaatlerindeki değişikliklerin kendi ihtiyaçları doğrultusunda ve daha çok, katılım gösterdikleri modüllere bağlı olarak farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Genel olarak katılımcıların bilgi-beceri kazanımı sahadaki uygulamalara ve pratik/teknik konulara yönelik olarak gerçekleşmiş olmakla birlikte özellikle Kamusal Alan ve Yurttaşlık ile Haklar Temelli Çalışma konularında kavramsal, teorik bir zemin edindikleri de anlaşılmaktadır. Sivil alanda kullanılan kavramlar, kamu harcamalarını izleme, strateji geliştirme, sorun analizi yapabilme, farklı kampanya stratejileri, programda kullanılan eğitsel yaklaşım ve yöntemler, uluslar arası kuruluşlar, Türkiye’nin dahil olduğu sözleşme ve süreçler, örgüt içi yönetim ve karar alma süreçleri katılımcıların bilgi ve beceri kazandıklarını ifade ettikleri belirgin konulardır.

Katılımcıların süreç içerisinde değişen veya gelişen kanaat ve düşüncelerinde öne çıkan alanlar ise kendi kurumlarının ve diğer kurumların alan içindeki konumunu gözden geçirme, sivil alandaki kendi bireysel konum ve motivasyonlarını sorgulama ve farklı motivasyonlarla karşılaştırma, daha önce ilgilerini çekmemiş yeni konulara yönelik artan ilgi ve araştırma isteği, kendi donanım ve özgüvenleri (kendilerini örgüt içinde ve sivil alanda daha donanımlı ve güvenli hissetmektedirler) ve savunuculuk stratejisi geliştirmenin ve eylem planı yapmanın bir planlama, araştırma ve emek gerektirdiği anlayışıdır.

Yukarıda sunulan kazanımlar katılımcıların ifadelerine göre kendi kurumlarına, konularına ve konumlarına dönük olma eğilimi de göstermektedir. Başka bir ifade ile katılımcılar edindikleri bilgileri kendi çalışmaları çerçevesinde düşünmeye, değerlendirmeye, kullanmaya başlamışlardır (Örneğin, “Örgütümün en sorunlu olduğu alanlar örgüt yönetimi, katılım ve hak temelli çalışma alanları. Bu alanlarda edindiğim bilgiler uygulamada en çok işime yarayacak olanlar.”, “Örgüt içi tartışmalara katımda daha etkin olmamı sağladı bu eğitim.”, “Kendi örgütüme daha önce bakmadığım açılardan, içeriden bakma şansım olurken, farklı bir örgüt gözünden kurumumun nasıl görüldüğünü, neyi ifade ettiğini yakalama şansım oldu”, “Kendi örgütüm adına, şahsım üzerinden aktaracaklarım örgütün pratik mücadele geleneğine akademik çalışmaların verileri ışığında teorisinin güçlenebileceği fikrini oluşturdu.”). Ek olarak, katılımcıların alanı daha yakından tanıyarak kendilerini yeniden konumlandırmaya başladıkları anlaşılmaktadır.

Strateji ve eylem planının katılımcıların çok küçük bir kısmı tarafından zamanında ve istenen düzeyde tamamlanmış olması, üzerine düşünülmesi gereken bir sonuçtur. Bu durum katılım düzeyinin istenen düzeyde sağlanamamasıyla doğrudan ilişkilidir ve Kapanış Eğitimi'nin katılımcıların strateji ve eylem planlarını *baştan* oluşturmalarını desteklemek üzere kurgulanmasına neden olmuştur. Bu sonucu sürece ve katılıma dair bulguların katkısıyla anlamlandırmaya çalışmak uygun olacaktır.

Süreç

Programın süreç açısından değerlendirilmesi daha güçlü ve verimli bir etki sağlaması; sonraki dönemler için gelişmeye açık alanlarının tespit edilmesi ve öneriler geliştirilmesi açısından önemlidir.

Katılımcılar programın genelini beklentilerini ortalama düzeyde karşılayan bir program olarak görmektedirler. Programın, sivil toplum alanına dair zengin bir çerçeve sağladığını, modüllerin bilgi içeriği açısından tatmin edici olduğunu ve birbirini tamamlar nitelikte olduğunu, yeni bilgi ve beceriler kazandırdığını ve kimi konularda araştırma yapmaya teşvik ettiğini belirtmektedirler.

Teknik açıdan uzaktan öğrenim platformu katılımcılar tarafından olumlu ve kullanıcı dostu olarak değerlendirilmiştir. Katılımcılara göre, dokümanlara ulaşma konusunda kimi zaman yaşanan aksaklıklar kısa sürede çözülmüştür. Bununla birlikte, modüllerin düzensiz aralıklarla verilmesini motivasyonu düşüren bir etken olarak yorumlamaktadırlar. Canlı derslerle ilgili kimi zaman yaşanan zamanlama ve teknik sorunlar da belirttikleri bir diğer gelişmeye açık alandır. Son olarak, modül başlıklarının ve tarihlerinin daha belirgin şekilde verilmesini talep etmişlerdir.

Katılımcılar moderatörleri içeriğe ilişkin donanımları konusunda yeterli bulmuşlardır. Teknik konulardaki sorularına gerekli ve yeterli cevabı alabildiklerini belirtmektedirler. Genel olarak verilen yönergelerin açık ve anlaşılır olduğunu düşünmektedirler. Öte yandan, tartışmalarda ve strateji belgesi uygulamalarında yeterince geri bildirim alamadıklarını ve Uzaktan Öğrenim için planlanan küçük grupların gerçekleştirilemediğini belirtmektedirler. Bazı katılımcılar ise strateji belgesi uygulamalarında sordukları sorulara moderatörlerden yanıt aldıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca tartışmaların daha dinamik olması için moderatörlerin mümkün olduğunca bireysel geri bildirimler vermelerine, geri bildirimlerin geciktirilmemesine, kimi modüllerde tartışma forumları öncesi verilen yönergelerin daha açık ve anlaşılır olmasına ihtiyaç duyduklarını ifade etmektedirler.

Katılımcıların kendileri ile ilgili yaptıkları değerlendirmeler *katılımın niteliğine* dair göstergeler ortaya koymaktadır. Katılımcılar, yüz yüze iletişimde iyi olmakla birlikte (Farklı alan ve şehirlerden katılımcıların birbiriyle kaynaşması ve paylaşımında bulunması, birbirinden öğrenme sürecinin gerçekleşmesi) online platformda yeterince katılım sağlamadıklarını; tartışmaların bireysel gerçekleştiğini, birbirlerinin düşüncelerine yorum yapmadıklarını, yeterince geri bildirim vermediklerini ifade etmektedir. Bu ortak ifadeler tartışmaların niteliksel açıdan zayıf kalmış olduğunun göstergeleridir.

Katılımcılar okumaların katılımı kolaylaştırdığını, konuya uygun örnekler içerdiğini ve öğretici olduğunu, ancak kimi zaman uzun ve anlaşılması zor olduğunu, uzun video ve okumaların etkili olmadığını belirtmektedirler. Başka bir ifade ile okumaların içeriğinden ve niteliğinden memnun olan katılımcılar uzun olan okumaların takibi zorlaştırdığını ve motivasyonlarını düşürdüğünü düşünmektedirler. Canlı ders katılımcılar tarafından en çok beğenilen ve sıklığının artırılması talep edilen yöntem olmuştur. Canlı dersleri uzaktan öğrenim sürecinde tartışmaların gerçekten yaşandığı tek alan olarak görmektedirler. Ayrıca, uygulamaların daha verimli biçimde gerçekleştirilebilmesi için saha deneyimlerinin ve vaka çalışmalarının canlı dersler aracılığıyla aktarılmasının daha sık gerçekleştirilmesini talep etmektedirler. Uygulamalar konusundaki diğer bir talepleri ise daha çok örnek belgenin paylaşılmasıdır.

Katılımın önemli destek mekanizmalarından biri olabilecek saha ziyaretleri, moderasyon ve koordinasyonda yaşanan çeşitli güçlükler nedeniyle planlanan şekilde gerçekleştirilememiştir. Süreç boyunca iki saha koordinatörü tarafından altı farklı saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bazı katılımcılar saha ziyaretlerinin geç yapıldığını, bazıları ise içeriğinin zayıf olduğunu belirterek daha yapılandırılmış; uzaktan öğrenim içeriği ile de doğrudan ilişkili bir biçimde gerçekleştirilmesini talep etmişlerdir. Saha ziyaretleri, katılımcıların programla tekrar bağlantı kurmaları açısından bir miktar faydalı olmuş ancak içerikle ilişkilerini yeniden sağlama konusunda yetersiz kalmıştır.

Uzaktan Öğrenim sürecinin en belirleyici unsurlarından ve göstergelerinden birisi modüllere katılım düzeyi olmuştur. Katılımcıların kendilerine dair değerlendirmeleri katılımın niteliğini anlamak için önemli bir gösterge iken katılımın niceliği sürecin işleyişine dair önemli bir göstergedir.

Katılımın ilk 3 modülden sonra dramatik şekilde düştüğü, kapanış eğitimine yaklaşıldıkça moderatörler ve koordinasyon ekibi tarafından yapılan çağrılar ve Kapanış Eğitimi'ne kabul kriterlerinin hatırlatılması ile birlikte geriye dönük biçimde arttığı görülmektedir (bkz. S. 55, Grafik – 31). Bu durum katılımın programın iç dinamikleri ile değil daha çok dışsal kriterler ve çerçeve ile (programı tamamlama ve katılım belgesi almaya hak kazanma) sağlanabildiğini göstermektedir.

Katılımcıların modüllere yeterli katılım sağlayamama nedenlerine dair hem değerlendirme formlarında hem de değerlendirme oturumunda verdikleri yanıtlar iki farklı alanda toplanmaktadır.

Kendilerine atfettikleri nedenler arasında işlerin, okulun yoğunluğu, kişisel yoğunluk, özel sorunlar, zamanı iyi kullanamama, tartışmalara katılım için yeterli cesareti gösterememe, ilk uzaktan deneyim olması, motivasyon düşüklüğü bulunmaktadır.

Programa atfettikleri nedenler ise forumların tartışmadan çok monolog olarak yürümesi, modüllerin gecikmeli yüklenmesi, verilen uzun okumaları yapmak için yeterli vakitlerinin olmaması, canlı derslerle ilgili teknik aksaklıklar yaşanması, tartışmalara katılım dışında kendilerini ifade edebilecekleri alanlar ve yöntemlerin eksikliği olarak belirginleşmektedir.

Değerlendirme oturumunda katılıma ilişkin yürütülen tartışmalar sonunda katılımcılar uzaktan öğrenim sürecinde gerek kişisel nedenlerle gerekse programa ilişkin nedenlerle temas ve irtibatı yitirdikleri, dolayısıyla katılım motivasyonlarının düştüğü sonucuna ulaşmışlardır.

Katılımcılar, katılım motivasyonunun artırılması için

- Programla temasın kesilmesini veya programla bağın azalmasını önlemek için açılış ve kapanış arasına bir buluşma daha eklenmesini,
- Modüllerin düzenli aralıklarla verilmesini,
- Program takviminin tamamının önceden belirlenerek paylaşılmasını,
- Takvimde gerçekleşen değişikliklerin zamanlı bir şekilde paylaşılmasını,
- Uzaktan Öğrenim için oluşturulan küçük grupların hayata geçirilmesini,
- Daha kısa okuma ve videolara yer verilmesini,
- Canlı derslerin ve vaka çalışmalarının artırılmasını ve saha deneyimlerinin bu yöntemlerle aktarılmasını,
- Haftalık tartışmaların daha iyi başlıklandırılmasını, tartışmaların özetlerinin başlık altına açıklama şeklinde eklenmesini,
- Tartışmalarda ve strateji metni belgeleri için verilen geri bildirimlerin artırılmasını,
- Saha ziyaretlerinin katılımcıların program içeriğiyle ilişkilerini yeniden sağlayabilecek şekilde yapılandırılmasını,

- Ve platformda kendini ifade etmeye ve sosyalleşmeye imkan veren bir alan oluşturulmasını önermişlerdir.

Yukarıda sunulan sonuçlara göre, UÖP katılımcılarının sivil toplum, yurttaşlık, katılım, savunuculuk, haklar temelli çalışma, strateji geliştirme, ulusal ve uluslararası kuruluşlar, paydaş ve güç analizi, ağlar ve ağ oluşturma, kampanyalar ve planlama, yaşamaya yönelik savunuculuk, savunuculukta yöntem ve taktikler, kamu hizmetlerini izleme, kamu harcamalarını izleme, iletişim ve sosyal medya kullanımı, gençlik politikası/gençlik çalışması ve örgüt yönetimi ve örgüt içi katılım konularında bilgi ve becerileri eğitim öncesine oranla artmıştır. Bun ek olarak katılımcılar, Strateji Belgesi ve Eylem Planı oluşturma deneyimi yaşamış ve programdan yeni fikirler, kanaatler ve bakış açıları ile ayrılmışlardır.

Bununla birlikte, programın hedeflerine ulaşmasını doğrudan etkileyen katılım alanında hem niteliksel hem de niceliksel aksaklıklar olduğu görülmektedir.

Katılım her iki uzaktan öğrenim döneminde de hem niceliksel hem de niteliksel açıdan yeterince sağlanamamıştır. Bu ortak sonucun sebepleri araştırıldığında ortaya temel bir durum çıkmaktadır. Uzaktan öğrenim sürecinde katılımın istenilen düzeyde sağlanması; özellikle formel eğitim anlayışını içselleştirmiş; bir otorite figürünün yokluğunda kişisel motivasyonla çalışmaya alışkın olunmayan durumlarda katılımcıların sürecin içinde kalmasının sağlanması zorlu bir süreç haline dönüşmektedir. Her iki dönemin katılımcılarının ortak deneyiminde ilk üç modülden sonra teması yitirmeye başladıkları ve sonrasında süreçten koptukları ve yavaş yavaş ilgilerini ve programa verdikleri önemi yitirdiklerine tanıklık edilmiştir. Katılımcıların kişisel sebepler, iş yoğunlukları, hayatlarında yaşadıkları beklenmedik ani güçlükler şüphesiz ki katılımı etkileyebilecek nedenler arasındadır. Ancak katılımcıların çoğunluğunda gözlenen yetersiz katılım düzeyi sadece bu nedenlerle açıklanabilir gibi gözükmemektedir. Katılımcıların kişisel nedenlerine rağmen katılımcı seçim kriterleri ve yöntemi, koordinasyon, kullanılan teknik altyapı (platform ve uzantıları), modüllerde kullanılan yöntemler, moderasyon biçimi ve niteliği alanlarında gerçekleştirilebilecek iyileştirmeler kişisel nedenlere rağmen katılım düzeyinin ve niteliğinin artmasını sağlayabilir. Bu nedenle öneriler bu başlıklar altında toplanarak aşağıda paylaşılmıştır. Yeni bir uzaktan öğrenim programı tasarlanırken katılımın niteliği ve niteliği ile programın etkisini arttırmak için bu etkenlerin göz önünde bulundurulmasını önermekteyiz.

Program Tasarlama ve Katılımcı Seçim süreci

- Katılımcı seçim sürecine yeterli zamanın ayrılması.
- Katılımcı seçim sürecine eğitmen ve moderatörlerin dahil edilmesi.
- Hem Başlangıç Eğitimi'nin hem de Uzaktan Öğrenim programı içeriklerinin program başlamadan önce birbiriyle bağlantılı ve bütünlüklü bir şekilde, katılımcıların beklenti, ihtiyaç ve düzeyleri göz önünde bulundurularak mümkün olan en belirgin şekilde tasarlanması. Bunun için gereken hazırlık döneminin bütün ekipleri içerecek şekilde gerçekleştirilmesi.

Koordinasyon

- Yüz yüze gerçekleştirilen başlangıç ve kapanış eğitimi eğitmenleri ile uzaktan öğrenim programı moderatörlerinin koordinasyon içinde çalışan daha büyük bir ekip oluşturması için yöntemler geliştirilmesi.
- Koordinasyon ekibinin, eğitmen ekibin ve moderatörlerin UÖP sürecindeki görev tanımlarının gözden geçirilip netleştirilmesi.

- Saha ziyaretlerinin içeriğinin yeniden yapılandırılması ve sıklık açısından yeniden kurgulanması. Saha ziyaretlerinin katılımcıların program içeriğiyle ilişkilerini yeniden sağlayabilecek şekilde yapılandırılması (Durum ve ihtiyaç analizi yapılabilecek şekilde).

Platform Teknik

- Arşiv ve kaynakların bir arada olduğu online bir kütüphane düzenlenmesi.
- Modül başlıklarının, numaralarının ve tarihlerinin daha belirgin şekilde verilmesi.

Yöntemler

- Hem katılım motivasyonunun hem de öğrenme düzeyinin artması için her modülde farklı öğrenme tarzlarına hitap eden farklı yöntemlerin mümkün olduğu ölçüde aynı anda kullanılması
- Görsel malzemeye daha fazla yer verilmesi.
- Canlı derslerin artırılması, vaka çalışmalarının ve saha deneyimi paylaşımlarının canlı dersler aracılığıyla yapılması.
- Uygulama bölümleri için daha fazla örnek belgenin paylaşılması.
- Uygulamalara mümkün olduğunca belli aralıklara canlı geri bildirimler verilmesi.
- Okumaların uzunluklarının gözden geçirilmesi.

Moderasyon

- Program takviminin tamamının katılımcılarla program başında paylaşılması.
- Programda mümkün olduğunca az gecikmenin olmasına dikkat edilmesi. Oluşan gecikmelerin katılımcılara zamanında bildirilmesi.
- Moderasyonun daha dinamik hale gelmesi için moderatörlerin tartışmalara daha doğrudan katılabileceği bir düzenlemenin geliştirilmesi (Gerekirse moderatör sayısının artırılması).
- Katılımcı – moderatör ilişkisi güçlendirecek uygulamalar kullanılması:
 - Küçük grup çalışmaları ve daha sık geri bildirim sağlanması (özellikle uygulama modülleri sürecinde), arada teması sağlayabilecek yüz yüze bir toplantı yapılması veya modüllerin bloklar halinde ayrılması ve örneğin üç modülden sonra online bir toplantı yapılması (Bu toplantıya katılımı teşvik edecek küçük ödüller konulması).
- Katılımcı – katılımcı ilişkisini güçlendirebilecek yöntemler kullanılması:
 - Platformda forumlar dışında katılımcıların kendini ifade edebilecekleri ve sosyalleşmelerine imkan veren bir alan oluşturulması.
 - Eşlik sistemi kullanılması; her katılımcının takip ettiği ve sorumlu olduğu başka bir katılımcı olması.

Temasın ve ilişkilerin kopması uzaktan öğrenim sürecinde katılımın belirleyicileri olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla değerlendirme süreci sonunda ortaya çıkan bu önerilerin (ve belki daha fazlasının) katılımcı – katılımcı ilişkisinin, katılımcı – moderatör ilişkisinin ve katılımcı – içerik ilişkisinin artırılması yoluyla temasın kopmamasına veya koptuğu durumlarda yeniden sağlanabilmesine; katılımcıların süreçten uzaklaşmayıp birliktelik hislerini korumalarına yönelik olarak değerlendirilmesini önermekteyiz.

4.1. Ankara Çalışma Ziyareti

Ankara Çalışma Ziyareti, Şebeke: Gençlerin Katılımı Projesi'nin "Katılım üzerine gençlerle beraber çalışan hak temelli örgütleri güçlendirme" ve "Yerel ve ulusal kamu kurumları ile STK'lar arasında yeni ilişkiler geliştirme hedefleri doğrultusunda gerçekleştirilen faaliyetlerinden biridir.

26 Nisan – 3 Mayıs 013 tarihleri arasında gerçekleştirilen çalışma ziyareti ile 10 katılımcının

- politika geliştirme, uygulama ve karar alma süreçlerini etkileme ve
- yerel ve ulusal kamu kurumları ile STK'lar arasında yeni ilişkiler geliştirme

konularında deneyim ve bilgi edinmeleri; yurttaş katılım mekanizmaları konusunda en az 15 kurum ile ilişki kurmaları ve en az 15 en iyi uygulamayı görmeleri hedeflenmiştir.

Ziyarete yaş ortalamaları 26,7 olan 10 STK temsilcisi katılmıştır. Katılımcıların 6'sı kadın, 4'ü erkektir. Katılımcıların tamamı çeşitli sivil toplum örgütlerinden gelmektedir (5'i gönüllü, 4'ü çalışan, 1'i yönetim kurulu üyesidir). Katılımcıların 9'unun ilk çalışma ziyareti deneyimidir.

Çalışma ziyareti süresince 23 ziyaret gerçekleştirilmiştir. (Program için bkz. Ek – 8). Çalışma Ziyaretinden önce katılımcıların beklentileri alınmış ve program bu beklentiler gözetilerek hazırlanmıştır.

4.1.a. Değerlendirme Yöntemi ve Araçları

Değerlendirme süreci etkinlik sonunda ve altı ay sonrasında olmak üzere iki aşamalı olarak tasarlanmıştır. Katılımcıların çalışma ziyaretinin etkilerini ve ziyaret sürecini değerlendirmelerine olanak sağlayan "**AÇZ Değerlendirme Formu**" (bkz. Ek – 6) etkinlik sonunda uygulanmıştır. Değerlendirme formunda *katılımcıların ÇZ'den beklentileri ve bu beklentilerin karşılanma düzeyi, ÇZ'nin fiziksel koşulları, programın çerçevesi, ziyaret edilen kurumlar, katılımcıların bu çalışmadan kazanımları ve programın iyileştirilmesi için önerilerini* kapsayan sorulara yer verilmiştir.

Uygulanan bu formun yanı sıra yine program sonunda katılımcıların ortak deneyimlerine dair birbirlerinin değerlendirmelerini duymalarına imkan sağlayan, sözel-görsel geribildirimlerinin alındığı bir değerlendirme oturumu gerçekleştirilmiştir.

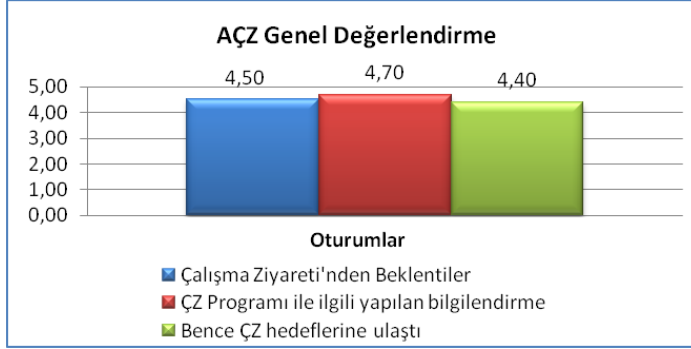
Çalışma ziyaretinden altı ay sonra ise çalışma ziyaretinin uzun vadeli katkılarının görüşüleceği yarı yapılandırılmış bir mülakat yapılması planlanmıştır. Bu mülakatta, ÇZ'de tanışılan kurumlarla kişisel veya kurumsal olarak ilişkiye geçip geçmedikleri, bir ilişki veya işbirliği başladıysa bunun niteliği (ortak bir proje, ortak bir etkinlik, vb.), ÇZ'den kendi kurumlarına yeni bir yöntem ve/veya bilgi (kampanya stratejisi, savunuculuk yöntemleri, kaynak bulma, vb.) taşıyıp taşımadıkları konuları görüşülecektir.

4.1.b. Bulgular

Bu kısımda öncelikli olarak AÇZ Değerlendirme Formu'ndan elde edilen bulgular sunulacaktır. Söz konusu bulgular "*programdan beklentiler, programın yapısına dair değerlendirmeler ve programın hedefleri doğrultusunda katılımcılara katkısı/etkisi*" başlıkları altında toplanmıştır. Gerçekleştirilen değerlendirme oturumundan elde edilen bulgular ise sonuç ve öneriler kısmında gerekli görüldüğünde bulguların yorumlanmasında tamamlayıcı veriler olarak kullanılmıştır.

Grafik – 32’de katılımcıların program ile ilgili yapılan bilgilendirme, programın hedefleri ve programdan beklentilerine ilişkin 5’li Likert ölçeğine göre hazırlanmış maddelere verdikleri (1: hiç karşılanmadı/hiç yeterli değildi/hiç ulaşmadı5: Tamamen karşılandı/ Çok yeterliydi/ Tamamen ulaştı) puan ortalamaları sunulmaktadır.

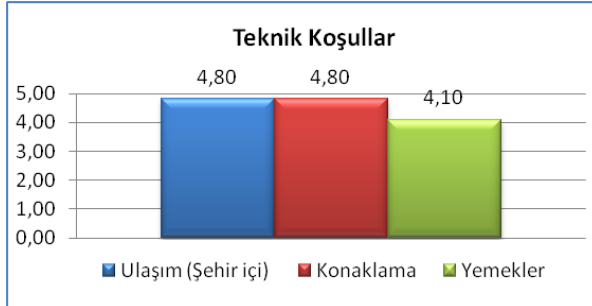
Grafik – 32: AÇZ Bilgilendirme, beklentiler, hedefler

Grafikte görüldüğü üzere, program içeriğine dair katılımcılara yapılan bilgilendirme katılımcılar tarafından çok yeterli bulunmuştur. Katılımcıların tamamı bu bilgilendirme sayesinde hem program içeriğini hem de ÇZ'nin hedeflerini yeterince öğrendiklerini belirtmektedirler. Aynı zamanda ÇZ'nin hedeflerine yüksek oranda ulaştığını düşünmektedirler.

ÇZ'nin fiziksel koşulları başlığı altında ise katılımcıların ulaşım, konaklama ve yemeklerden memnun oldukları görülmektedir (Bkz. Grafik – 33). Hem çalışma ziyaretinin süresini hem de ziyaret edilen kurum sayısını katılımcıların %90'ı "uygun" bulmuştur.

Grafik – 33: AÇZ Teknik Koşullar

Kendi beklentilerinin ne ölçüde karşılandığı sorusuna katılımcıların verdiği puanların ortalaması ise 4,50/5'tir. Bu sonuç katılımcıların beklentilerinin oldukça yüksek oranda karşılandığını göstermektedir.

Aşağıda katılımcıların **karşılandığını düşündükleri beklentileri** sunulmaktadır.

"STK'ların kampanya çalışmaları ve savunuculuk faaliyetlerini görmek, yeni yöntemler görmek."

"Kendi taleplerimizi nasıl dile getireceğiz, buna dair somut örnekler görmek."

"Kurumlar arası bağlantıları gözlemleyebilme."

"Kendi kurumu için ne gibi bağlantılar yapılabileceğini görmek."

"Kendi kurumunun sivil alandaki konumunu belirlemek."

“Sivil alandaki kendi kişisel konumunu belirlemek.”

“Kamu kurumlarının ve uluslar arası kurumların STK'lara bakış açısını görmek, anlamak.”

“Ziyaret kapsamındaki kurumları daha iyi tanımak ve işleyişlerini öğrenmek.”

“Hangi kurumların gerçekten STK'ların katılımını desteklediğini görmek.”

“STK katılımını destekleyen kurumların süreçlerine nasıl dahil olabileceğimi gördüm.”

STK'lar için ne gibi hibe programlarının ve teknik desteklerin var olduğunu görmek.”

Katılımcıların **kendi çalışmalarına en çok katkı sağlayacağını düşündükleri** ziyaretlerin (kurumların) hangileri olduğu sorusuna toplam 72 yanıt (ziyaret/kurum) verilmiştir. Grafik – 34’de katılımcıların yanıtlarının dağılımı gösterilmektedir.

Grafik – 34: En çok katkı sağlayacağı düşünülen ziyaretler (kurumlar)

İlk 6 sırayı 1 STK, 4 meclis komisyonu ve bir uluslar arası kuruluş oluşturmaktadır. Son üç sırayı ise 2 bakanlık ve 1 uluslar arası kuruluş oluşturmaktadır. STGM ve mecliste yer alan komisyonlar katılımcılar tarafından en çok katkı sağladığı düşünülen ziyaretler olmuştur. Kalkınma Bakanlığı'na yapılan ziyaret ise bakanlıklar arasında katılımcılara kamu – sivil toplum ilişkisi açısından en çok umut vaat eden ziyaret olmuştur (Değerlendirme oturumundaki geri bildirimlerine göre).

ÇZ'nin ilerideki çalışmalarında ilişki ve işbirliği geliştirmeye dair katkıları sorulduğunda katılımcılar aşağıdaki yanıtları vermişlerdir.

“ İleride yapmak istediğimiz kampanya çalışmalarında yararlanmak üzere Gündem Çocuk'la birebir tanışmak iyi oldu.”

“Evet, görüşmeler sonucunda ve esnasında aklımda güzel ortaklık fikirleri oluştu. Bunlarla ilgili de muhtemelen bir önceki soruda yazdığım kurumlarla çalışmak isteyeceğimdir.”

“Gündem Çocuk, STGM, AB-TR Delegasyonu, Ulusal Ajans, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, UNDP.”

“Belki bireysel bağlantılar kurulamasa da ilgili kurumlarla nasıl iletişime geçileceği ve bunun için kimlerin aracı olabileceği hakkında fikir sahibi oldum.”

“Genel olarak, verilen web site bilgiler bundan sonra bir başvuru rehberi vazifesi görecektir. Belli temaslarımız oldu. Kimin hangi konuda, hangi yöntemlerle çalıştığını öğrendikten sonra kimi ne için arayacağımızı da belirlendi.”

“Siyasi parti temsilcilerinin ve Gençlik ve Spor Bakanlığı yetkililerinin toplantılarımıza katılımları ile alakalı işbirlikleri geliştirdim.”

“Özellikle Hafıza Merkezi ile bundan sonra daha çok iletişim içinde olacağım.”

“Haklarında birçok bilgi eksikim olan bu kurumları araştıracağım ve sosyal medyadan takie içerisinde olacağım. Özellikle Sivil Düşün ve AB Delegasyonu’nun hibe ve proje programları ile yakından ilgileneceğim.”

“STGM ile vakfımızla birlikte çalışan derneklerin güncel problemlerini çözebileceğimi fark ettim. Yürütülebilecek olası kampanyalar için yardım alabileceğim birçok kurum ve yöntem olduğunu fark ettim.”

“Gündem Çocuk, NDI, STGM, Hafıza Merkezi ortak ya da dayanışma halinde çalışmalar yürütebileceğimiz kurumlar izlenimi oluşturdu.”

Katılımcıların tamamı çalışma ziyaretinde kendi çalışmalarında kullanabilecekleri yeni fikir, bilgi ve yöntemler edindiğini belirtmiştir.

A) Politika geliştirme, uygulama ve karar alma süreçlerini etkileme ve b) yerel ve ulusal kamu kurumları ile STK’lar arasında yeni ilişkiler geliştirme başlıklarını gözeterek bu fikir, bilgi ve yöntemlerin neler olduğunu belirtmeleri istendiğinde aşağıda özetlenen yanıtları vermişlerdir.

“Karar alan kamu mekanizmalarının nasıl işlediği konusunda bilgilenmiş olmak etkilemek için ne gibi yöntemleri kullanmanın daha iyi olacağını anladım.”

“Nasıl daha etkili ve sürdürülebilir kampanyalar düzenlenebileceğini gördüm.”

“Raporlama ve veritabanı oluşturmakla ilgili isteğim arttı.”

“Aktivist etkinliklerin yanı sıra mutlaka karar alma mekanizmalarını da etkilemek gerektiğini anladım.”

“Karar alma süreçlerinde yer alabilmek için sivil toplumun çok fazla çalışması gerektiğini kavradım.”

“Daha etkili savunuculuk faaliyetleri gerçekleştirmek için cesaretimi topladım.”

“Kamu kurumlarındaki verimsizliği değiştirmek için proje fikirleri oluşturdum.”

“Politika geliştirmekle ilgili kurumsal seviyede katılım sağlama konusunda ilerlediğimi düşünüyorum.”

“Daha işlevsel ve sonuç odaklı yöntemler seçebileceğiz.”

“Bakanlıkların birkaçı dışında STK’larla işbirliğine açık olmadığını görmek politika geliştirme ve uygulama konusunda beni umutsuzluğa düşürdü.”

“STK’lar arası ortak çalışma, dayanışma, ağ oluşturma konusunda öngörü kazandırdı.”

“Görüşülen STK’ların kamu kurumlarıyla ne tür bağlar kurduğunu görerek değerlendirdik.”

“Daha önce yakından tanımadığım kurumlarla yapılabilecek çalışmalarla ilgili fikirler oluştu.”

“Nasıl iletişime geçebileceğimi gördüm.”

“Verdiğim tepkilerin karşı taraf (kamu kurumları) açısından nasıl algılanacağını gördüm.”

“Hangi durumlarda hangi kişilerle, kimlerle nasıl çalışabileceğimizi öğrendik.”

4.1.c. Sonuç ve Öneriler

Ankara Çalışma Ziyareti ile hedeflenenenden daha fazla sayıda; 23 adet ziyaret gerçekleştirilmiştir. En genel şekliyle ifade edildiğinde ziyarete katılan 10 STK temsilcisi, kamu kurumlarının nasıl işlediği, ilişki ve işbirliği geliştirmek için kiminle, hangi koşullarda, nasıl iletişime geçileceği, kamu kurumlarının STK’lara bakışı ve karar alma süreçlerine katılım konularında yeni yöntemlerle ilgili bilgi edinmişlerdir.

Değerlendirme Formu bulguları çalışma ziyaretinin program içeriği ve teknik koşulları açısından başarıyla gerçekleştirildiğini göstermektedir. Katılımcılar program içeriği ve hedefleri konusunda yeterli düzeyde bilgilendirilmiştir. Katılımcılar ziyaretin gerçekleştiği teknik/fiziksel koşullardan memnundurlar. Katılımcılar etkinlik öncesinde sahip oldukları beklentilerin çok büyük bir oranla karşılandığını ifade etmektedirler. Katılımcıların beklentileri ile ÇZ’nin hedeflerinin birbiriyle örtüşüyor olması katılımcı seçim sürecinin de etkili bir şekilde gerçekleştirildiğinin göstergesidir.

Katılımcılar, beklentileri doğrultusunda, kamu kurumlarının ve uluslar arası kuruluşların STK’lara bakış açısı hakkında bilgi edinirken buna paralel olarak kişisel ve kurumsal olarak sivil alandaki konumlarını belirlemek için bilgi edinmişlerdir. Hem STK’lar için ne gibi hibe programlarının ve teknik desteklerin var olduğunu görmüş hem de hangi kurumların gerçekten STK’ların katılımını desteklediği konusunda bilgi edinmişlerdir. Ziyaret edilen STK’lar aracılığıyla yeni, farklı savunuculuk yöntemleri ile tanışmış, ziyaret edilen STK’ların deneyimleri üzerinden kurumlar arasındaki ilişkileri gözlemlene şansı bulmuşlardır.

Katılımcıların kamu kurumlarının işleyişi ve STK’lara bakışına dair edindikleri bilgileri kendi çalışmalarını açısından daha işlevsel buldukları görülmektedir. Ancak işbirliği ve ilişkiler bağlamında kamu kurumlarından çok STK’lara daha yakın durdukları anlaşılmaktadır. Kamu kurumları ve uluslar arası kurumlar daha çok fon ve hibe kaynağı olarak STK’lar ise işbirliği yapılacak ortaklar olarak görülmektedir. Meclis komisyonlarına yapılan ziyaretler ise bu algıyı değiştiren bir niteliğe sahip gözükmektedir.

Bir katılımcı dışında çalışma ziyareti esnasında somut ilişki veya işbirliği kurduğunu belirten katılımcı bulunmamaktadır. Bununla birlikte, katılımcıların tamamının hangi kurumla, ne şekilde ve düzeyde ilişki kurmak istediğini ve kurabileceğini belirlediği anlaşılmaktadır.

Edindikleri yeni fikir, bilgi ve yöntemlere bakıldığında katılımcıların bir bölümünün somut yöntemlerle tanıştığı, bir bölümünün cesaretinin ve motivasyonunun arttığı görülürken başka bir bölümünün ise karar alma mekanizmalarına katılım sürecinin gerektirdiği çaba ve emeği fark ettiği anlaşılmaktadır. Kamu kurumlarının STK'lara bakışı ve bazı STK'ların karar alma süreçlerine etki etmeye çalışırken kullandıkları yöntemler katılımcıların süreçte kişisel ve kurumsal olarak kendi konularını gözden geçirmelerine de yol açmıştır.

Genel olarak katılımcıların kanaatlerindeki değişiklikler, karar alma mekanizmalarına katılım süreci ile ilgili daha etkili ve sürdürülebilir çalışmalar yapılabileceği ve bunun için çaba sarf etmek gerektiği yönündedir. Görüşülen STK'ların kamu kurumları ile kurdukları ilişkiler ve bu konudaki deneyimleri de bu eğilimin oluşmasında etkili olmuş gözükmektedir.

Özetle, katılımcılar, ziyaret edilen kurumların alandaki konularını, STK'lara bakışlarını, ne şekilde, hangi yöntemlerle çalıştıklarını gözlemlemiş ve buna göre kendi ihtiyaçları ve planları doğrultusunda kiminle nasıl, ne düzeyde ilişki ve işbirliği kuracaklarını belirlemişlerdir.

Son olarak, çalışma ziyaretinin daha verimli olması için katılımcılar tarafından getirilen öneriler aşağıda sunulmaktadır.

- Programa savunuculuk faaliyetleri atölyesi eklenebilir.
- Bazı kurumlar için ayrılan zaman ve katılacak konuşmacılara daha fazla dikkat edilebilir.
- Bazı kurumlarda konuşmacılar konuya tam olarak hakim değildi.
- Önceden ayarlanmış randevular ile bireysel görüşmeler ışığında proje geliştirme veya bağlantı güçlendirme ziyaretleri programa eklenebilir.
- Görüşme süreleri uzun; görüşülen kuruluş sayısı azaltılabilir.
- Ziyaret edilecek kurumlar önceden bildirilirse üzerine bilgi edinip gelebiliriz. Görüşmelerde soru sormak anlamında kolaylık sağlayabilir.
- Nasıl katılım sağlayacağını kestiremeyen katılımcılara ziyaret öncesi neleri öğrenebilecekleri yani sohbeti ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirmeleri konusunda yardımcı olunabilir.
- Görüşülecek kurumların STK'larla doğrudan ilişkilenebilecek kurumlardan oluşmasına dikkat edilebilir.

4.2. Brüksel Çalışma Ziyareti

Brüksel Çalışma Ziyareti, Şebeke: Gençlerin Katılımı Projesi'nin "Katılım üzerine gençlerle beraber çalışan hak temelli örgütleri güçlendirme" hedefi doğrultusunda gerçekleştirilen faaliyetlerinden biridir.

10 – 17 Ekim 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilen çalışma ziyareti ile 10 katılımcının

- politika geliştirme, uygulama ve karar alma süreçlerini etkileme,
- uluslar arası alanda diğer STK larla ilişki kurma
- ağ STK'larının uluslar arası alandaki ilişki kurma ve çalışma yöntemleri

konularında deneyim ve bilgi edinmeleri; Avrupa temelli uluslararası yurttaş katılım mekanizmaları konusunda en az 15 kurum ile ilişki kurmaları ve en az 15 en iyi uygulamayla tanışmaları hedeflenmiştir.

Ziyarete yaş ortalamaları 26,7 olan 10 STÖ temsilcisi katılmıştır. Katılımcıların 5'i kadın, 5'i erkektir. Katılımcıların tamamı çeşitli sivil toplum örgütlerinden gelmektedir (3'ü gönüllü, 7'si çalışan).

Çalışma ziyareti boyunca toplam 23 farklı kurum ile 25 farklı görüşme gerçekleştirilmiştir. Ziyaret edilen kurumların 10'u çeşitli kamu kurumları temsilcileri iken (Avrupa Birliği kurumları, parlamenterler, Avrupa Konseyi kurumları), geriye kalan 13 kurum ise sivil toplum kuruluşlarıdır (Kurumlar-kişiler listesi için bkz. Ek – 8). Çalışma Ziyaretinden önce katılımcıların beklentileri alınmış ve program bu beklentiler gözetilerek hazırlanmıştır.

4.2.a. Değerlendirme Yöntemi ve Araçları

Değerlendirme süreci iki ayrı yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların çalışma ziyaretinin etkilerini ve ziyaret sürecini değerlendirmelerine olanak sağlayan "**BÇZ Değerlendirme Formu**" (bkz. Ek – 6) etkinlik sonunda uygulanmıştır. Değerlendirme formunda *katılımcıların ÇZ'den beklentileri ve bu beklentilerin karşılanma düzeyi, ÇZ'nin fiziksel koşulları, programın çerçevesi, ziyaret edilen kurumlar, katılımcıların bu çalışmadan kazanımları ve programın iyileştirilmesi için önerilerini* kapsayan sorulara yer verilmiştir.

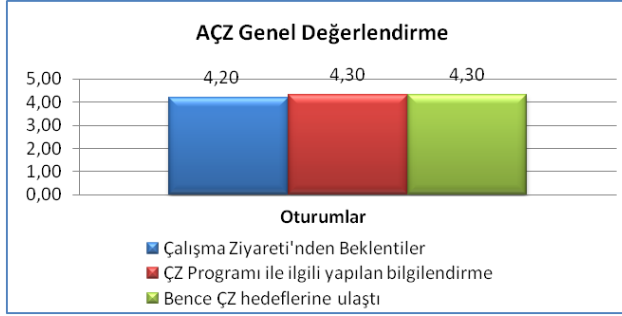
Uygulanan bu formun yanı sıra yine program sonunda katılımcıların ortak deneyimlerine dair birbirlerinin değerlendirmelerini duymalarına imkan sağlayan, sözel-görsel geribildirimlerinin alındığı bir değerlendirme oturumu gerçekleştirilmiştir.

4.2.b. Bulgular

Bu kısımda öncelikli olarak BÇZ Değerlendirme Formu'ndan elde edilen bulgular sunulacaktır. Söz konusu bulgular "*programdan beklentiler, programın yapısına dair değerlendirmeler ve programın hedefleri doğrultusunda katılımcılara katkısı/etkisi*" başlıkları altında toplanmıştır. Gerçekleştirilen değerlendirme oturumundan elde edilen bulgular ise sonuç ve öneriler kısmında gerekli görüldüğünde bulguların yorumlanmasında tamamlayıcı veriler olarak kullanılmıştır.

Grafik – 35'te katılımcıların program ile ilgili yapılan bilgilendirme, programın hedefleri ve programdan beklentilerine ilişkin 5'li Likert ölçeğine göre hazırlanmış maddelere verdikleri (1: hiç karşılanmadı/hiç yeterli değildi/hiç ulaşmadı5: Tamamen karşılandı/ Çok yeterliydi/ Tamamen ulaştı) puan ortalamaları sunulmaktadır.

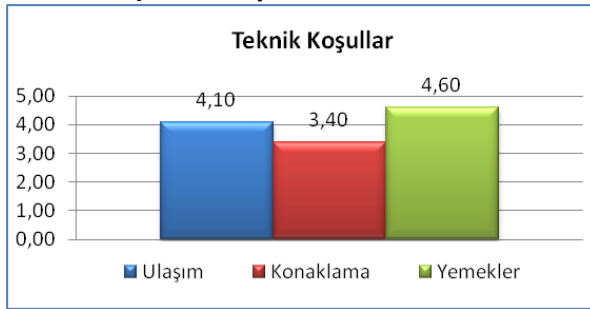
Grafik – 35: BÇZ Bilgilendirme, beklentiler, hedefler

Grafikte görüldüğü üzere, program içeriğine dair katılımcılara yapılan bilgilendirme katılımcılar tarafından yeterli bulunmuştur. Katılımcıların tamamı bu bilgilendirme sayesinde hem program içeriğini hem de ÇZ'nin hedeflerini yeterince öğrendiklerini belirtmektedirler. Aynı zamanda ÇZ'nin hedeflerine yüksek oranda ulaştığını düşünmektedirler.

ÇZ'nin teknik koşulları başlığı altında ise katılımcıların ulaşım ve yemeklerden memnun oldukları görülmektedir. Konaklama konusunda otelin fiziksel koşulları ile ilgili katılımcıların olumsuz geri bildirimleri olmuştur. (Bkz. Grafik – 36). Hem çalışma ziyaretinin süresini hem de ziyaret edilen kurum sayısını katılımcıların %90'ı "uygun" bulmuştur. 2 Katılımcı ziyaret edilen kurum sayısını çok fazla olarak değerlendirmiştir.

Grafik – 36: BÇZ Teknik Koşullar

Kendi beklentilerinin ne ölçüde karşılandığı sorusuna katılımcıların verdiği puanların ortalaması ise 4,20/5'tir. Bu sonuç katılımcıların beklentilerinin yüksek oranda karşılandığını göstermektedir.

Aşağıda katılımcıların **karşılandığını düşündükleri beklentileri** sunulmaktadır.

"Dahil olunabilecek yeni ağlar konusunda bilgi edinmek."

"AB kurumlarını tanımak."

"Daha önce ulaşmanın mümkün olmadığı kurumlarla görüşebilmek."

"Kendi kurumu için ne gibi bağlantılar yapılabileceğini görmek."

"Katılım konusunda konuşup tartışabilmek."

"Kampanya yöntemleri konusunda bilgi edinmek."

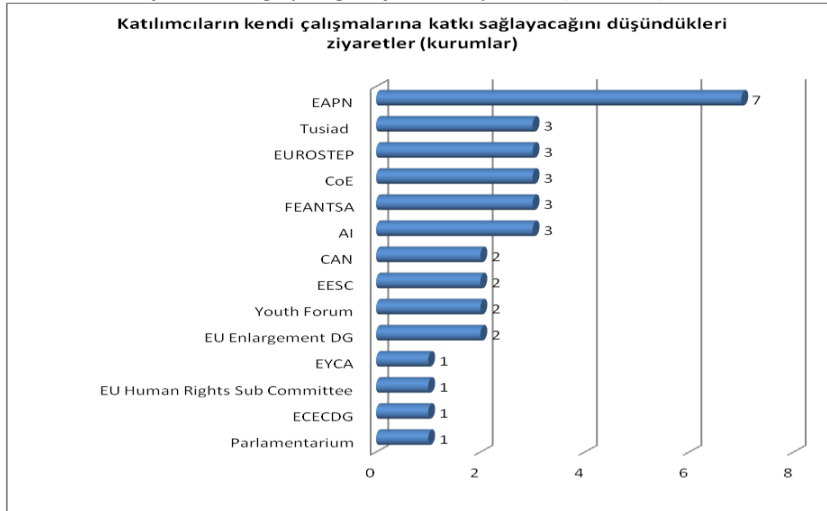
"Örgütlenme modelleri hakkında bilgi edinmek."

"AB bürokrasisi konusunda bilgi edinmek."

- **Brüksel ÇZ, katılımcıların ağlar ve yeni kurumlar tanıma ve bu kurum ve kuruluşların çalışma yöntemleri, katılım, kampanya yöntemleri ve AB kurumlarının işleyişi konusunda bilgi edinmeye ilişkin beklentilerini karşılamıştır.**

Katılımcıların **kendi çalışmalarına en çok katkı sağlayacağını düşündükleri** ziyaretlerin (kurumların) hangileri olduğu sorusuna toplam 34 yanıt (ziyaret/kurum) verilmiştir. Grafik – 37’de katılımcıların yanıtlarının dağılımı gösterilmektedir.

Grafik – 37: En çok katkı sağlayacağı düşünülen ziyaretler (kurumlar)

EAPN	European Anti Poverty Network
Tusiad	Tusiad Brussels Office
EUROSTEP	European Solidarity To Equal Participation
CoE	Council of Europe
FEANTSA	The European Federation of National Organisations working with the Homeless
AI	Amnesty International
CAN	Climate Action Network
EESC	European Economic and Social Committee
Youth Forum	Youth Forum
EU Enlargement DG	European Commission; Enlargement Directorate General
EYCA	European Year of Citizenship Assembly
EU Human Rights Sub Committee	EU Human Rights Sub Committee
ECECDG	European Commission Education and Culture Directorate General (DG)
Parlamentarium	The European Parliament's Visitors' Centre

ÇZ'nin ilerideki çalışmalarında ilişki ve işbirliği geliştirmeye dair katkıları sorulduğunda katılımcılar aşağıdaki yanıtları vermişlerdir.

Katılımcıların 2'si ağ kurmanın önemini fark ettiğini, bu konuda motivasyonunun arttığını ancak kiminle nasıl bir ilişki kuracağını belirtmemiş, 5'i sadece hangi kurumlarla işbirliği yapmak isteyeceğini belirtmiş, 3'ü ise hangi alanda, kiminle, nasıl bir ilişki kurabileceğini belirlemiş ve belirtmiştir.

En sık belirtilen kurumlar sırasıyla EAPN(4), EUROSTEP (2), FEANTSA (2), SOLIDAR(1), CAN(1), EYF(1), ve TUSIAD (1)'dir.

Katılımcıların tamamı çalışma ziyaretinde kendi çalışmalarında kullanabilecekleri yeni fikir, bilgi ve yöntemler edindiğini belirtmiştir.

- Politika geliştirme, uygulama ve karar alma süreçlerini etkileme,
- Uluslar arası alanda diğer STK larla ilişki kurma ve

C) Ağ STK'larının uluslar arası alandaki ilişki kurma ve çalışma yöntemleri

başlıklarını gözetererek bu fikir, bilgi ve yöntemlerin neler olduğunu belirtmeleri istendiğinde aşağıda özetlenen yanıtları vermişlerdir.

“Direkt ilgili bir ağ ile tanışmadım ama genel olarak ağlara katılım konusunda kurumumu bilgilendireceğim.”

“Hem içerik hem metot olarak farklı kazanımlarım oldu”.

“Ağ kurmanın ve üst yapılanmanın önemini kavradım.”

“Ağ kurmanın önemini gördüm.”

“Çok paydaşlı olmanın savunuculuk yaparken ne kadar değerli olduğunu gördüm.”

“Buradaki örgütlerin işbirliği ve ağ gücünü gördüm, örgütüm için benzer çalışmalar, üyelikler düşüneceğim.”

“Ağ kurmayla ilgili destek alabileceğimi düşünüyorum.”

“Ağ oluşturma konusunda bilgi edindim; nereden, kimden, hangi kurumdan başlayabileceğimi, kimlerle irtibata geçebileceğimi öğrendim.”

“Katılım süreçleriyle ilgili edindiğim bilgileri direkt kurumuma ileteceğim.”

“Şu an yürüttüğümüz projenin yürütme şekline katkı yapabileceğim; özellikle EAPN görüşmesinde öğrendiklerimle.”

“Üretilen bilgi ve belgelerin paylaşılmasının önemini anladım.”

“Araştırma ve yayınların önemini gördüm.”

4.2.c. Sonuç ve Öneriler

Brüksel Çalışma Ziyareti ile hedeflenenenden daha fazla sayıda; 23 adet ziyaret gerçekleştirilmiştir. En genel şekliyle ifade edildiğinde ziyarete katılan 10 STK temsilcisi,

- Dahil olunabilecek yeni ağlar,
- AB kurumlarının işleyişi,
- Farklı kampanya yöntemleri,
- Katılım süreçleri,
- Örgütlenme modelleri,
- Ağ oluşturma konusunda nasıl harekete geçebilecekleri konusunda **bilgi edinmiş;**
- İşbirliği geliştirebilecekleri kurum ve kuruluşlarla tanışmış,
- Ağ kurmanın özellikle savunuculuk konusunda çalışırken sahip olduğu öneme ve
- Araştırma yapmanın ve üretilen belgelerin paylaşılmasının önemine dair **farkındalık kazanmıştır.**

Değerlendirme Formu'ndan elde edilen sonuçlar çalışma ziyaretinin program içeriği ve teknik koşullar açısından başarıyla gerçekleştirildiğini göstermektedir. Katılımcılar programın içeriği ve hedefleri konusunda yeterli düzeyde bilgilendirilmiştir. Katılımcılar ziyaretin gerçekleştiği teknik/fiziksel koşullardan genel olarak memnundurlar. Etkinlik öncesinde sahip oldukları beklentilerin çok büyük bir oranda karşılandığını ifade etmektedirler.

Katılımcılar, beklentileri doğrultusunda, daha önce ulaşmalarının mümkün olmadığı kurumlarla görüşebilme imkanı bulmuş, dahil olunabilecek yeni ağlar konusunda bilgi edinmiş ve kendi kurumları için ne gibi bağlantılar kurabileceklerini görmüşlerdir. Ek olarak, AB kurumlarını tanımış; oradaki bürokratik işleyiş konusunda bilgi edinmişlerdir.

Katılımcıların 3'ü ise hangi alanda, kiminle, nasıl bir ilişki kurabileceğini belirlemiş ve belirtmiştir. Yine üç katılımcı edindikleri bilgiler doğrudan kendi kurumlarına aktaracaklarını ve yürüttükleri projede işlevsel olacağını belirtmiştir. Katılımcıların yarısı hangi kurumlarla işbirliği yapmak istediklerini belirleyebilmiştir. Genel olarak ise katılımcıların tamamının Avrupa'da bulunan ağlara katılım konusunda motivasyonları artmış ve bunu nasıl yapabilecekleri konusunda bilgi edinmişlerdir.

Son olarak, katılımcıların çalışma ziyaretinin daha verimli olması için getirdikleri öneriler aşağıda sunulmaktadır.

- Katılımcıların daha çok birbirinden farklı alanlardan seçilmesi (Bu önerinin arkasında katılımcıların birbirlerinden de öğrenmeleri yatmaktadır).
- Programda seçmeli ziyaretlerin olması.
- Programda katılımcıların çalışma alanlarıyla ilgili doğrudan ilgili kurumlarla görüşülen bir gün olması.
- Ziyaret sayılarının azaltılarak daha ayrıntılı görüşmeler yapılması (Bu öneriyle birlikte katılımcıların %90'ı kurum sayısı ve ziyaret sürelerini uygun bulduğunu belirtmiştir).
- Ziyaretler esnasında küçük gruplara ayrılmak.
- Her akşam kısa değerlendirme toplantıları yapılması.
- Ziyaret edilen şehir konusunda daha bilgili olmak (Koordinasyon ekibi de bu konuda ziyaret rotalarının belirlenmesi ve otelin görülmesi için ekipten birinin iki gün önceden bir çalışma yapmasının iyi olacağını belirtmektedir).

EKLER

Ek - 1

Proje Hedefleri	Proje Faaliyetleri
Yerel ve ulusal kamu kurumlarını gençlerin karar alma süreçlerine katılımı ile ilgili bilgi ve yöntem ile desteklemek	Çeviri ve Araştırmalar
	Eğitim Programı Dökümantasyonu
	Kısa Videolar,Belgesel, İnteraktif CDler,Kutu Oyunu
Yerel ve ulusal kamu kurumları ile STK'lar arasında yeni ilişkiler geliştirmek	Çalışma Ziyaretleri
	Atölyeler
	Uluslararası Konferans
	Hibrit Eğitim Programı
Katılım üzerine gençlerle beraber çalışan hak temelli örgütleri güçlendirmek	Hibrit Eğitim Programı
	Çeviri ve Araştırmalar
	Eğitim Programı Dökümantasyonu
	Kısa Videolar,Belgesel, İnteraktif CDler,Kutu Oyunu
	Çalışma Ziyaretleri
Gençleri sivil toplum örgütlerinin karar alma süreçlerine ve politika geliştirme süreçlerine aktif katılımları konusunda güçlendirmek	Atölyeler
	Uluslararası Konferans
	Hibrit Eğitim Programı

Form No: _____
Ön-form

Ek - 2

ŞEBEKE GENÇLERİN KATILIMI PROJESİ
BAŞLANGIÇ EĞİTİMİ - I
07 – 11 Kasım 2012, İSTANBUL
DEĞERLENDİRME FORMU - I

Bu form, eğitimin değerlendirmesini yapmak; eğitimin, hedeflerine ne ölçüde ulaştığını anlamak için hazırlanmıştır. Katılarınız eğitimin geliştirilmesinde bizlere yardımcı olacaktır. Vereceğiniz samimi cevaplar için şimdiden teşekkür ederiz. İsim yazmanız gerekmemektedir.

Yaşınız: _____ Cinsiyetiniz: _____ Şehir: _____

Kurum içindeki pozisyonunuz (*Çalışan, gönüllü, proje katılımcısı, kurucu, yönetim kurulu üyesi,vb*):

- Lütfen aşağıdaki maddeleri 1'den 10'a kadar derecelendirerek değerlendiriniz ve verdiğiniz puanı maddenin yanındaki kutuya yazınız.

1. Hiç bilmiyorum/hiç yapamam/hiç katılmıyorum.....**10.**Tamamen biliyorum/tamamen yaparım/tamamen katılıyorum

		A
1	Sivil toplum kavramının tarihsel süreçte ne gibi değişiklikler gösterdiğini biliyorum.	
2	Farklı yurttaşlık tanımlarının neye göre belirlendiğini biliyorum.	
3	Savunuculuk faaliyetlerinin hangi amaçlarla yapıldığını biliyorum.	
4	Şebeke Projesi'nin amaç ve hedeflerini biliyorum.	
5	Sivil alan içerisinde bulunduğum konumu belirleyebilirim.	
6	Yurttaşlık kavramının tarihsel süreçte ne gibi değişiklikler gösterdiğini biliyorum.	
7	Güncel bilgileri kullanarak savunuculuk üzerine tartışabilirim.	
8	Yurttaşlar oy vermek dışında da kanun ve politikaların belirlenme sürecine katılabilir.	
9	Sivil toplum kavramı ile ilişkili temel güncel tartışmaların neler olduğunu biliyorum.	
10	Kendi yurttaşlık tanımımı yapabilirim.	
11	Karar alma/politika yapma süreçlerine etki etme yöntemlerini biliyorum.	
12	Sivil toplum tanımının tarihsel süreç içerisinde hangi faktörlerden etkilenerek değişim gösterdiğini biliyorum.	
13	Savunuculuk, yurttaşlara gündem oluşturma ve politika yapma süreçlerini etkileme ve aracısız; doğrudan katılım şansı verir.	
14	Ortak (tek) bir sivil toplum tanımı yapmak mümkündür.	
15	Savunuculuk kavramı ile ilgili temel güncel tartışma konularını biliyorum.	
16	Kanunlar ve politikalar günlük yaşamımı etkiler.	
17	Sivil toplumun kamusal alan ile nasıl bir ilişkisi olduğunu biliyorum.	
18	Yurttaşlık ve karar alma/politika yapma mekanizmaları arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	
19	Farklı savunuculuk yöntemleri kullanarak karar alma süreçlerine etki edebilirim.	
20	Sivil toplum kavramı hakkında güncel bilgileri kullanarak tartışabilirim.	
21	Sivil toplum kavramı tarihsel süreç içerisinde değişiklik gösterir.	

		A
22	Gerçekleşen politika/kanun değişikliği bir savunuculuk faaliyetinin başarılı olarak nitelenmesi için yeterlidir.	
23	Kendi yurttaşlık tanımımı sivil toplum ve katılımı ilişkilendirebilirim.	
24	Sivil toplumunun kamusal alan ile ilişkisini tartışabilirim.	
25	Yurttaşlık ve karar verme/politika yapma mekanizmaları arasındaki ilişkiyi kurabilirim.	
26	Sivil toplum, demokrasi ve katılım arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	
27	Savunuculuk yöntemlerinin neler olduğunu biliyorum.	
28	Sivil alandaki yaklaşımları eleştirel bir bakışla tartışabilirim.	
29	Bir savunuculuk faaliyetini tema/konu, yöntem ve etkisi üzerinden tartışabilirim.	
30	Savunuculuk ve karar alma mekanizmaları arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	
31	Yurttaşlık, katılım ve savunuculuk arasında ilişki kurabilirim.	
32	Ortak (tek) bir yurttaşlık tanımı yapmak mümkündür.	
33	Uzaktan öğrenim sürecinin nasıl işleyeceğini biliyorum.	

34. Daha önce "Savunuculuk" temalı bir eğitim aldınız mı? Evet Hayır
Evet ise; aldığınız eğitimin/eğitimlerin ismini ve süresini yazınız:

35. Daha önce "İnsan Hakları" temalı bir eğitim aldınız mı? Evet Hayır
Evet ise; aldığınız eğitimin/eğitimlerin ismini ve süresini yazınız:

36. Bu formda yer bulamadığınız ve söylemek istediğiniz şeyler varsa lütfen bu bölümü kullanınız.

İlginiz için teşekkürler...
Erhan Okşak

ŞEBEKE GENÇLERİN KATILIMI PROJESİ
BAŞLANGIÇ EĞİTİMİ
07 – 11 Kasım 2012, İSTANBUL
DEĞERLENDİRME FORMU - I

Bu form, eğitimin değerlendirmesini yapmak; eğitimin, hedeflerine ne ölçüde ulaştığını anlamak için hazırlanmıştır. Katkılarınız eğitimin geliştirilmesinde bizlere yardımcı olacaktır. Vereceğiniz samimi cevaplar için şimdiden teşekkür ederiz. İsim yazmanız gerekmemektedir.

Yaşınız: _____ Cinsiyetiniz: _____ Şehir: _____

Kurum içindeki pozisyonunuz (*Çalışan, gönüllü, proje katılımcısı, kurucu, yönetim kurulu üyesi,vb*):

- Lütfen aşağıdaki maddeleri 1'den 10'a kadar derecelendirerek değerlendiriniz ve verdiğiniz puanı maddenin yanındaki kutuya yazınız.

1. Hiç bilmiyorum/hiç yapamam/hiç katılmıyorum.....**10.**Tamamen biliyorum/tamamen yaparım/tamamen katılıyorum

		B	C
1	Sivil toplum kavramının tarihsel süreçte ne gibi değişiklikler gösterdiğini biliyorum.		
2	Farklı yurttaşlık tanımlarının neye göre belirlendiğini biliyorum.		
3	Savunuculuk faaliyetlerinin hangi amaçlarla yapıldığını biliyorum.		
4	Şebeke Projesi'nin amaç ve hedeflerini biliyorum.		
5	Sivil alan içerisinde bulunduğum konumu belirleyebilirim.		
6	Yurttaşlık kavramının tarihsel süreçte ne gibi değişiklikler gösterdiğini biliyorum.		
7	Güncel bilgileri kullanarak savunuculuk üzerine tartışabilirim.		
8	Yurttaşlar oy vermek dışında da kanun ve politikaların belirlenme sürecine katılabilir.		
9	Sivil toplum kavramı ile ilişkili temel güncel tartışmaların neler olduğunu biliyorum.		
10	Kendi yurttaşlık tanımımı yapabilirim.		
11	Karar alma/politika yapma süreçlerine etki etme yöntemlerini biliyorum.		
12	Sivil toplum tanımının tarihsel süreç içerisinde hangi faktörlerden etkilenerek değişim gösterdiğini biliyorum.		
13	Savunuculuk, yurttaşlara gündem oluşturma ve politika yapma süreçlerini etkileme ve aracısız; doğrudan katılım şansı verir.		
14	Ortak (tek) bir sivil toplum tanımı yapmak mümkündür.		
15	Savunuculuk kavramı ile ilgili temel güncel tartışma konularını biliyorum.		
16	Kanunlar ve politikalar günlük yaşamımı etkiler.		
17	Sivil toplumun kamusal alan ile nasıl bir ilişkisi olduğunu biliyorum.		
18	Yurttaşlık ve karar alma/politika yapma mekanizmaları arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.		
19	Farklı savunuculuk yöntemleri kullanarak karar alma süreçlerine etki edebilirim.		
20	Sivil toplum kavramı hakkında güncel bilgileri kullanarak tartışabilirim.		
21	Sivil toplum kavramı tarihsel süreç içerisinde değişiklik gösterir.		

		B	C
22	Gerçekleşen politika/kanun değişikliği bir savunuculuk faaliyetinin başarılı olarak nitelenmesi için yeterlidir.		
23	Kendi yurttaşlık tanımımı sivil toplum ve katılımı ilişkilendirebilirim.		
24	Sivil toplumunun kamusal alan ile ilişkisini tartışabilirim.		
25	Yurttaşlık ve karar verme/politika yapma mekanizmaları arasındaki ilişkiyi kurabilirim.		
26	Sivil toplum, demokrasi ve katılım arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.		
27	Savunuculuk yöntemlerinin neler olduğunu biliyorum.		
28	Sivil alandaki yaklaşımları eleştirel bir bakışla tartışabilirim.		
29	Bir savunuculuk faaliyetini tema/konu, yöntem ve etkisi üzerinden tartışabilirim.		
30	Savunuculuk ve karar alma mekanizmaları arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.		
31	Yurttaşlık, katılım ve savunuculuk arasında ilişki kurabilirim.		
32	Ortak (tek) bir yurttaşlık tanımı yapmak mümkündür.		
33	Uzaktan öğrenim sürecinin nasıl işleyeceğini biliyorum.		

34. Bu formda yer bulamadığınız ve söylemek istediğiniz şeyler varsa lütfen bu bölümü kullanınız.

İlginiz için teşekkürler...
Erhan Okşak

ŞEBEKE GENÇLERİN KATILIMI PROJESİ

BAŞLANGIÇ EĞİTİMİ - I

07 – 11 Kasım 2012, İSTANBUL

DEĞERLENDİRME FORMU - II

Lütfen bu eğitmen eğitimi ile ilgili izlenimlerinizi hatırlayınız ve aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. Lütfen eğitimdeki tüm oturumları sizde gerçekleştirdiği öğrenmeyi derecelendirerek aşağıdaki tabloda değerlendiriniz.

					
Hoş Geldik Gecesi (İsim, önform, facebook, harfini bul)					
Şebeke'nin Yolları (Proje Tanıtımı, Program Sunumu)					
Ben ve Sivil Toplum (Mevsim Şeridi)					
Sivil Toplum ve Kavramlar (Şebeke'nin Penceresi)					
Sivil Toplum ve Kavramlar (Pencere üzerine tartışma, çözümlenme)					
STK – Örgüt Panayırı					
Günün Konuğu (Murat Belge)					
Yurttaşlık - I (Dünya Kafe - Uygulama)					
Yurttaşlık - II (Yurttaşlık üzerine tartışma)					
Katılım (Bizim Apartman)					
Savunuculuk - I (Olaylar Olaylar)					
Savunuculuk – II (Boyutlar Boyutlar)					
Savunuculuk – III (Evetler Hayırlar)					
Oyun Gecesi					
Pencere Kapanış					
Uzaktan Öğrenim ve "Sonrası"					

Oturumlara dair paylaşmak istediğiniz başka bir yorumunuz var mı? Varsa buraya yazabilirsiniz...

2. Lütfen teknik koşulları değerlendiriniz.

					
Eğitimden önce eğitim hakkında yapılan bilgilendirme yeterliydi.					
Ulaşım					
Konaklama					
Yemekler					
Eğitimin yapıldığı salon					

Teknik olanaklarla ilgili eklemek istediğiniz yorumunuz varsa buraya yazabilirsiniz.

3. Eğitim süreci boyunca yaşadığınız tecrübeyi ifade edecek bir sembol çizer misiniz?

4. Eğitimin "akış"ını ve genel yapısını nasıl buldunuz?

5. Lütfen eğitimci hakkındaki görüşlerinizi yazınız.

6. Eğitim alan grubun tamamının ve kendinizin eğitime katkısını değerlendirir misiniz?

<u>Grubun katkısı:</u>	<u>Sizin katkınız:</u>
------------------------	------------------------

7. Bu eğitim sürecinde yeni kazandığınız veya geliştiğini düşündüğünüz **becerileriniz** oldu mu? Olduysa, lütfen maddeleyerek, kısa kısa paylaşınız.

--

8. Bu eğitim esnasında/sonunda değişen **kanaatleriniz/düşünceleriniz** oldu mu? Olduysa, lütfen maddeleyerek, kısa kısa paylaşınız.

--

9. Bu eğitim esnasında/sonunda edindiğiniz yeni **bilgiler** oldu mu? Olduysa, lütfen maddeleyerek, kısa kısa paylaşınız.

--

10. Bu eğitimde edindiğiniz bilgi, beceri ve kanaatlerin sivil alandaki çalışmalarınızda işinize yarayacağını düşünüyor musunuz? Evetse, nasıl?

--

11. Bu formda yer bulamadığınız ve söylemek istediğiniz şeyler varsa lütfen bu bölümü kullanınız.

	
---	--

TEŞEKKÜRLER!!
erhan

ŞEBEKE GENÇLERİN KATILIMI PROJESİ

Başlangıç Eğitimi - II

04 – 08 Eylül 2013, İSTANBUL

DEĞERLENDİRME FORMU - I

Bu form, eğitimin değerlendirmesini yapmak; eğitimin, hedeflerine ne ölçüde ulaştığını anlamak için hazırlanmıştır. Katkılarınız eğitimin geliştirilmesinde bizlere yardımcı olacaktır. Vereceğiniz samimi cevaplar için şimdiden teşekkür ederiz. İsim yazmanız gerekmemektedir.

Yaşınız: _____ Cinsiyetiniz: _____ Şehir: _____

Kurum içindeki pozisyonunuz (*Çalışan, gönüllü, proje katılımcısı, kurucu, yönetim kurulu üyesi,vb*):

- Lütfen aşağıdaki maddeleri **1'den 10'a** kadar derecelendirerek değerlendiriniz ve verdiğiniz puanı maddenin yanındaki kutuya yazınız.

1. Hiç bilmiyorum/hiç yapamam/hiç katılmıyorum.....**10.** Tamamen biliyorum/tamamen yaparım/tamamen katılıyorum

		A
1	Savunuculuk ve karar alma mekanizmaları arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	
2	Savunuculuk faaliyetlerinin hangi amaçlarla yapıldığını biliyorum.	
3	Şebeke Projesi'nin amaç ve hedeflerini biliyorum.	
4	Sivil alan içerisinde bulunduğum konumu belirleyebilirim.	
5	Aktif yurttaşlık ve kamusal alan arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	
6	Güncel bilgileri kullanarak savunuculuk üzerine tartışabilirim.	
7	Farklı yurttaşlık tanımlarının neye göre belirlendiğini biliyorum.	
8	Bir savunuculuk faaliyetinin başarısını neye göre değerlendirebileceğimi biliyorum.	
9	Sivil toplum kavramı ile ilişkili temel güncel tartışmaların neler olduğunu biliyorum.	
10	Kendi yurttaşlık tanımımı yapabiliyim.	
11	Karar alma/politika yapma süreçlerine etki etme yöntemlerini biliyorum.	
12	Hak temelli ve hizmet temelli yaklaşımlar arasındaki gerilimin farkındayım.	
13	Kimin, kimin adına savunuculuk yaptığı savunuculuk faaliyetinin niteliğini belirler.	
14	Bir savunuculuk faaliyetinde kullanılacak yöntemler (araçlar) yaratılmak istenen etki ve faaliyetin hedeflerine göre seçilmelidir.	
15	Yurttaşlık tanımları coğrafyaya, kültüre, anayasaya, vb. göre değişkenlik gösterir.	
16	Savunuculuk kavramı ile ilgili temel güncel tartışma konularını biliyorum.	
17	Kanunların ve politikaların günlük yaşamımı nasıl etkilediğinin farkındayım.	
18	Sivil toplumun kamusal alan ile nasıl bir ilişkisi olduğunu biliyorum.	
19	Yurttaşlık ve karar alma/politika yapma mekanizmaları arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	
20	Farklı savunuculuk yöntemleri kullanarak karar alma süreçlerine etki edebilirim.	
21	Sivil toplum kavramı hakkında güncel bilgileri kullanarak tartışabilirim.	
22	Sivil Toplum Örgütleri, temsil edilemeyen ya da edilmeyen kişileri veya grupları değil, konuları temsil ederler.	
23	Bir savunuculuk faaliyetinin etkisinin/başarısının çok boyutlu olarak değerlendirilmesi gerekir.	

Form No: _____

Ön-form

		A
24	Kendi yurttaşlık tanımımı sivil toplum ve katılımı ilişkilendirebilirim.	
25	Sivil toplumunun kamusal alan ile ilişkisini tartışabilirim.	
26	Yurttaşlık ve karar verme/politika yapma mekanizmaları arasındaki ilişkiyi kurabilirim.	
27	Sivil toplum, demokrasi ve katılım arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.	
28	Savunuculuk yöntemlerinin neler olduğunu biliyorum.	
29	Sivil alandaki yaklaşımları eleştirel bir bakışla tartışabilirim.	
30	Karar alma süreçlerine örgüt içi bireysel katılım ile kamusal alanda örgüt düzeyinde katılım arasındaki ilişkinin farkındayım.	
31	Bir savunuculuk faaliyetini tema/konu, yöntem ve etkisi üzerinden tartışabilirim.	
32	Yurttaşlık, katılım ve savunuculuk arasında ilişki kurabilirim.	
33	Uzaktan öğrenim sürecinin nasıl işleyeceğini biliyorum.	

34. Daha önce "Savunuculuk" temalı bir eğitim aldınız mı?

Evet

Hayır

Evet ise; aldığınız eğitimin/eğitimlerin ismini ve süresini yazınız:

35. Daha önce "İnsan Hakları" temalı bir eğitim aldınız mı?

Evet

Hayır

Evet ise; aldığınız eğitimin/eğitimlerin ismini ve süresini yazınız:

36. Bu formda yer bulamadığınız ve söylemek istediğiniz şeyler varsa lütfen bu bölümü kullanınız.

İlginiz için teşekkürler...

Erhan Okşak

ŞEBEKE GENÇLERİN KATILIMI PROJESİ
BAŞLANGIÇ EĞİTİMİ - II
04 – 08 Eylül 2013, İSTANBUL
DEĞERLENDİRME FORMU - I

Bu form, eğitimin değerlendirmesini yapmak; eğitimin, hedeflerine ne ölçüde ulaştığını anlamak için hazırlanmıştır. Katkılarınız eğitimin geliştirilmesinde bizlere yardımcı olacaktır. Vereceğiniz samimi cevaplar için şimdiden teşekkür ederiz. İsim yazmanız gerekmemektedir.

Yaşınız: _____ Cinsiyetiniz: _____
Şehir: _____

Kurum içindeki pozisyonunuz (*Çalışan, gönüllü, proje katılımcısı, kurucu, yönetim kurulu üyesi,vb*):

- Lütfen aşağıdaki maddeleri 1’den 10’a kadar derecelendirerek değerlendiriniz ve verdiğiniz puanı maddenin yanındaki kutuya yazınız.

1. Hiç bilmiyorum/hiç yapamam/hiç katılmıyorum.....**10.**Tamamen biliyorum/tamamen yaparım/tamamen katılıyorum

		B	C
1	Savunuculuk ve karar alma mekanizmaları arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.		
2	Savunuculuk faaliyetlerinin hangi amaçlarla yapıldığını biliyorum.		
3	Şebeke Projesi'nin amaç ve hedeflerini biliyorum.		
4	Sivil alan içerisinde bulunduğum konumu belirleyebilirim.		
5	Aktif yurttaşlık ve kamusal alan arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.		
6	Güncel bilgileri kullanarak savunuculuk üzerine tartışabilirim.		
7	Farklı yurttaşlık tanımlarının neye göre belirlendiğini biliyorum.		
8	Bir savunuculuk faaliyetinin başarısını neye göre değerlendirebileceğimi biliyorum.		
9	Sivil toplum kavramı ile ilişkili temel güncel tartışmaların neler olduğunu biliyorum.		
10	Kendi yurttaşlık tanımımı yapabiliyim.		
11	Karar alma/politika yapma süreçlerine etki etme yöntemlerini biliyorum.		
12	Hak temelli ve hizmet temelli yaklaşımlar arasındaki gerilimin farkındayım.		
13	Kimin, kimin adına savunuculuk yaptığı savunuculuk faaliyetinin niteliğini belirler.		
14	Bir savunuculuk faaliyetinde kullanılacak yöntemler (araçlar) yaratılmak istenen etki ve faaliyetin hedeflerine göre seçilmelidir.		
15	Yurttaşlık tanımları coğrafyaya, kültüre, anayasaya, vb. göre değişkenlik gösterir.		
16	Savunuculuk kavramı ile ilgili temel güncel tartışma konularını biliyorum.		
17	Kanunların ve politikaların günlük yaşamımı nasıl etkilediğinin farkındayım.		
18	Sivil toplumun kamusal alan ile nasıl bir ilişkisi olduğunu biliyorum.		
19	Yurttaşlık ve karar alma/politika yapma mekanizmaları arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.		
20	Farklı savunuculuk yöntemleri kullanarak karar alma süreçlerine etki edebilirim.		
21	Sivil toplum kavramı hakkında güncel bilgileri kullanarak tartışabilirim.		
22	Sivil Toplum Örgütleri, temsil edilemeyen ya da edilmeyen kişileri veya grupları değil, konuları temsil ederler.		

		B	C
23	Bir savunuculuk faaliyetinin etkisinin/başarısının çok boyutlu olarak değerlendirilmesi gerekir.		
24	Kendi yurttaşlık tanımımı sivil toplum ve katılımı ilişkilendirebilirim.		
25	Sivil toplumunun kamusal alan ile ilişkisini tartışabilirim.		
26	Yurttaşlık ve karar verme/politika yapma mekanizmaları arasındaki ilişkiyi kurabilirim.		
27	Sivil toplum, demokrasi ve katılım arasında nasıl bir ilişki olduğunu biliyorum.		
28	Savunuculuk yöntemlerinin neler olduğunu biliyorum.		
29	Sivil alandaki yaklaşımları eleştirel bir bakışla tartışabilirim.		
30	Karar alma süreçlerine örgüt içi bireysel katılım ile kamusal alanda örgüt düzeyinde		
31	Bir savunuculuk faaliyetini tema/konu, yöntem ve etkisi üzerinden tartışabilirim.		
32	Yurttaşlık, katılım ve savunuculuk arasında ilişki kurabilirim.		
33	Uzaktan öğrenim sürecinin nasıl işleyeceğini biliyorum.		

34. Bu formda yer bulamadığınız ve söylemek istediğiniz şeyler varsa lütfen bu bölümü kullanınız.

İlginiz için teşekkürler...
Erhan Okşak

ŞEBEKE GENÇLERİN KATILIMI PROJESİ
BAŞLANGIÇ EĞİTİMİ - II
 04 – 08 Eylül 2013, İSTANBUL
 DEĞERLENDİRME FORMU - II

Lütfen bu eğitmen eğitimi ile ilgili izlenimlerinizi hatırlayınız ve aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. Lütfen eğitimdeki tüm oturumları sizde gerçekleştirdiği öğrenmeyi derecelendirerek aşağıdaki tabloda değerlendiriniz.

					
Hoş Geldik Gecesi (İsim, önform, facebook, selamlaşma, beklentiler, teknik bilgilendirme)					
Şebeke ve Biz (Proje Tanıtımı)					
Program Sunumu ve Beklentiler					
Kurallar					
Ben ve Sivil Alan (Yaşam Çizgisi)					
Yurttaşlık ve Kamusal Alan - I (Şebeke Yarışıyor - Uygulama)					
Yurttaşlık ve Kamusal Alan - II (Tartışma ve Sunum)					
STK – Örgüt Fuarı Hazırlık (Gece)					
Sivil Toplum ve Örgütlenme – I (STK Fuarı Uygulama)					
Sivil Toplum ve Örgütlenme – II (Tartışma ve Sunum)					
Söyleşi – Sürpriz Konuk (Ömer Madra)					
Söyleşi üzerine tartışma - toparlama					
Film Gösterimi (No)					
Katılım- I (Vaka Çalışması)					
Katılım – II (Katılıyorum - Katılmıyorum)					
Film Üzerine Konuşma					
Savunuculuk – I (Rwanda Similasyonu - Uygulama)					
Savunuculuk – II (Rwanda Similasyonu – Tartışma ve Sunum)					
1,5 Dürüm Eğitim Toparlamaca					
Uzaktan Öğrenim ve “Sonrası”					
Günlük Değerlendirme Grupları					

Oturumlara dair paylaşmak istediğiniz başka bir yorumunuz var mı? Varsa buraya yazabilirsiniz...

2. Lütfen teknik koşulları değerlendiriniz.

					
Eğitimden önce eğitim hakkında yapılan bilgilendirme yeterliydi.					
Ulaşım					
Konaklama					
Yemekler					
Eğitimin yapıldığı salon					

Teknik olanaklarla ilgili eklemek istediğiniz yorumunuz varsa buraya yazabilirsiniz.

3. Eğitim süreci boyunca yaşadığınız tecrübeyi ifade edecek bir sembol çizer misiniz?

4. Eğitimin “akış”ını ve genel yapısını nasıl buldunuz?

5. Lütfen eğitimciler hakkındaki görüşlerinizi yazınız.

6. Eğitim alan grubun tamamının ve kendinizin eğitime katkısını değerlendirir misiniz?

<i>Grubun katkısı:</i>	<i>Sizin katkınız:</i>
------------------------	------------------------

7. Bu eğitim sürecinde yeni kazandığınız veya geliştiğini düşündüğünüz **becerileriniz** oldu mu? Olduysa, lütfen maddeleyerek, kısa kısa paylaşınız.

--

8. Bu eğitim esnasında/sonunda değişen **kanaatleriniz/düşünceleriniz** oldu mu? Olduysa, lütfen maddeleyerek, kısa kısa paylaşınız.

--

9. Bu eğitim esnasında/sonunda edindiğiniz yeni **bilgiler** oldu mu? Olduysa, lütfen maddeleyerek, kısa kısa paylaşınız.

--

10. Bu eğitimde edindiğiniz bilgi, beceri ve kanaatlerin sivil alandaki çalışmalarınızda işinize yarayacağını düşünüyor musunuz? Evetse, nasıl?

--

11. Bu formda yer bulamadığınız ve söylemek istediğiniz şeyler varsa lütfen bu bölümü kullanınız.

	
---	--

TEŞEKKÜRLER!!
erhan

Şebeke Uzaktan Öğrenim Değerlendirme Formu - I

Bu form, Uzaktan Eğitim Programı'nın değerlendirmesini yapmak; eğitimin, hedeflerine ne ölçüde ulaştığını anlamak için hazırlanmıştır. Katkılarınız eğitimin geliştirilmesinde bizlere yardımcı olacaktır. Vereceğiniz samimi cevaplar için şimdiden teşekkür ederiz.

Lütfen bu formu geride bıraktığımız üç modülü (1 - Hoşgeldiniz/Temel Kavramlar, 2 - Savunuculuk ve Politikaları Etkileme, 3 - Haklar Temelli Çalışma) düşünerek doldurunuz.

(Form 3 sayfadan oluşmaktadır. Lütfen bütün maddelere yanıt veriniz.)

1. Lütfen bu bölüme size özel olan ve eğitim programı sonuna kadar unutmayacağınızı düşündüğünüz 4-6 haneli bir form numarası veya bir kullanıcı adı yazınız.

2. Lütfen programda yer alan ilk üç modülü sizde gerçekleştirdiği öğrenmeyi düşünerek aşağıdaki tabloda değerlendiriniz.

	Hiç bir şey öğrenmedim 1	2	3	4	Çok şey öğrendim 5
Modül - 1 : Hoşgeldiniz - Temel Kavramlar	☐	☐	☐	☐	☐
Modül - 2 : Savunuculuk ve Politikaları Etkileme	☐	☐	☐	☐	☐
Modül - 3 : Haklar Temelli Çalışma	☐	☐	☐	☐	☐

3. Lütfen aşağıdaki konular hakkındaki bilgi düzeyinizi Uzaktan Öğrenim Programı öncesinde ve şimdi (ilk üç modül sonunda) olmak üzere değerlendiriniz.

	Programdan Önce	Şimdi
Avrupa'da ve Türkiye'de Sivil Toplum	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Savunuculukla ilgili tanımlar	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Savunuculukla ilgili yaklaşımlar	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Savunuculukla ilgili güncel tartışmalar	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Başarılı savunuculuk örnekleri	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Hakların evrenselliği ve bütünselliği	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Haklar temelli çalışma kavramının ne anlama geldiği	<input type="text"/>	<input type="text"/>

4. Lütfen aşağıdaki konular hakkındaki becerilerinizi Uzaktan Öğrenim Programı öncesinde ve şimdi (ilk üç modül sonunda) olmak üzere değerlendiriniz.

	Programdan Önce	Şimdi
Kendi kuruluşunun sivil alandaki konumunu belirleyebilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sivil alandaki olası gelişmelere tepki verebilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kendi çalışmalarını savunuculuk temelinde değerlendirebilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kendi örgütünün çalışmalarında haklar temelli bir yöntem anlayışı geliştirebilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>

5. Aşağıdaki maddelere ne ölçüde katıldığınızı düşünerek Uzaktan Öğrenim Programı'nı (şu ana kadarki kısmını) değerlendiriniz.

	Hiç katılmıyorum	Çok az katılıyorum	Biraz katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Modüller birbirini tamamlayan (birbiriyle ilişkili) bir akış içerisinde sunuldu.	☐	☐	☐	☐	☐
Modüller beklentilerimi karşıladı.	☐	☐	☐	☐	☐
Program aklımda yeni sorular uyanmasına sebep oldu.	☐	☐	☐	☐	☐
Beni konuyla ilgili daha fazla araştırma yapmaya teşvik etti.	☐	☐	☐	☐	☐
Okumaların zorluk derecesi uygundu.	☐	☐	☐	☐	☐
Okumalar konulara uygun örnekler içeriyordu.	☐	☐	☐	☐	☐
Okumalar tartışmalara katılımımı kolaylaştırdı.	☐	☐	☐	☐	☐
Tartışmalara katılmak modülün konusunu anlamama yardımcı oldu.	☐	☐	☐	☐	☐
Tartışmalara katılmak keyifliydi.	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer katılımcıların tartışmalardaki katkıları farklı bakış açıları görmemi sağladı.	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer katılımcıların katkıları farklı fikirler geliştirmemi sağladı.	☐	☐	☐	☐	☐
Kolaylaştırıcılar platform kullanımı ile ilgili teknik sorularıma yeterince cevap verdiler.	☐	☐	☐	☐	☐
Kolaylaştırıcılar programda yer alan konularla ilgili yeterince donanımlıydılar.	☐	☐	☐	☐	☐
Kolaylaştırıcılar tartışmalarda yapıcı geri bildirimler verdiler.	☐	☐	☐	☐	☐
Kolaylaştırıcılar açılış mesajlarında açık ve anlaşılır yönergeler verdiler.	☐	☐	☐	☐	☐
Modül içeriklerine erişirken (örn. Okumaları indirirken) teknik anlamda sorun yaşamadım.	☐	☐	☐	☐	☐
Tartışmalara katılırken ve takip ederken teknik anlamda sorun yaşamadım.	☐	☐	☐	☐	☐
Program alanımda uygulayabileceğim yeni bilgi ve beceriler kazandırdı.	☐	☐	☐	☐	☐

Programın alanınızda uygulayabileceğiniz yeni bilgi ve beceriler kazandığını düşünüyorsanız bunları kısaca paylaşınız (isteğe bağlı).

6. Devam....

	Hiç katılmıyorum	Çok az katılıyorum	Biraz katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Diğer katılımcıların tartışmalardaki tavrı/tutumu/fikirleri tartışmalara olan ilgimi azalttı.	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer katılımcıların tartışmalardaki tavrı/tutumu/fikirlerinin bende yarattığı olumsuz duygular nedeniyle tartışmalarda fikir belirtmediğim zamanlar oldu.	☐	☐	☐	☐	☐

Yukarıdaki iki madde ile ilgili düşüncelerinizi daha detaylı bir şekilde paylaşmak isterseniz aşağıdaki alanı kullanabilirsiniz (isteğe bağlı).

7. Bu formda yer bulamadığınız ve söylemek istediğiniz şeyler varsa lütfen bu bölümü kullanınız (isteğe bağlı).

Şebeke Uzaktan Öğrenim Değerlendirme Formu - II

Bu form, Uzaktan Eğitim Programı'nın değerlendirmesini yapmak; eğitimin, hedeflerine ne ölçüde ulaştığını anlamak için hazırlanmıştır. Katkılarınız eğitimin geliştirilmesinde bizlere yardımcı olacaktır. Vereceğiniz samimi cevaplar için şimdiden teşekkür ederiz.

Lütfen bu formu geride bıraktığımız 4., 5., 6. ve 7. modülleri (4 - Strateji Geliştirme ve Taktiklere Giriş, 5 - Uluslararası ve Ulusal Kurumlar, 6 - Ağlar ve Ağ Oluşturma, 7 - Kampanyalar) düşünerek doldurunuz.

(Form 3 sayfadan oluşmaktadır. Lütfen bütün maddelere yanıt veriniz.)

1. Lütfen bu bölüme bir önceki formda yazdığımız form numarası veya kullanıcı adınızı yazınız.

Eğer ilk formu doldurmadıysanız / uzaktan eğitim sürecinde ilk kez değerlendirme formu dolduruyorsanız size özel olan ve eğitim programı sonuna kadar unutmayacağınızı düşündüğünüz 4-6 haneli bir form numarası veya bir kullanıcı adı yazınız.

2. Lütfen programda yer alan 4., 5., 6. ve 7. modülleri sizde gerçekleştirdiği öğrenmeyi düşünerek aşağıdaki tabloda değerlendiriniz.

	Hiç bir şey öğrenmedim 1	2	3	4	Çok şey öğrendim 5
Modül - 4 : Strateji Geliştirme ve Taktiklere Giriş	☐	☐	☐	☐	☐
Modül - 5 : Ulusal ve Uluslararası Kurumlar	☐	☐	☐	☐	☐
Modül - 6 : Ağlar ve Ağ Oluşturma	☐	☐	☐	☐	☐
Modül - 7 : Kampanyalar	☐	☐	☐	☐	☐

3. Lütfen aşağıdaki konular hakkındaki bilgi düzeyinizi Uzaktan Öğrenim Programı öncesinde ve şimdi (4-5-6-7. modüller sonunda) olmak üzere değerlendiriniz.

	Programdan Önce	Şimdi
Sorun Analizi (Savunuculuk stratejisi geliştirmek için)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kendi çalışma alanınızla ilgili ulusal ve uluslararası kurumlar	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Temel uluslararası insan hakları sözleşmeleri	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kendi çalışma alanınızla ilgili sivil toplum örgütleri, şemsiye kuruluşlar ve ağlar	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kampanya nedir, ne demektir?	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Savunuculuk yöntemleri ve taktikleri	<input type="text"/>	<input type="text"/>

4. Lütfen aşağıdaki konular hakkındaki becerilerinizi Uzaktan Öğrenim Programı öncesinde ve şimdi (4-5-6-7. modüller sonunda) olmak üzere değerlendiriniz.

	Programdan Önce	Şimdi
Sorun analizi yapabilme (Savunuculuk stratejisi için)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Belirlenen sorunu içerik, yapı ve kültür boyutları açısından analiz edebilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Paydaş analizi yapabilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Güç analizi yapabilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kurumlar, sivil toplum örgütleri ve sözleşmeler hakkında edinilen bilgiyi paydaş ve güç analizi yaparken kullanabilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sorunlara yönelik çözümler belirleyebilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Çözümleri önceliklendirebilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kısa dönemli ve uzun dönemli hedef belirleyebilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Hedefe uygun yöntem ve taktik geliştirebilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>

5. Aşağıdaki maddelere ne ölçüde katıldığınızı düşünerek Uzaktan Öğrenim Programı'nı (4-5-6-7. modülleri) değerlendiriniz.

	Hiç katılmıyorum	Çok az katılıyorum	Biraz katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Modüller birbirini tamamlayan (birbiriyle ilişkili) bir akış içerisinde sunuldu.	☐	☐	☐	☐	☐
Modüller beklentilerimi karşıladı.	☐	☐	☐	☐	☐
Program aklımda yeni sorular uyanmasına sebep oldu.	☐	☐	☐	☐	☐
Beni konuyla ilgili daha fazla araştırma yapmaya teşvik etti.	☐	☐	☐	☐	☐
Okumaların zorluk derecesi uygundu.	☐	☐	☐	☐	☐
Okumalar konulara uygun örnekler içeriyordu.	☐	☐	☐	☐	☐
Okumalar tartışmalara katılımımı kolaylaştırdı.	☐	☐	☐	☐	☐
Tartışmalara katılmak modülün konusunu anlamama yardımcı oldu.	☐	☐	☐	☐	☐
Tartışmalara katılmak keyifliydi.	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer katılımcıların tartışmalardaki katkıları farklı bakış açıları görmemi sağladı.	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer katılımcıların katkıları farklı fikirler geliştirmemi sağladı.	☐	☐	☐	☐	☐
Kolaylaştırıcılar platform kullanımı ile ilgili teknik sorularıma yeterince cevap verdiler.	☐	☐	☐	☐	☐

Kolaylaştırıcılar programda yer alan konularla ilgili yeterince donanımlıydılar.	☐	☐	☐	☐	☐
Kolaylaştırıcılar tartışmalarda yapıcı geri bildirimler verdiler.	☐	☐	☐	☐	☐
Kolaylaştırıcılar açılış mesajlarında açık ve anlaşılır yönergeler verdiler.	☐	☐	☐	☐	☐
Modül içeriklerine erişirken (örn. Okumaları indirirken) teknik anlamda sorun yaşamadım.	☐	☐	☐	☐	☐
Tartışmalara katılırken ve takip ederken teknik anlamda sorun yaşamadım.	☐	☐	☐	☐	☐
Program alanımda uygulayabileceğim yeni bilgi ve beceriler kazandırdı.	☐	☐	☐	☐	☐

Programın alanınızda uygulayabileceğiniz yeni bilgi ve beceriler kazandığınızı düşünüyorsanız bunları kısaca paylaşınız (isteğe bağlı).

6. Devam....

	Hiç katılmıyorum	Çok az katılıyorum	Biraz katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Diğer katılımcıların tartışmalardaki tavrı/tutumu/fikirleri tartışmalara olan ilgimi azalttı.	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer katılımcıların tartışmalardaki tavrı/tutumu/fikirlerinin bende yarattığı olumsuz duygular nedeniyle tartışmalarda fikir belirtmediğim zamanlar oldu.	☐	☐	☐	☐	☐

Yukarıdaki iki madde ile ilgili düşüncelerinizi daha detaylı bir şekilde paylaşmak isterseniz aşağıdaki alanı kullanabilirsiniz (isteğe bağlı).

7. Lütfen Uzaktan Eğitim Programı'na katılımınızla ilgili aşağıda yer alan maddeleri yanıtlayınız.

	Evet	Hayır
Uzaktan eğitime yeterince katılım sağladım.	☐	☐
Katılımım için gerekli zamanı ayırdım.	☐	☐
Katılımım için gerekli çabayı gösterdim.	☐	☐

8. Uzaktan Eğitim Programı'na yeterli katılım sağlayamadığınızı düşünüyorsanız lütfen bu durumun sebeplerini aşağıdaki bölümde paylaşınız.

9. Bu formda yer bulamadığınız ve söylemek istediğiniz şeyler varsa lütfen bu bölümü kullanınız (isteğe bağlı).

Şebeke Uzaktan Öğrenim Değerlendirme Formu - III

Bu form, Uzaktan Eğitim Programı'nın değerlendirmesini yapmak; eğitimin, hedeflerine ne ölçüde ulaştığını anlamak için hazırlanmıştır. Katkılarınız eğitimin geliştirilmesinde bizlere yardımcı olacaktır. Vereceğiniz samimi cevaplar için şimdiden teşekkür ederiz.

Lütfen bu formu geride bıraktığımız 8., 9., 10., 11., ve 12. modülleri { 8.Modül - Yöntem ve Taktikler I: Kamu Hizmetlerini İzleme, 9. Modül - Yöntem ve Taktikler II: Kamu Harcamalarını İzleme, 10.Modül - İletişim ve Yeni Medya, 11. modül - Gençlik, Katılım ve Gençlik Politikası, 12. Modül - Örgüt Yönetimi ve Katılım } düşünerek doldurunuz.

(Form 3 sayfadan oluşmaktadır. Lütfen bütün maddelere yanıt veriniz.)

1. Lütfen bu bölüme bir önceki formda yazdığınız form numarası veya kullanıcı adınızı yazınız.

Eğer ilk formu doldurmadıysanız / uzaktan eğitim sürecinde ilk kez değerlendirme formu dolduruyorsanız size özel olan ve eğitim programı sonuna kadar unutmayacağınızı düşündüğünüz 4-6 haneli bir form numarası veya bir kullanıcı adı yazınız.

Daha önce yazdığınız kullanıcı adınızı hatırlamıyorsanız erhanoksak@gmail.com adresinden bana ulaşınız!!!

2. Lütfen programda yer alan 8., 9., 10., 11., ve 12. modülleri sizde gerçekleştirdiği öğrenmeyi düşünerek aşağıdaki tabloda değerlendiriniz.

	Hiç bir şey öğrenmedim 1	2	3	4	Çok şey öğrendim 5	Bu modüle katılmadım
8.Modül - Yöntem ve Taktikler I: Kamu Hizmetlerini İzleme	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Modül - Yöntem ve Taktikler II: Kamu Harcamalarını İzleme	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10.Modül - İletişim ve Yeni Medya	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. modül - Gençlik, Katılım ve Gençlik Politikası	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. Modül - Örgüt Yönetimi ve Katılım	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3. Lütfen aşağıdaki konular hakkındaki bilgi düzeyinizi Uzaktan Öğrenim Programı öncesinde ve şimdi (8., 9., 10., 11., ve 12. modüller sonunda) olmak üzere değerlendiriniz.

	Programdan Önce	Şimdi
Kamu hizmetlerini izleme (Katılımcı izleme yöntemi)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kamu harcamalarını izleme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
İletişim stratejisi oluşturma	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Dünyada ve Türkiye'de gençliğin tarihi	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Gençlik Politikaları	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Gençlik politikalarıyla ilgili prensipler	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Savunuculuk ve hak temelli örgütlerde yönetim	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Örgüt içi katılım	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Örgüt içi hesap verebilirlik mekanizmaları	<input type="text"/>	<input type="text"/>

4. Lütfen aşağıdaki konular hakkındaki becerilerinizi Uzaktan Öğrenim Programı öncesinde ve şimdi (8., 9., 10., 11., ve 12. modüller sonunda) olmak üzere değerlendiriniz.

	Programdan Önce	Şimdi
Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu hizmetleri için katılımcı izleme modeli kurgulayabilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu harcamaları bilgisine erişebilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Erişilen kamu harcamaları bilgisini izleme yapabilecek şekilde kullanabilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Hazırlanan savunuculuk stratejinin paylaşılması için farklı paydaşlara yönelik farklı yöntemler geliştirebilme.	<input type="text"/>	<input type="text"/>
İletişim çalışmasında yeni medya araçlarını etkin şekilde kullanabilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kendi kuruluşunun çalışmalarında gençleri göz önünde bulundurma	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Örgüt içi (karar alma süreçlerine) katılımı sağlayabilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Örgüt içi güç ilişkilerini sorgulayabilme	<input type="text"/>	<input type="text"/>

5. Aşağıdaki maddelere ne ölçüde katıldığınızı düşünerek Uzaktan Öğrenim Programı'nı (8., 9., 10., 11., ve 12. modülleri) değerlendiriniz.

	Hiç katılmıyorum	Çok az katılıyorum	Biraz katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Modüller birbirini tamamlayan (birbiriyle ilişkili) bir akış içerisinde sunuldu.	☐	☐	☐	☐	☐
Modüller beklentilerimi karşıladı.	☐	☐	☐	☐	☐
Program aklımda yeni sorular uyanmasına sebep oldu.	☐	☐	☐	☐	☐
Beni konuyla ilgili daha fazla araştırma yapmaya teşvik etti.	☐	☐	☐	☐	☐
Okumaların zorluk derecesi uygundu.	☐	☐	☐	☐	☐

Okumalar konulara uygun örnekler içeriyordu.	☐	☐	☐	☐	☐
Okumalar tartışmalara katılımımı kolaylaştırdı.	☐	☐	☐	☐	☐
Tartışmalara katılmak modülün konusunu anlamama yardımcı oldu.	☐	☐	☐	☐	☐
Tartışmalara katılmak keyifliydi.	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer katılımcıların tartışmalardaki katkıları farklı bakış açıları görmemi sağladı.	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer katılımcıların katkıları farklı fikirler geliştirmemi sağladı.	☐	☐	☐	☐	☐
Kolaylaştırıcılar platform kullanımı ile ilgili teknik sorularıma yeterince cevap verdiler.	☐	☐	☐	☐	☐
Kolaylaştırıcılar programda yer alan konularla ilgili yeterince donanımlıydılar.	☐	☐	☐	☐	☐
Kolaylaştırıcılar tartışmalarda yapıcı geri bildirimler verdiler.	☐	☐	☐	☐	☐
Kolaylaştırıcılar açılış mesajlarında açık ve anlaşılır yönergeler verdiler.	☐	☐	☐	☐	☐
Modül içeriklerine erişirken (örn. Okumaları indirirken) teknik anlamda sorun yaşamadım.	☐	☐	☐	☐	☐
Tartışmalara katılırken ve takip ederken teknik anlamda sorun yaşamadım.	☐	☐	☐	☐	☐
Program alanımda uygulayabileceğim yeni bilgi ve beceriler kazandırdı.	☐	☐	☐	☐	☐

Programın alanınızda uygulayabileceğiniz yeni bilgi ve beceriler kazandığınızı düşünüyorsanız bunları kısaca paylaşınız (isteğe bağlı).

6. Devam....

	Hiç katılmıyorum	Çok az katılıyorum	Biraz katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Diğer katılımcıların tartışmalardaki tavrı/tutumu/fikirleri tartışmalara olan ilgimi azalttı.	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer katılımcıların tartışmalardaki tavrı/tutumu/fikirlerinin bende yarattığı olumsuz duygular nedeniyle tartışmalarda fikir belirtmediğim zamanlar oldu.	☐	☐	☐	☐	☐

Yukarıdaki iki madde ile ilgili düşüncelerinizi daha detaylı bir şekilde paylaşmak isterseniz aşağıdaki alanı kullanabilirsiniz (isteğe bağlı).

7. Lütfen Uzaktan Eğitim Programı'na katılımınızla ilgili aşağıda yer alan maddeleri yanıtlayınız.

	Evet	Hayır
Uzaktan eğitime yeterince katılım sağladım.	☐	☐
Katılımım için gerekli zamanı ayırdım.	☐	☐
Katılımım için gerekli çabayı gösterdim.	☐	☐

8. Uzaktan Eğitim Programı'na yeterli katılım sağlayamadığınızı düşünüyorsanız lütfen bu durumun sebeplerini aşağıdaki bölümde paylaşınız.

9. Bu formda yer bulamadığınız ve söylemek istediğiniz şeyler varsa lütfen bu bölümü kullanınız (isteğe bağlı).

Ek - 4

ŞEBEKE GENÇLERİN KATILIMI PROJESİ
Uzaktan Öğrenim
DEĞERLENDİRME FORMU - I

Bu form, eğitimin değerlendirmesini yapmak; eğitimin, hedeflerine ne ölçüde ulaştığını anlamak için hazırlanmıştır. Katkılarınız eğitimin geliştirilmesinde bizlere yardımcı olacaktır. Vereceğiniz samimi cevaplar için şimdiden teşekkür ederiz. İsim yazmanız gerekmemektedir.

Yaşınız: _____ Cinsiyetiniz: _____

- Lütfen aşağıdaki konulardaki **"bilginizi"** 1'den 5'e kadar derecelendirerek değerlendiriniz ve verdiğiniz puanı konunun yanındaki kutuya yazınız.

1. Hiç bilgim yok.....5.Çok bilgim var

	A
1 Avrupa'da ve Türkiye'de Sivil Toplum	
2 Savunuculukla ilgili tanımlar	
3 Savunuculukla ilgili yaklaşımlar	
4 Savunuculukla ilgili güncel tartışmalar	
5 Başarılı savunuculuk örnekleri	
6 Hakların evrenselliği ve bütünselliği	
7 Haklar temelli çalışma kavramının ne anlama geldiği	
8 Sorun Analizi (Savunuculuk stratejisi geliştirmek için)	
9 Kendi çalışma alanınızla ilgili ulusal ve uluslar arası kurumlar	
10 Temel uluslararası insan hakları sözleşmeleri	
11 Kendi çalışma alanınızla ilgili sivil toplum örgütleri, şemsiye kuruluşlar ve ağlar	
12 Kampanya nedir, ne demektir?	
13 Savunuculuk yöntemleri ve taktikleri	
14 Kamu hizmetlerini izleme (Katılımcı izleme yöntemi)	
15 Kamu harcamalarını izleme	
16 İletişim stratejisi oluşturma	
17 Dünyada ve Türkiye'de gençliğin tarihi	
18 Gençlik Politikaları	
19 Gençlik politikalarıyla ilgili prensipler	
20 Savunuculuk ve hak temelli örgütlerde yönetim	
21 Örgüt içi katılım	
22 Örgüt içi hesap verebilirlik mekanizmaları	

- Lütfen aşağıdaki konulardaki **“becerilerinizi”** 1’den 5’e kadar derecelendirerek değerlendiriniz ve verdiğiniz puanı konunun yanındaki kutuya yazınız.

1. Hiç yapamam5.Tamamen yapabilirim

		A
1	Kendi kuruluşunun sivil alandaki konumunu belirleyebilme	
2	Sivil alandaki olası gelişmelere tepki verebilme	
3	Kendi çalışmalarını savunuculuk temelinde değerlendirebilme	
4	Kendi örgütünün çalışmalarında haklar temelli bir yöntem anlayışı geliştirebilme	
5	Sorun analizi yapabilme	
6	Sorunu içerik, yapı ve kültür boyutları açısından analiz edebilme	
7	Kurumlar, sivil toplum örgütleri ve sözleşmeler hakkında edinilen bilgiyi paydaş ve güç analizi yaparken kullanabilme	
8	Paydaş analizi yapabilme	
9	Güç analizi yapabilme	
10	Sorunlara yönelik çözüm belirleme	
11	Çözümleri önceliklendirebilme	
12	Kısa dönem ve uzun dönemli hedef belirleme	
13	Hedefe uygun yöntem ve taktik geliştirebilme	
14	Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu hizmetleri için katılımcı izleme modeli	
15	Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu harcamaları bilgisine erişebilme	
16	Erişilen kamu harcamaları bilgisini izleme yapabilecek şekilde kullanabilme	
17	Hazırlanan savunuculuk stratejinin paylaşılması için farklı paydaşlara yönelik farklı yöntemler geliştirebilme.	
18	İletişim çalışmasında yeni medya araçlarını etkin şekilde kullanabilme	
19	Kendi kuruluşunun çalışmalarında gençleri göz önünde bulundurma	
20	Örgüt içi (karar alma süreçlerine) katılımı sağlayabilme	
21	Örgüt içi güç ilişkilerini sorgulayabilme	

- Bu formda yer bulamadığınız ve söylemek istediğiniz şeyler varsa lütfen bu bölümü kullanınız.

İlginiz için teşekkürler...
Erhan Okşak

ŞEBEKE GENÇLERİN KATILIMI PROJESİ
Uzaktan Öğrenim
DEĞERLENDİRME FORMU - V

Bu form, eğitimin değerlendirmesini yapmak; eğitimin, hedeflerine ne ölçüde ulaştığını anlamak için hazırlanmıştır. Katkılarınız eğitimin geliştirilmesinde bizlere yardımcı olacaktır. Vereceğiniz samimi cevaplar için şimdiden teşekkür ederiz. İsim yazmanız gerekmemektedir.

Yaşınız: _____ Cinsiyetiniz: _____

- Lütfen aşağıdaki konulardaki **"bilginizi"** 1'den 5'e kadar derecelendirerek değerlendiriniz ve verdiğiniz puanı konunun yanındaki kutuya yazınız.

1. Hiç bilgim yok.....5.Çok bilgim var

		B	C
1	Avrupa'da ve Türkiye'de Sivil Toplum		
2	Savunuculukla ilgili tanımlar		
3	Savunuculukla ilgili yaklaşımlar		
4	Savunuculukla ilgili güncel tartışmalar		
5	Başarılı savunuculuk örnekleri		
6	Hakların evrenselliği ve bütünselliği		
7	Haklar temelli çalışma kavramının ne anlama geldiği		
8	Sorun Analizi (Savunuculuk stratejisi geliştirmek için)		
9	Kendi çalışma alanınızla ilgili ulusal ve uluslar arası kurumlar		
10	Temel uluslararası insan hakları sözleşmeleri		
11	Kendi çalışma alanınızla ilgili sivil toplum örgütleri, şemsiye kuruluşlar ve ağlar		
12	Kampanya nedir, ne demektir?		
13	Savunuculuk yöntemleri ve taktikleri		
14	Kamu hizmetlerini izleme (Katılımcı izleme yöntemi)		
15	Kamu harcamalarını izleme		
16	İletişim stratejisi oluşturma		
17	Dünyada ve Türkiye'de gençliğin tarihi		
18	Gençlik Politikaları		
19	Gençlik politikalarıyla ilgili prensipler		
20	Savunuculuk ve hak temelli örgütlerde yönetim		
21	Örgüt içi katılım		
22	Örgüt içi hesap verebilirlik mekanizmaları		
23	Meclisin (yasamanın) çalışma biçimi (Meclis nasıl çalışıyor?)		
24	STK'ların yasama sürecine etkisi		
25	Kamusal Alan		
26	Yurttaşlık		

- Lütfen aşağıdaki konulardaki "**becerilerinizi**" 1'den 5'e kadar derecelendirerek değerlendiriniz ve verdiğiniz puanı konunun yanındaki kutuya yazınız.

1. Hiç yapamam 5. Tamamen yapabilirim

		B	C
1	Kendi kuruluşunun sivil alandaki konumunu belirleyebilme		
2	Sivil alandaki olası gelişmelere tepki verebilme		
3	Kendi çalışmalarını savunuculuk temelinde değerlendirebilme		
4	Kendi örgütünün çalışmalarında haklar temelli bir yöntem anlayışı geliştirebilme		
5	Sorun analizi yapabilme		
6	Sorunu içerik, yapı ve kültür boyutları açısından analiz edebilme		
7	Kurumlar, sivil toplum örgütleri ve sözleşmeler hakkında edinilen bilgiyi paydaş ve güç analizi yaparken kullanabilme		
8	Paydaş analizi yapabilme		
9	Güç analizi yapabilme		
10	Sorunlara yönelik çözüm belirleme		
11	Çözümleri önceliklendirebilme		
12	Kısa dönem ve uzun dönemli hedef belirleme		
13	Hedefe uygun yöntem ve taktik geliştirebilme		
14	Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu hizmetleri için katılımcı izleme modeli		
15	Kendi kuruluşunun çalışma alanındaki kamu harcamaları bilgisine erişebilme		
16	Erişilen kamu harcamaları bilgisini izleme yapabilecek şekilde kullanabilme		
17	Hazırlanan savunuculuk stratejinin paylaşılması için farklı paydaşlara yönelik farklı yöntemler geliştirebilme.		
18	İletişim çalışmasında yeni medya araçlarını etkin şekilde kullanabilme		
19	Kendi kuruluşunun çalışmalarında gençleri göz önünde bulundurma		
20	Örgüt içi (karar alma süreçlerine) katılımı sağlayabilme		
21	Örgüt içi güç ilişkilerini sorgulayabilme		
22	Kamusal Alan ve Yurttaşlıkla ilgili kendi bakış açısını geliştirebilme		
23	Yasama sürecine etki edebilme		

- Bu formda yer bulamadığınız ve söylemek istediğiniz şeyler varsa lütfen bu bölümü kullanınız.

İlginiz için teşekkürler...
Erhan Okşak

Ek - 5

ŞEBEKE GENÇLERİN KATILIMI PROJESİ
Uzaktan Öğrenim
MODÜL DEĞERLENDİRME FORMU

1. Lütfen Uzaktan Öğrenimde size(kendi çalışmalarınızda) en çok fayda sağlayan ya da fayda sağlayacağınızdı düşündüğünüz modülleri işaretleyiniz **(Lütfen en fazla 5 modül işaretleyin).**

☐ Modül - 1 : Açılış – Kamusal Alan ve Yurttaşlık	☐ Modül - 2 : Haklar Temelli Çalışma
☐ Modül - 3 : Strateji Geliştirme ve Taktiklere Giriş	☐ Modül - 4 : Strateji Geliştirme Canlı Ders
☐ Modül - 5 : Yaşamaya Yönelik Savunuculuk	☐ Modül - 6 : Savunuculukta Yöntem ve Taktikler
☐ Modül - 7 : Ulusal ve Uluslararası Kuruluşlar	☐ Modül - 8 : Ağlar, Ağ Oluşturma ve Sivil Toplum Kuruluşları
☐ Modül - 9 : Kampanyalar	☐ Modül - 10 : İletişim ve Yeni Medya
☐ Modül - 11 : Gençlik, Katılım ve Gençlik Politikası	☐ Modül - 12 : Örgütler, Örgüt Yönetimi ve Katılım

2. Bu eğitimden (başlangıç ve kapanış da dahil olmak üzere) alanınızda kullanabileceğiniz yeni **bilgi, beceri ve fikir/bakış açısı** edindiğinizi düşünüyorsanız lütfen bunları kısaca paylaşınız.

İlginiz için teşekkürler...
Erhan Okşak

ŞEBEKE GENÇLERİN KATILIMI PROJESİ

Uzaktan Öğrenim SÜREÇ DEĞERLENDİRME FORMU

Lütfen aşağıdaki maddelere ne ölçüde katıldığınızı düşünerek Uzaktan Öğrenim Programı'nı değerlendiriniz ve verdiğiniz puanı maddenin yanındaki kutuya yazınız.

1: Hiç katılmıyorum 2: Çok az katılıyorum 3: Biraz katılıyorum 4: Çok katılıyorum 5: Tamamen katılıyorum

No	Maddeler	Puan
1	Modüller birbirini tamamlayan (birbiriyle ilişkili) bir akış içerisinde sunuldu.	
2	Modüller beklentilerimi karşıladı.	
3	Program aklımda yeni sorular uyanmasına sebep oldu.	
4	Beni konuyla ilgili daha fazla araştırma yapmaya teşvik etti.	
5	Program alanımda uygulayabileceğim yeni bilgi ve beceriler kazandırdı.	
6	Okumaların zorluk derecesi uygundu.	
7	Okumalar konulara uygun örnekler içeriyordu.	
8	Okumalar tartışmalara katılımımı kolaylaştırdı.	
9	Tartışmalara katılmak modülün konusunu anlamama yardımcı oldu.	
10	Tartışmalara katılmak keyifliydi.	
11	Diğer katılımcıların tartışmalardaki katkıları farklı bakış açıları görmemi sağladı.	
12	Diğer katılımcıların katkıları farklı fikirler geliştirmemi sağladı.	
13	Diğer katılımcıların tartışmalardaki tavrı/tutumu/fikirleri tartışmalara olan ilgimi azalttı.	
14	Diğer katılımcıların tartışmalardaki tavrı/tutumu/fikirlerinin bende yarattığı olumsuz duygular nedeniyle tartışmalarda fikir belirtmediğim zamanlar oldu.	
15	Kolaylaştırıcılar platform kullanımı ile ilgili teknik sorularıma yeterince cevap verdiler.	
16	Kolaylaştırıcılar programda yer alan konularla ilgili yeterince donanımlıydılar.	
17	Kolaylaştırıcılar tartışmalarda yapıcı geri bildirimler verdiler.	
18	Kolaylaştırıcılar açılış mesajlarında açık ve anlaşılır yönergeler verdiler.	
19	Modül içeriklerine erişirken (örn. Okumaları indirirken) teknik anlamda sorun yaşamadım.	
20	Tartışmalara katılırken ve takip ederken teknik anlamda sorun yaşamadım.	
21	Uzaktan eğitime yeterince katılım sağladım.	
22	Uzaktan eğitime katılımım için gerekli zamanı ayırdım.	
23	Uzaktan eğitime katılımım için gerekli çabayı gösterdim.	

Ek - 6

Şebeke: Gençlerin Katılımı Projesi Çalışma Ziyareti Değerlendirme Formu 26 Nisan – 03 Mayıs 2013, ANKARA

Bu form, çalışma ziyaretinin değerlendirmesini yapmak; ziyaretin hedeflerine ne ölçüde ulaştığını anlamak için hazırlanmıştır. Vereceğiniz samimi cevaplar için şimdiden teşekkür ederiz. İsim yazmanız gerekmemektedir.

Lütfen çalışma ziyaretinin (ÇZ) gerçekleştirildiği teknik koşulları 1’le (en düşük) 5 (en yüksek) arasında puanlayınız.

		1	2	3	4	5
1	Ulaşım (şehir içi)					
2	Konaklama					
3	Yemekler					
4	Teknik koşullarla ilgili eklemek istedikleriniz					

1. Çok kötüydü

5. Çok iyiydi

Lütfen aşağıdaki maddeleri 1’le (en düşük) 5 (en yüksek) arasında puanlayınız.

		1	2	3	4	5
1	Genel anlamda, çalışma ziyaretinden beklentilerim...					
2	İlk akşam ÇZ programı/içeriği ile ilgili yapılan bilgilendirme...					
3	Şebeke Projesi kapsamında bu çalışma ziyareti ile neler hedeflendiğini biliyor musunuz? ☐ Evet ☐ Hayır					
4	Yanıtız “Evet” ise, “Bence ÇZ hedeflerine...”					

1. Hiç karşılanmadı
5. Tamamen karşılandı

1. Hiç yeterli değildi
5. Çok yeterliydi

1. Hiç ulaşamadı
5. Tamamen ulaştı

5. “3” ve üzeri puanladıysanız karşılandığını düşündüğünüz beklentilerinizi kısaca paylaşınız

6. Çalışma ziyareti program süresi; Çok kısaydı Uygundu Çok uzundu

7. Ziyaret edilen kurum sayısı; Çok azdı Uygundu Çok fazlaydı

8. Kendi çalışmalarınıza en çok katkı sağlayacağını düşündüğünüz ziyaretler (kurumlar) hangileri oldu?

9. Çalışma ziyaretinin ilerideki çalışmalarınız için yeni ilişkiler geliştirmenize (ağ oluşturmanıza) katkısı olduğunu düşünüyor musunuz? (İlişki ve/veya işbirliği geliştirmek istediğiniz kurumlar, kişiler oldu mu?) Lütfen açıklayınız.

10. Çalışma ziyaretinden kendi çalışmalarında (ve/veya kurumunda) kullanabileceğimi düşündüğüm yeni fikir, bilgi ve yöntemler edindim.

Evet Hayır

Yanıtınız evet ise edindiğiniz yeni fikir, bilgi ve yöntemleri aşağıdaki konuları da dikkate alarak paylaşınız.

- A) Politika geliştirme, uygulama ve karar alma süreçlerini etkileme
B) Yerel ve ulusal kamu kurumları ile STK'lar arasında yeni ilişkiler geliştirme

11. Lütfen çalışma ziyaretinin daha verimli olabilmesi için önerilerinizi paylaşınız.

12. Bu formda yer bulamadığınız ve paylaşmak istediğiniz şeyler varsa lütfen bu bölümü kullanınız.

İlginiz için TEŞEKKÜRLER!

Şebeke: Gençlerin Katılımı Projesi
Çalışma Ziyareti Değerlendirme Formu
10 – 17 Ekim 2013, Brüksel, BELÇİKA

Bu form, çalışma ziyaretinin değerlendirmesini yapmak; ziyaretin hedeflerine ne ölçüde ulaştığını anlamak için hazırlanmıştır. Vereceğiniz samimi cevaplar için şimdiden teşekkür ederiz. İsim yazmanız gerekmemektedir.

Lütfen çalışma ziyaretinin (ÇZ) gerçekleştirildiği teknik koşulları 1’le (en düşük) 5 (en yüksek) arasında puanlayınız.

		1	2	3	4	5
1	Ulaşım					
2	Konaklama					
3	Yemekler					
4	Teknik koşullarla ilgili eklemek istedikleriniz					

1. Çok kötüydü

5. Çok iyiydi

Lütfen aşağıdaki maddeleri 1’le (en düşük) 5 (en yüksek) arasında puanlayınız.

		1	2	3	4	5	
1	Genel anlamda, çalışma ziyaretinden beklentilerim...						1. Hiç karşılanmadı 5. Tamamen karşılandı
2	İlk akşam ÇZ programı/içeriği ile ilgili yapılan bilgilendirme...						1. Hiç yeterli değildi 5. Çok yeterliydi
3	Şebeke Projesi kapsamında bu çalışma ziyareti ile neler hedeflendiğini biliyor musunuz? ☐ Evet ☐ Hayır						
4	Yanıtız “Evet” ise, “Bence ÇZ hedeflerine...”						1. Hiç ulaşamadı 5. Tamamen ulaştı

5. “3” ve üzeri puanladıysanız karşılandığını düşündüğünüz beklentilerinizi kısaca paylaşınız

6. Çalışma ziyareti program süresi; Çok kısaydı Uygundu Çok uzundu

7. Ziyaret edilen kurum sayısı; Çok azdı Uygundu Çok fazlaydı

8. Kendi çalışmalarınıza en çok katkı sağlayacağını düşündüğünüz ziyaretler (kurumlar) hangileri oldu?

9. Çalışma ziyaretinin ilerideki çalışmalarınız için yeni ilişkiler geliştirmenize (ağ oluşturmanıza) katkısı olduğunu düşünüyor musunuz? (İlişki ve/veya işbirliği geliştirmek istediğiniz kurumlar, kişiler oldu mu?) Lütfen açıklayınız.

10. Çalışma ziyaretinden kendi çalışmalarında (ve/veya kurumunda) kullanabileceğimi düşündüğüm yeni fikir, bilgi ve yöntemler edindim.

Evet Hayır

Yanıtınız evet ise edindiğiniz yeni fikir, bilgi ve yöntemleri aşağıdaki konuları da dikkate alarak paylaşınız.

- A) Politika geliştirme, uygulama ve karar alma süreçlerini etkileme
- B) Uluslar arası alanda diğer STK larla ilişki kurma
- C) Ağ STK'larının uluslar arası alandaki ilişki kurma ve çalışma yöntemleri

11. Lütfen çalışma ziyaretinin daha verimli olabilmesi için önerilerinizi paylaşınız.

12. Bu formda yer bulamadığınız ve paylaşmak istediğiniz şeyler varsa lütfen bu bölümü kullanınız.

İlginiz için TEŞEKKÜRLER!!

Ek - 7

Başlangıç Eğitimi - I

Bilgi Hedefleri
Sivil toplum kavramının tarihsel süreçteki gelişimi ve bu gelişimi etkileyen faktörler
Sivil toplum-kamusal alan ilişkisi
Sivil toplum , demokrasi ve katılım arasındaki ilişki
Yurttaşlık kavramının tarihsel süreçteki gelişimi
Farklı yurttaşlık tanımları
Yurttaşlık ve karar alma/politika yapma mekanizmaları arasındaki ilişki
Karar alma/politika yapma süreçlerine etki etme yöntemleri
Savunuculuk faaliyetlerinin amaçları
Savunuculuk kavramı ile ilgili temel güncel tartışma konularını biliyorum
Savunuculuk yöntemleri
Savunuculuk ve karar alma mekanizmaları arasındaki ilişki
Sivil toplum, yurttaşlık ve savunuculuk kavramları ile ilgili temel güncel tartışma alanları
Şebeke Projesi'nin amaç ve hedefleri
Uzaktan öğrenim sürecinin işleyiş biçimi
Uzaktan eğitim platformu
Katılımcıların yukarıdaki konularda bilgi edinmelerinin/bilgilerini arttırmalarının sağlanması.

Beceri Hedefleri
Sivil toplum kavramını tarihsel bağlamı içinde değerlendirebilme
Sivil alan içerisinde kendi konumunu belirleyebilme
Sivil toplumun kamusal alan ile ilişkisini tartışabilme
Sivil alandaki yaklaşımları eleştirel bir bakışla tartışabilme
Yurttaşlık ve karar verme/politika yapma mekanizmaları arasında ilişki kurabilme
Kendi yurttaşlık tanımını sivil toplum ve katılım ilişkisi kurabilme
Yurttaşlık, katılım ve savunuculuk arasında ilişki kurabilme
Farklı savunuculuk yöntemleri kullanarak karar alma süreçlerine etki edebilme
Güncel bilgileri kullanarak sivil toplum ve savunuculuk üzerine tartışabilme
Bir savunuculuk faaliyetini tema/konu, yöntem ve etkisi üzerinden tartışabilme
Uzaktan öğrenim araçlarını (online platformu) kullanabilme
Katılımcıların yukarıdaki konularda beceri edinmeleri/geliştirmeleri

Kanaat/fikir hedefleri
Sivil toplum kavramı tarihsel süreç içerisinde değişiklik gösterir.
Ortak (tek) bir sivil toplum tanımı yapmak mümkün değildir.
Ortak (tek) bir yurttaşlık tanımı yapmak mümkün değildir.
Savunuculuk, yurttaşlara politika yapma ve gündem oluşturma, süreçlere araçsız doğrudan katılım imkanı sunar.
Yurttaşlar oy vermek dışında da kanun ve politikaların belirlenme sürecine katılabilir.
Kimin kimin adına savunuculuk yaptığı savunuculuk faaliyetinin niteliğini belirler.
Sivil Toplum Örgütleri, temsil edilemeyen ya da edilmeyen kişileri veya grupları değil, konuları temsil ederler.
Gerçekleşen politika değişikliği bir savunuculuk faaliyetinin başarılı olarak nitelenmesi için yeterlidir.
Savunuculuk, yurttaşlara gündem oluşturma ve politika yapma süreçlerini etkileme ve aracısız; doğrudan katılım şansı vermektedir.
Kanunlar ve politikalar günlük yaşamımızı etkiler.
Katılımcıların yukarıdaki yargıları tartışmaları ve bu yargılarla ilgili kendi kanaatlerini/fikirlerini gözden geçirmeleri

Başlangıç Eğitimi - II

Bilgi Hedefleri
Sivil toplum-kamusal alan ilişkisi
Aktif yurttaşlık ve kamusal alan arasındaki ilişki
Sivil toplum , demokrasi ve katılım arasındaki ilişki
Farklı yurttaşlık tanımları
Yurttaşlık ve karar alma/politika yapma mekanizmaları arasındaki ilişki
Karar alma/politika yapma süreçlerine etki etme yöntemleri
Savunuculuk faaliyetlerinin amaçları
Savunuculuk kavramı ile ilgili temel güncel tartışma konularını biliyorum
Savunuculuk yöntemleri
Savunuculuk ve karar alma mekanizmaları arasındaki ilişki
Bir savunuculuk faaliyetinin başarısını neye göre değerlendirebileceğimi biliyorum.
Sivil toplum, yurttaşlık ve savunuculuk kavramları ile ilgili temel güncel tartışma alanları
Şebeke Projesi'nin amaç ve hedefleri
Uzaktan öğrenim sürecinin işleyiş biçimi
Uzaktan eğitim platformu
Katılımcıların yukarıdaki konularda bilgi edinmelerinin/bilgilerini arttırmalarının sağlanması.

Beceri Hedefleri
Sivil alan içerisinde kendi konumunu belirleyebilme
Sivil toplumunun kamusal alan ile ilişkisini tartışabilme
Sivil alandaki yaklaşımları eleştirel bir bakışla tartışabilme
Yurttaşlık ve karar verme/politika yapma mekanizmaları arasında ilişki kurabilme
Kendi yurttaşlık tanımını sivil toplum ve katılım ile ilişkilendirebilme
Yurttaşlık, katılım ve savunuculuk arasında ilişki kurabilme
Farklı savunuculuk yöntemleri kullanarak karar alma süreçlerine etki edebilme
Güncel bilgileri kullanarak sivil toplum ve savunuculuk üzerine tartışabilme
Bir savunuculuk faaliyetini tema/konu, yöntem ve etkisi üzerinden tartışabilme
Uzaktan öğrenim araçlarını (online platformu) kullanabilme
Katılımcıların yukarıdaki konularda beceri edinmeleri/geliştirmeleri

Kanaat/fikir/farkındalık Hedefleri
Yurttaşlık tanımları coğrafyaya, kültüre, anayasaya, vb. göre değişkenlik gösterir.
Sivil toplum kavramı bağlam ve aktörlere bağlı olarak değişiklik gösterir.
Bir savunuculuk faaliyetinin etkisinin/başarısının çok boyutlu olarak değerlendirilmesi gerekir.
Hak temelli ve hizmet temelli yaklaşımlar arasındaki gerilimin farkındayım.
Kimin kimin adına savunuculuk yaptığı savunuculuk faaliyetinin niteliğini belirler.
Sivil Toplum Örgütleri, temsil edilemeyen ya da edilmeyen kişileri veya grupları değil, konuları temsil ederler.
Bir savunuculuk faaliyetinde kullanılacak yöntemler (araçlar) yaratılmak istenen etki ve faaliyetin hedeflerine göre seçilmelidir.
Kanunların ve politikaların günlük yaşamımı nasıl etkilediğini farkındayım.
Karar alma süreçlerine örgüt içi bireysel katılım ile kamusal alanda örgüt düzeyinde katılım arasındaki ilişkinin farkındayım.
Katılımcıların yukarıdaki yargıları tartışmaları ve bu yargılarla ilgili kendi kanaatlerini/fikirlerini gözden geçirmeleri

Ek – 8

Brüksel Çalışma Ziyareti

EAPN	European Anti Poverty Network
AI	Amnesty International
FEANTSA	The European Federation of National Organisations working with the Homeless
Parlamentarium	The European Parliament's Visitors' Centre
EU Enlargement DG	European Commission; Enlargement Directorate General
CoE	Council of Europe
EU CoE YPP	EU CoE Youth Partnership Project
CEO	Corporate Europe Observatory
AECEE Europe	AECEE Europe
ECECDG	European Commission Education and Culture Directorate General (DG)
Ali Yurdagül	European Green Party Advisor
Amelia Andersdotter	MP
EU Human Rights Sub Committee	EU Human Rights Sub Committee
EUROSTEP	European Solidarity To Equal Participation
EYCA	European Year of Citizenship Assembly
Tusiad	Tusiad Brussels Office
EYF	European Youth Forum
EESC	European Economic and Social Committee
EURC	EU Regions Committee
CAN	Climate Action Network
EFC	European Foundation Center
SOLIDAR	Silver Rose Awards Reception (SOLIDAR)
EP CLJHA	European Parliament - Civil Liberties, Justice and Home Affairs Committee

Ankara Çalışma Ziyareti

26.Nis.13 Cuma	27.Nis.13 Cumartesi	28.Nis.13 Pazar	29.Nis.13 Pazartesi	30.Nis.13 Salı	01.May.13 Çarşamba	02.May.13 Perşembe	03.May.13 Cuma
	10:00 BULUŞMA	10:00 BULUŞMA	09:00 BULUŞMA	09:00 BULUŞMA		08:00 BULUŞMA	
	10:30 - 12:00 GÜNDEM ÇOCUK	10:30 - 12:00 STGM	10:00 - 11:30 KANUNLAR VE KARARLAR DAİRESİ	10:00 - 11:30 AVRUPA BİRLİĞİ DELEGASYONU		09:00 - 10:00 ULUSAL AJANS	10:00 - 13:00 DEĞERLENDİRME VE KAPANIŞ
	12:00 - 13:30 ÖĞLE YEMEĞİ OTEL	12:00 - 13:30 ÖĞLE YEMEĞİ OTEL	12:00 - 13:30 ANAYASA UZLAŞMA KOMİSYONU	12:00 - 13:00 ÖĞLE YEMEĞİ KUMANYA	12:30 - 13:30 ÖĞLE YEMEĞİ OTEL	11:00 - 12:30 AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI	13:00 - 14:00 ÖĞLE YEMEĞİ OTEL
GELENEKLER			14:00 - 15:30 Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu	13:30 - 15:00 BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KALKINMA PROGRAMI		12:30 - 13:30 ÖĞLE YEMEĞİ KUMANYA	
	14:00 - 15:30 KAOS GL	14:30 - 16:00 SOLFASOL	Dilekçe Komisyonu			14:00 - 15:30 AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI	
			16:30 - 18:00 CHP Grubu	16:00 - 17:30 GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	15:30 - 17:00 DENGE ve DENETLEME AĞI	16:30 - 18:00 KALKINMA BAKANLIĞI	14:00 AVRILIŞ
	16:30 - 18:00 DÜNYA BANKASI	16:30 - 19:00 HAFIZA MERKEZİ - BUKA BARANE	AK Parti Grubu	18:00 - 19:00 DİKMEN VADİSİ			
	19:00	GÜNLÜK DEĞERLENDİRME					
	AKŞAM YEMEĞİ	AKŞAM YEMEĞİ					
			20:00	DAMOCRACY			